T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ YAZMA BAĞIŞLAR BÖLÜMÜ 5879 NUMARADA KAYITLI MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR (1b-97b)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HACI İDİN

GAZİANTEP
HAZİRAN 2015

HACI İDİN YÜKSEK LİSANS TEZİ GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ABD 2015

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ YAZMA BAĞIŞLAR BÖLÜMÜ 5879 NUMARADA KAYITLI MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR (1b-97b)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HACI İDİN

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Gülşah Gaye FİDAN

GAZİANTEP
HAZİRAN 2015

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

Süleymaniye Kütüphanesi Yazma Bağışlar Bölümü 5879 Numarada Kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr (1b-97b)

HACI İDİN

Tez Savunma Tarihi: 12.06.2015

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Prof. Dr. Hilmi BAYRAKTAR
SBE Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Doç. Dr. Halil İbrahim YAKAR
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımca okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Yrd. Doç Dr. Gülşah Gaye FİDAN
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri: (Unvanı, Adı ve SOYADI)	İmzası
Yrd. Doç. Dr. Gülşah Gaye FİDAN	
Doç. Dr. Halil İbrahim YAKAR	
Doç. Dr. Ozan YILMAZ	

TEŞEKKÜR

Çalışmam sırasında her türlü ilgi ve desteğini gördüğüm, teşvikleriyle bana yol gösteren danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Gülşah Gaye FİDAN'a, her anlamda yardımlarını, bilgi ve birikimlerini benden esirgemeyen hocam Doç. Dr. Halil İbrahim YAKAR ve Doç. Dr. Ozan YILMAZ' a şükranlarımı sunarım.

Bu zorlu süreçte daima yanımda olan, her desteği ile daima pozitif düşünmeme vesile olan değerli Emine Tuba PARLAR'a en içten teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ YAZMA BAĞIŞLAR BÖLÜMÜ 5879 NUMARADA KAYITLI MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR (1b-97b)

İDİN, Hacı
Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı ABD
Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Gülşah Gaye FİDAN
Haziran 2015, 118 sayfa

Tezimize konu olan bu mecmua Süleymaniye Kütüphanesi, Yazma Bağışlar bölümünde yer alan 5879 numarada kayıtlı bir şiir mecmuasıdır. Yaptığımız bu çalışmada, mecmuanın 1b-97b arasındaki varaklarının transkripsiyonlu metni verilmiştir. Mecmuanın derleyeni ve ne zaman derlendiği hakkında herhangi bir bilgiye ulaşılmamıştır. Mecmuada yer alan şairlerin yüzyılları dikkate alındığında mecmuanın 15. yüzyılda yazılmış olduğu düşünülmektedir. 1b-97b arasındaki metnin içerisinde toplam şair sayısı 10'dur. Yazarı belli olmayan şiirler de dahil olmak üzere 125 şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerin yarısından fazlası gazeldir. Mecmua içinde en çok şiiri bulunan şair Ahmet Paşa'dır.

Anahtar sözcükler: Mecmua, şiir mecmuası, şiir.

ABSTRACT

Süleymaniye Library Department of Writing Grants 5879 Registered Number Collected Poems (Mecmu'a-i Eş'âr)

İDİN, Hacı
M.Sc. inTurkish Language andLiterature ABD
Supervisor: Assist. Prof.Dr. Gülşah Gaye FİDAN
June 2015, 118 pages

These collected poems are subject to our thesis Süleymaniye Library, located at 5879 numbers donate a portion writing collected poems registered. We made on this thesis carefully, transcribed text of the leaf between the magazines 1b-97b are given. It is not known when the collected poems compiled and who has compiled. Considering century poet in the Journal of the collected poems are thought to have been written in the 15th century. Considering text between 1b-97b is the number of poets 10 in the collected poems. The authors also included certain non-poems, it has a total of 125 poems. More than half of these poems are odes. Poet with the most poems in collected are from Ahmet Pasha.

Keywords: Mecmua, poetry mecmua, poem

ÖNSÖZ

Mecmualar, Türk edebiyatı tarihi için, önemli kaynaklardan biridir. Derlemeci, bu eserleri oluştururken hiçbir kaideye bağlı kalmadan tamamen kendi zevkine göre oluşturmaktadır. Ayrıca dönemin şiir zevkini, şairlerin divanında yer almayan şiirlerin bulunmasında da kaynaklık eder. İncelenen her mecmua, hiç şüphesiz içinde yer alan bilgilerle Türk edebiyatı tarihine yeni bilgiler eklemektedir. Arap alfabesiyle yazılan bu eserler günümüzde her kesim tarafından okunamamakta, bir bilgi hazinesi olarak keşfedilmeyi beklemektedir. Bu nedenle biz de çalışmamızda Süleymaniye Kütüphanesi, yazma bağışlar bölümünde yer alan 5879 numarada kayıtlı bir şiir mecmuasının 1b-97b arasındaki varaklarının yazı çevirimini yaptık.

Yapılan bu çalışma, dört bölüm şeklinde düzenlendi. Birinci bölümünde mecmuanın tanımı, tasnifi yapılmıştır. İkinci bölümde metnin hazırlanmasında izlenen yöntemlere, transkripsiyon alfabesine yer verilmiştir. Üçüncü bölümde ise mecmuanın tavsifi, muhtevası yapılıp mecmuada bulunan şairler hakkında bilgi verilmiştir. Tüm şairler ve şairlerin şiirlerinin yer aldığı sayfa numaralarını bir tabloda gösterdik. (bk. Tablo 2) Üçüncü bölümde yer alan, diğer tablolarda ise mecmuada en çok kullanılan vezinlere (bk. Tablo 3), yer alan nazım şekillerine yer verilmiştir. (bk.Tablo 4) Dördüncü bölümde ise, 1b-97b arasındaki varakların transkripsiyonlu metnine yer verildi.

Yoğun geçen bu süreç içerisinde yardımlarından dolayı Sayın Arş. Gör. Ayşe Karakoç'a, grafiklerde ve diğer teknik alanlarda yardımlarından dolayı Alper Yayvan'a teşekkür ederim.

Hacı İDİN

2015

İÇİNDEKİLER

ÖZET i

ABSTRACT ii

ÖNSÖZ iii

İÇİNDEKİLER iv

BİRİNCİ BÖLÜM vi
GİRİŞ 1
1.1.TÜRK EDEBİYATINDA MECMUA 1
1.1.1.Kelime ve Kavram Olarak Mecmua 1
1.1.2 Mecmuaların Sınıflandırılması 2
1.1.2.1. Nazire mecmuaları 2
1.1.2.2. Seçme şiir mecmuaları 3
1.1.2.3. Risale mecmuaları 3
1.1.2.4. Aynı muhtevada toplanan mecmualar 3
1.1.2.5. Tanınmış kişilerin hazırladıkları mecmualar 3

İKİNCİ BÖLÜM 5
MATERYAL VE YÖNTEM 5
2.1. METNİN HAZIRLANMASINDA İZLENEN YÖNTEM 5
2.1.1. TRANSKRİPSİYON ALFABESİ 6

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM 7
BULGULAR VE TARTIŞMA 7
3.1.MECMUANIN TAVSİFİ 7
3.2.MECMUANIN MUHTEVASI 8
3.2.1. Mecmuada Yer Alan Şairler ve Şiir Sayıları 8
3.2.3 Mecmuada Yer Alan Şairler 17
3.2.3.1 Nesîmî 17
3.2.3.2 Şeyhî 18
3.2.3.3. Adnî 20
3.2.3.4. Nizâmî 20
3.2.3.5. Mesîhî 20
3.2.3.6. Resmî 21
3.2.3.7. Sehâyî 21
3.2.3.8. Tâlî' 21
3.2.3.9. Ahmed Paşa 21

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM 23

MECMU'A-İ EŞ'ÂR..... 23

SONUÇ..... 115

KAYNAKLAR 116

ÖZGEÇMİŞ..... 118

VITAE 118

KISALTMALAR

N.D: Nesîmî Dîvânı

Ş.D: Şeyhî Dîvânı

M.D: Mesîhî Dîvânı

A.P.D: Ahmed Paşa Dîvânı

N.D: Nizamî Dîvânı

Bkz: Bakınız

TEİS: Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü

BİRİNCİ BÖLÜM
GİRİŞ

1.1.TÜRK EDEBİYATINDA MECMUA

1.1.1.Kelime ve Kavram Olarak Mecmua

Arapça cem' kökünden türemiş olup, "toplanmış, bir araya getirilmiş şeylerin hepsi olarak" tanımlanmaktadır. (Develioğlu, 2008: 596) Mecmua; Arap harfleriyle yazılmış olan, içinde seçme yazıların bulunduğu el yazması kitap (Pala, 2007: 300) olarak tarif edilmiştir.

Arapça harflerle yazılan mecmualar, şekil yönünden bir defterden ibarettir. Derleme yoluyla meydana getirilen mecmualar tamamen derlemecinin zevkine bağlıdır. Şairlerin, divânlarına koymadıkları şiirlerinin yanı sıra tarih açısından önem arz eden risale ve mektuplar da mecmualarda bulunabilir. Ancak mecmualarda yer bulan unsurlar daha çok edebiyatla ilgili olanlardır. (Pala, 2007: 300-301) Mecmualar, genelde bir veya daha fazla şair ya da yazara ait olan çeşitli şekillerdeki dinî yahut din dışı nesir veya şiirlerden oluşan bir derleme kitaplardır: Mecmuatü'l-ehâdîs, mecmua-i eş'âr, mecmua-i tevârîh, mecmua-i fevâid gibi. Mecmua, başlangıçta âyetler, hadisler, fetvalar, dualar, şiirler, ilâhiler, mektuplar ve latifelerin yer aldığı bir not defteri mahiyetinde ortaya çıkmıştır. Ancak daha sonra belli bir tertip ve düzen içinde oluşturularak diğer türlerine göre başka bir kimlik kazanmış, kitap değeri taşıyan teliflerden farklı bir tarafı kalmamıştır. (Uzun, 2003:265)

Şiir mecmualarında, derlemeci kendi zevkine göre eseri şekillendirmektedir. Farklı nazım şekillerindeki şiirleri, belli bir sıra gözetmeksizin bir araya getirmektedir.

Derlemecinin, bu kişisel tercihi aynı zamanda derlediği şairler için de geçerlidir, şairleri de farklı farklı yüzyıllardan olabilir. (Köksal, 2012:412)

1.1.2 Mecmuaların Sınıflandırılması

Kitaplıklarda mecmua olarak kayıtlı bulunan yazmalar çok zengin ve çeşitlidir. Agâh Sırrı Levend'e göre(1984:166-176), mecmuaları şöyle sınıflandırmak mümkündür.

a) Nazire mecmuaları,
b) Meraklılarca toplanmış, birer antoloji niteliğinde seçme şiir mecmuaları,
c) Türlü konulardaki risalelerin bir yaraya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar,
d) Aynı konudaki eserlerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar,
e) Tanınmış kişilerce hazırlanmış, birçok ararlı bilgileri, fıkraları ve özel mektupları kapsayan mecmualar.

1.1.2.1. Nazire mecmuaları

Bir şairin, başka bir şaire ait olan bir şiiriyle aynı vezin ve kafiyede başka bir şiir oluşturmasına nazire denmektedir. Divanlarda yer alan manzumeler arasında, başkalarına nazire olarak söylenmiş manzumelerin sayısı oldukça fazladır. Yüzlerce naziresi yazılmış bir gazelin aslına ulaşmak için edebiyat tarihine kaynaklık etmektedir. Yapılan nazire mecmuaları, edebiyat tarihçisine bu yolda kılavuzluk edebilir. Bu mecmualardaki nazireler gözden geçirilerek asıllarına ulaşma olanağı sağlamaktadır. Bu konuda edebiyat tarihi incelemelerinde başvurulan önemli kaynaklardır. Edebiyat tarihine kaynaklık edecek bazı önemli mecmular:

1. Mecmuatü'n-Nezâir[1],
2. Câmiu'n-nezâir[2],
3. Mecmau'n-Nezâir[3],
4. Pervâne Beg Mecmuası[4],
5. Metâliu'n-Nezâir[5].

[1] Ömer b. Mezid'in H.840-1436'da hazırladığı 614 yapraklı bir mecmuadır.
[2] Eğidirli Hacı Kemal'in H. 918-M.1512'de hazırladığı 496 yapraklı mecmuadır.
[3] Edirneli Nazmi'nin H. 930-M.1523'de topladığı mecmuadır.
[4] Pervâne Bey tarafından H. 968-M.1560'da toplanmış mecmuadır.
[5] Budinli Hısalî'nin topladığı mecmuadır.

1.1.2.2. Seçme şiir mecmuaları

Bu mecmualar her kitapta yer almakla beraber bunların sayıları oldukça fazladır. Derlemecinin ele aldığı şairlere ait olan seçkin şiirleri bu mecmualarda mevcuttur. Seçme şiir mecmuaları arasında bilinen önemli örneklerden bir tanesi de İbrahim Bey Külliyatı[6]'dır.

1.1.2.3. Risale mecmuaları

Bu tarzdaki mecmuaların örnekleri de kütüphanelerimizde oldukça fazladır. Bu mecmua türüne verilebilecek en güzel örnek Câmiu'l-Maânî adlı mecmuadır. Bu mecmuada, Türkçe ve Farsça eserlerden seçmeler, Nesimî, Halilî, Kâsımî, Yunus Emre Kemâl-i Ümmî gibi şairlere ait şiirler mevcuttur.

1.1.2.4. Aynı muhtevada toplanan mecmualar

Aynı konulardan oluşan şiirlerin toplandığı mecmua örnekleridir. Aynı konulardan oluşan bu mecmua örnekleri aynı şaire ait olmakla beraber farklı şairlere ait de olabilmektedir.

1.1.2.5. Tanınmış kişilerin hazırladıkları mecmualar

Bu mecmualarda, seçme şiirler, fıkralar, hikâyeler, latifeler, küçük risaleler, biyografiler gibi türlü bilgiler yer almaktadır. Yazanın belli olduğu mecmualar da diyebiliriz.

Mecmualar hakkında yapılan bir diğer önemli sınıflandırma da Mehmet Gürbüz'e aittir. Son dönemlerde yapılan mecmua tasniflerinin şekil ve içerik bakımından yeterli olmadığını düşünerek mecmua tasnifinde farklı bir sınıflandırmaya gitmiştir. Mehmet Gürbüz mecmua tasnifini şu başlıklar altında toplamıştır:

1. Şiirlerin şekil özelliklerine göre oluşturulan şiir mecmuaları,
2. Şiirlerin konularına göre oluşturulan(tematik) şiir mecmuaları,
3. Nazire mecmuaları,
4. Şiirlerin aidiyeti/mensubiyeti esasına göre hazırlanan mecmualar,
5. Bir mensubiyet ilişkisi gözetmeksizin belirli şairlerin divanlarını/şiirlerini bir araya getirmeyi amaçlayan mecmualar (2012:108-112)

[6] Bkz. İbrahim Bey Külliyatı, Üsküdar,Selim Ağa Kütüphanesi, No. 250.

Mecmuaların edebiyat tarihine pek çok katkısı bulunmaktadır. Bu katkılarından bir tanesi de edebiyat tarihine yeni isimler kazandırmasıdır. M. Fatih Köksal, mecmuaların önemini ve edebiyat tarihine katkılarını şöyle sıralar:

1. Kaynaklarda adı geçmeyen, unutulmuş şairlerin şiirlerine mecmualarda rastlamak mümkündür.
2. Bilinen şairlerin bilinmeyen/divanlarında bulunmayan şiirlerine rastlamak mümkündür.
3. Şairlerin divanlarındaki şiirlerinin farklı şekillerine (fazla veya eksik beyitler, nüsha farkları vs.) tesadüf edebiliriz.
4. Mecmualar arasında bilinmeyen, varlığı bilindiği hâlde nüshası tespit edilemeyen eserlerle de karşılaşılır.
5. Bilinmeyen veya kullanılmayan nazım şekilleri, bilinen nazım şekillerinin örneği görülmeyen kafiye tipleri, farklı bend yapıları; yeni türler, edebiyatımızda kullanımına rastlamadığımız aruz kalıplar vb. örneklerle de mecmualarda karşılaşabiliriz.
6. Mecmualarda, zaman zaman şairlerin hayatıyla ilgili önemli bilgileri de yakalama imkânı vardır.
7. Bazı şiir mecmualarında, başka şairlerin de şiirleri bulunmakla beraber, özellikle bir şairin şiirlerinin yoğun olduğu görülür. Derleyeninin şair olduğu bir şiir mecmuası edebiyat tarihi araştırmalarına katkısı bakımından kuşkusuz daha kıymetli sayılır.
8. Mecmualar, -bir kısmı kendisi de şair olan- şiir sever kişiler tarafından tertip edilen eserlerdir. Bu itibarla derleyeni belli kişiler tarafından toplanan mecmualarda o şahsın/şairin zevklerini fark ederken, dönemin genel beğenisiyle ilgili önemli ipuçları da yakalamak mümkündür.
9. Şiir mecmualarında genel olarak dönemin zevklerini, edebî tercihlerini vs. anlamak kabil olduğu gibi ferdî temayüllerin de izini sürmek mümkündür.
10. Mecmualar dışındaki eserlerin fevayid ve vikaye yapraklarında da zaman zaman rastlamak mümkünse de özellikle mecmualarda çok sık rastladığımız edebiyat dışı kimi konular da ayrıca ele alınması gereken önemli noktalardır.
11. Aynı dönemde derlenmiş yüzlerce mecmuanın taranmasından ortaya çıkacak manzara devrin müşterek anlayış ve zevkini ortaya dökecektir. (Köksal, 2012: 417-421)

İKİNCİ BÖLÜM
MATERYAL VE YÖNTEM

2.1. METNİN HAZIRLANMASINDA İZLENEN YÖNTEM

1. Sayfa numaraları Arap rakamlarıyla normal parantez içinde gösterilmiştir. (1b-2a)
2. Beyit numaraları Arap rakamlarıyla gösterilmiştir.
3. Vezini doğru bulmak ya da doğru okunuşu sağlamak için metne yapılan eklemeler "[]" köşeli parantez içinde belirtilmiştir.
4. Okunuşundan emin olunamayan kelimelerin yanında"?" işareti konulmuştur.
5. Metinde geçen "aşk" ve "ışk" kelimeleri harekelere sadık kalınarak her iki farklı şekilde de kullanılmıştır.
6. Metinde büyük harf kullanılmış ancak özel isimlere gelen ekler kesme işareti ile ayrılmamıştır.
7. Atıf vavları kalınlık –incelik uyumu dikkate alınarak "u-ü/vu-vü" şeklinde okunmuştur.
8. "Ey" kelimesi metindeki harekeye sadık kalınarak metin boyunca "iy" şeklinde okunmuştur.
9. Çeviri yazılı metinde anlam gereğince yapılan düzeltmeler dipnotta gösterilmiştir.
10. Mecmua ile basılı divanlar arasında karşılaştırma yapılmış, arasındaki farklar dipnotta gösterilmiştir. İlk önce mecmuadaki şekli iki noktadan sonra da basılı divanlardaki hali verilmiştir. "Bize: ana" Ş.D. gibi.
11. Metinde okunamayan kısımlar "…?..." şeklinde gösterilmiştir.

2.1.1. TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

Tablo 1. Transkripsiyon alfabesi

ʿ	ء
Āā	ا
Ṯṯ	ث
Ḥḥ	ح
Ḫḫ	خ
Ẕẕ	ذ
Ṣṣ	ص
Ḍḍ Żż	ص
Ṭṭ	ط
Ẓẓ	ظ
ʿ	ع
Ġġ	غ
Ḳḳ	ق
ñ	ك
v.ü.u.ü.o.ö	و
y,ı,i,ī,ā	ي

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
BULGULAR VE TARTIŞMA

3.1.MECMUANIN TAVSİFİ

Süleymaniye Kütüphanesi, Yazma Bağışlar Bölümü'nde yer alan 5879 numarada kayıtlı bu şiir mecmuası 192 varaktan oluşmaktadır. Yazanı belli olmayanbu şiir mecmuasında, yazı çeşidi olarak nesih yazısı kullanılmıştır. Mecmuada tek tip sayfa numaralandırılması vardır. Bu sayfa numaralandırması Arap rakamlarıyla yazılmış olup, metnin sağ üst köşesinde yer almakta ve sonradan elle yazıldığı anlaşılmaktadır. Bu sebepten metin transkribe edilirken bu Arap rakamlarıyla yazılan sayfa numaraları esas alınmıştır. Mecmua boyunca tek bir yazı stili kullanılmıştır. Bu çalışmada, 1b-97b varakları arası transkribe edilerek yeni harflere çevirilmiştir. Mecmuanın içerisinde 14. ve 15. yüzyıl şairlerin seçme şiirler yer almaktadır. Ayrıca kime ait olduğu bilinmeyen, mahlas beyitinin bulunmadığı şiirler de mevcuttur. Bu şiirlerin sayfa numaraları ve kime ait oldukları tabloda verilmiştir.

Baş: Girem beytü'l-ḥāram içre ḳılam tā secde bābından

Son: Defter-i 'ışḳa yazılmaga ger Ahmed oḳına

Gözlerü yaşlu başı üzre ḳalem gibi gelür

3.1.1.Mecmuanın Fiziki Özellikleri

1. Mecmua, kapak hariç 192 varaktan oluşmaktadır.
2. Düzgün bir nesih yazısıyla yazılmıştır.
3. Yazılar harekelidir.
4. Kırmızı ve siyah mürekkep kullanılmıştır.
5. Sayfaların satır sayısı 8'dir.
6. Sayfalar iki sütun halindedir.
7. Çok nadir sayıda derkenar bulunmaktadır.

3.2.MECMUANIN MUHTEVASI

3.2.1. Mecmuada Yer Alan Şairler ve Şiir sayıları

Süleymaniye Kütüphanesi, Yazma Bağışlar Bölümü'nde 5879 numarada yer alan mecmuanın 1b-97b varaklar arasında toplam 10 şair ve mahlası belli olmayan şiirlerle beraber 125 şiir bulunmaktadır. Mecmuadaki şairler içerisinde en çok şiiri yer alan şair 36 şiirle Ahmet Paşa'dır. Mecmuada yer alan şairler ve bu şairlere ait şiir sayıları tabloda detaylı bir şekilde verilmiştir.

Tablo 2. Mecmuada yer alan şairler ve şiirleri

SIRA	ŞAİR	Şiir Numarası	Şiir Sayısı
1	**Nesimi**	1b, 1b-2b, 2b-3a, 3b, 4a-4b, 5a-5b, 6a-6b, 6b-7b, 7b-8b, 8b-9b, 9b-10b, 11a-11b, 11b-12b, 12b-14a, 14a-14b, 15a-15b	16
2	**Şeyhî**	21a-21b, 22a-22b, 23a-23b, 27b-28a, 28b-29a, 29a-30a, 30a-31b, 31b-32a, 32b-33a, 33a-34a, 34a-34b, 35b-36a, 75a-75b, 89b-90a, 24a-25b, 27b	17
3	**Nizami**	26a-26b, 36a-36b, 36b-37b, 37b-38a, 38b-39a, 39a-39b, 39b, 40a-40b, 40b-41a, 68a-68b, 69a-69b, 69b-70a, 70b-71a, 71a-71b, 72a-72b, 72b-73a, 73b-74a, 74a-75a, 75b-76b, 76b-77a, 77a-78a, 88a, 88b, 88b-89b,90a-91a	23
4	**Ahmet Paşa**	41b-42a, 42a-42b, 42b-43a, 43b-44a, 44a-44b, 44b-45b, 45b-46a, 46a-47a, 47a-47b, 47b-48a, 48a-48b, 49a-49b, 49b-50a, 50a-50b, 50b-51b, 52a-53b, 53b-54b, 54b-55a, 55b-55a, 55a, 56a-56b, 56b-57b, 59b, 60b-61a, 90a-91a, 91a-92a, 92a-92b, 93a-93b, 93b-94a, 94b-95a, 95a-95b, 96a-96b, 96b-97a, 97a-97b	35
5	**Mesihî**	51b-52a	1
6	**Sehayi**	61a-61b, 61b-62b	2
7	**Vezirdaroğlu**	62b, 63a-63b	2
8	**Adnî**	63b-64b, 64b-65a, 65b-66a, 66a-67a, 67a-67b, 78a-78b, 78b-79b, 79b-80a, 80a-80b, 81a-81b, 81b-82a, 82b, 83a-83b	13
9	**Resmî**	83b-84b, 84b-85a	2
10	**Niyazî**	85a-86b	1
11	**Tali'**	39b-40a	1
12	**Medhî**	87a-88a	1
13	**Yazanı Belli Olmayan**	18b-19b, 19b-20b, 26b-27a, 35a, 39a, 57b, 58a-59a, 59a, 59a-59b, 59b-60b, 59a	12

3.2.2. Mecmuada Yer Alan Vezin ve Nazım Şekilleri

Mecmuada yer alan aruz kalıpları ve nazım şekillerinin dağılımı aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir. Mecmuada en çok kullanılan aruz kalıbı fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün'dür. Nazım şekillerinden ise en çok gazel kullanılmıştır.(107)

Tablo 3. 1b-97b varakları arasında kullanılan vezinler

Kullanılan Vezin	Toplam
fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün	42
mefâ'îlün/mefâ'îlün/fe'ûlün	16
mef'ûlü/fâ'ilâtü/ mefâ'îlü/ fâ'ilün	15
mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün	14
fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün	13
mefâ'îlün/mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün	7
mefâ'ilün/fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün	7
fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün	6
mef'ûlü / mefâîlün / mef'ûlü / mefâilün	2
müfte'ilün/mefâ'ilü/müfte'ilün/mefâ'ilün	1
mef'ûlün/mef'ûlün/mef'ûlün/fe'ul	1
fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün	1

Tablo 4. 1b-97b varakları arasında bulunan nazım şekilleri

Nazım Şekilleri	Şiir Numarası	Toplam
Gazel	1b, 1b-2b, 2b-3a, 3b, 4a-4b, 5a-5b, 6a-6b, 6b-7b, 7b-8b, 8b-9b, 9b-10b, 11a-11b, 11b-12b, 12b-14a, 14a-14b, 15a-15b, 16a-18a, 18b-19b, 19b-20b, 21a-21b, 22a-22b, 23a-23b, 26a-26b, 26b-27a, 27b-28a, 28b-29a, 29a-30a, 30a-31b, 31b-32a, 32b-33a, 33a-34a, 34a-34b, 35a, 35b-36a, 36a-36b, 36b-37b, 37b-38a, 38b-39a, 39b-40a, 40a-40b, 40b-41a, 41b-42a, 42a-42b, 42b-43a, 43b-44a, 44a-44b, 44b-45b, 45b-46a, 46a-47a, 47a-47b, 47b-48a, 48a-48b, 49a-49b, 49b-50a, 50a-50b, 50b-51b, 51b-52a, 53b-54b, 54b-55a, 55b-55a, 56a-56b, 56b-57b, 57b, 58a-58b, 59a, 59b-60b, 60b-61a, 61a-61b, 61b-62b, 62b-63b, 63b-64b, 64b-65a, 65b-66a, 66a-67a, 67a-67b, 68a-68b, 69a-69b, 69b-70a, 70b-71a, 71a-71b, 72a-72b, 72b-73a, 73b-74a, 74a-75a, 75a-75b, 75b-76b, 76b-77a, 77a-78a, 78b-79b, 79b-80a, 80a-80b, 81a-81b, 81b-82a, 82b, 83a-83b, 83b-84b, 84b-85a, 88b-89b, 89b-90a, 90a-91a, 91a-92a, 92a-92b, 93a-93b, 93b-94a, 94b-95a, 95a-95b, 96a-96b, 96b-97a, 97a-97b	107
Kıt'a	27b, 59b, 88b	3
Tuyuğ	39a, 55a, 59a-59b, 27b	4
Rubai	88a	1
Müstezat	24a-25b	1
Murabba	39a-39b, 78a-78b, 85a-86b, 87a-88a	4
Müfret	18b, 21a, 22a, 23a, 24a	5

Tablo 5.

Yp Nu.	Mahlas	Matla' beyti/bendi	*Nazım şekli*	Vezin
1b	Nesîmî	Girem beytü'l-ḥaram içre ḳılam tā secde babından	Gazel / 3 beyit ?	Mef'ûlü / mefâîlün / mef'ûlü / mefâilün
1b	Nesîmî	Caʿd-ı zülfin ʿanber-efşān eylemiş Nāfe-i çīni perīşān eylemiş	Gazel / 7 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün fâ'ilün
2b	Nesîmî	Müddeʿī ister cüẕā her dem beni dildārdan Olmasun hergiz [cüẕā] derd ü belā vü zârdan	Gazel / 7 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
3b	Nesîmî	Ḫayālinden gözin her kim bıraḳdı özüñe ? Bu maʿnīdendür iy cān kim ḥayālüñ ḳadrini bilmez	Gazel / 4 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün
4a	Nesîmî	ʿĀlemde bugün ʿahdi bütün yār ele girmez Yandurdı diken baġrumı gülzār ele girmez	Gazel / 8 beyit	mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün
5a	Nesîmî	El minnetü li'llāh ki bugün yārümi buldum Göñlümde ṭuran dilber-i dildārumı buldum	Gazel / 8 beyit	mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün
6a	Nesîmî	Merḥabā ḫoş geldüñ iy rūḥ-ı revānum merḥabā Vey şeker-leb yār-ı şīrīn lā-mekānum merhaba	Gazel / 5 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
6b	Nesîmî	Yüzüñ berg-i gül-i terdür gül-i ter Boyuñ serv-i ṣanevberdür ṣanevber	Gazel / 8 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ fe'ûlün
7b	Nesîmî	Leblerüñ ḳandine şeker didiler Cān-ı şīrīne gör neler didiler	Gazel / 9 beyit	fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün
8b	Nesîmî	İy bād-ı ṣabā benden ilet yāre selāmı Ṣol ġamzeleri ʿarbedeci ʿayn-ı ḥarāmı	Gazel / 9 beyit	mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün
9b	Nesîmî	Göñlümde senüñ ʿışḳ-ı cemālüñ ezelīdür Ṣol nesne ki oldı ezelī lem-yezelīdür	Gazel / 11 beyit	mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün
11a	Nesîmî	Neylerem ben bunda ṭurmaḳ çünki dil-ber andadur Ṣanma anda didügüm kim Bursa vü Lārendedür	Gazel / 7 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
11b	Nesîmî	Laʿl-i nābuñ çeşmesinde āb-ı ḥayvān gizlidür Düre-i yāḳūtuñda iy cān dürr ü mercān gizlidür	Gazel / 7 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
12b	Nesîmî	Nūr-ı ʿaynuñ vechine ḫaḳdan işāretdür bugün Leyletü'l-miʿrāca zülfüñden beşāretdür bugün	Gazel / 12 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
14a	Nesîmî	Cennete teşbīh eyleyen bilmedi vech-i dilberi Ḳaṭresi aġzı yarınuñ mest ider āb-ı kevŝeri	Gazel / 8 beyit	müfte'ilün/mefâ'ilü/ müfte'ilün/mefâ'ilün
15a	Nesîmî	Yüri hey ḳul yalan epsem epsem Beni eyleme nālān epsem epsem	Gazel / 9 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ fe'ûlün
16a	Şeyhî	Nedür iki cihānda ʿizzet ü cāh Eŝer-i Lāilāhe illallah	Gazel / 22 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ fe'ûlün
18b	?	Pīrūz-baḫt u Zühre-maḳām u Zuḥal-maḥal	Müfret / 1 beyit	mef'ûlü/fâ'ilâtü/

		Nevrūz ẕūz-ı ṭāliʿi ḫurşīdile ḥamal		mefâ'îlü/ fâ'ilün
18b	?	ʿĀlem münevver oldı gül ü gülsitān gerek Meclis muʿaṭṭar oldı mey-i erġuvān gerek	Gazel / 10 beyit	Mef'ûlü / mefâîlün / mef'ûlü / mefâilün
19b	?	Gül gelmesün yüzüñe bī renk ü fer gider Nergis görünmesün gözüñe bī başar gider	Gazel / 10 beyit	mef'ûlü/fâ'ilâtü/ mefâ'îlü/ fâ'ilün
21a	?	Sulṭān-ı bī ḫaṭā vü Süleymān-ı bī ḥalel Cān gibi bī ñaẕīr ü cihān gibi bī bedel	Müfret / 1 beyit	mef'ûlü/fâ'ilâtü/ mefâ'îlü/ fâ'ilün
21a	Şeyhî	Hezār dil gözedür dilberise ancaġ ola Maḥal ḳomaz felege serverise ancaġ ola	Gazel / 7 beyit	mefâ'ilün/fe'ilâtün/ mefâ'ilün/fe'ilün
22a	?	Ger kürsī idinürse ṭoḳuz çerḫi fi'l-meṣel Ḳadrüñ ayaġın öpmege irişmeye züḫal	Müfret / 1 beyit	mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün
22a	Şeyhî	Ne ḫaber virdi ṣabā zülf-i perīşānuñiçün Ki benefşe ḳara yaşlu görinür anuñiçün	Gazel / 7 beyit	fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün
23a	?	Kim servi öñünde ḳāyim vü elinde bu ʿamel Bülbül sözinde ḳāyil vü dilinde bu ġazel	Müfret / 1 beyit	mef'ûlü/fâ'ilâtü/ mefâ'îlü/ fâ'ilün
23a	Şeyhî	Göñül bende ṭapucı cān senüñdür Ne buyursañ şehā fermān senüñdür	Gazel / 7 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ fe'ûlün
24a	?	Sulṭān-ı keremiyān ġurabā devleti dirīġ Şāh-ı cihāniyān fuḳarā niʿmeti dirīġ	Müfret / 1 beyit	mef'ûlü/fâ'ilâtü/ mefâ'îlü/ fâ'ilün
24a	Şeyhî	Ṣoḥbetlerimüz bizüm iy cān yaraşuġı Sen cānile coşdur	Gazel / 16 beyit	mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/fe'ûlün mef'ûlü/ fe'ûlün
26a	Nizâmî	ʿIşḳuñ olalı cānuma hem-dem didikleri Derd oldı dil-i ḥaremine maḥrem didikleri	Gazel / 6 beyit	mef'ûlü/fâ'ilâtü/ mefâ'îlü/ fâ'ilün
26b	?	Yine ṣubḥuñ nefesi raḥmet-i raḥmān gibidür Ḫoş zamāndur ki cihānuñ ʿabdini cān gibidür	Gazel / 7 beyit	fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün
27b	Şeyhî	Mey-i kevṣer ṭut kim dilberi ḥūrī bilelüm Şimdi kim şaḥn-ı çemen ravża-i rıḍvān [gibidir] Meclis ārāste şeh ferruḫ u sāḳī gül-ruḫ Şeyḫī bu ṣoḥbet içün mürġ-i ḫoş elḥān[gibidir]	Tuyuğ / 1 bent	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
27b	Şeyhî	Vaṣl-ı dilber ḳanı kim fasl-ı bahār oldı yine ʿĀlemi cennet iden rūy-ı nigār oldı yine	Gazel / 6 beyit	fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün
28b	Şeyhî	Cān ḫastedür bedendeki miḥnet ne fāyide Şekker lebüñ gerek bize şerbet ne fāyide	Gazel / 7 beyit	mef'ûlü/fâ'ilâtü/ mefâ'îlü/ fâ'ilün
29a	Şeyhî	Zāhide fırdevs-i aʿlā ḫoş gelür Bize bu dīdār hüveydā ḫoş gelür	Gazel / 7 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
30a	Şeyhî	Bir dem ki ṣoḥbet eyleye aġyār yārile	Gazel / 14 beyit	mef'ûlü/fâ'ilâtü/

		Bende yürek hezārise derdile yarile		mefâ'îlü/ fâ'ilün
31b	Şeyhî	Başumdan ayru āhuma hem-dem bulınmadı Sāyemden özge serüme maḥrem bulunmadı	Gazel / 6 beyit	mef'ûlü/fâ'ilâtü/ mefâ'îlü/ fâ'ilün
32b	Şeyhî	Çoḳdurur şehrüñde ben ḳul düşmişem şāhā ġarīb Cāndan ayru ten gibi niçe olam tenhā ġarīp	Gazel / 7 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
33a	Şeyhî	Seḥer gülşende āvāzına ġamdur Gel iy bülbül cihān niçün ne ġamdur	Gazel / 7 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ fe'ûlün
34a	Şeyhî	Nigārā ḫaddüñüñ luṭfı ḳomdı gülde reng ü bū İletdi gözlerüñ siḥri gözinden nergüsüñ incü	Gazel / 7 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün
35a	?	Sen cāna gözüm ḳılalı bir kez naẓar iy dost İtdi bu göñül iki cihāndan güzer iy dost	Gazel / 3 beyit	mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün
35b	Şeyhî	Heves göñülde hevā cānda vü belā başda Gözüm benüm olmasa nem bu ḥālile nem olur	Gazel / 5 beyit	mefâ'ilün/fe'ilâtün/ mefâ'ilün/fe'ilün
36a	Nizâmî	Ey cemālüñ cilvegāhı ravża-i ḫuld-i berīn Ḥüsnüñüñ meşşāṭası min ʿindehū ʿilme'l-yaḳīn	Gazel / 7 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
36b	Nizâmî	Şaçdı kāfūr üzre ʿanber kākül-i müşgīn-i dost Ṭutdı cān milkin ser-ā-ser kākül-i müşgīn-i dost	Gazel / 7 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
37b	Nizâmî	Her seḥer kim şāh-ı encüm maşrıḳı mesken ṭutar Laʿl-i nābuñ yādına cām-ı mey-i rūşen ṭutar	Gazel / 6 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
38b	Nizâmî	Gözlerüñe fitne vü aşūbi ol ḳaş añdurur Ṣūḫ u fettān merdüm-i ser-meste savāş añdurur	Gazel / 6 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
39a	Nizâmî	Tā ki ḥüsnüñden ḫaber virdi ṣabā gülzārda Ḳaldı derd ü ġuṣṣadan bülbül gibi gül zārdan ʿĀşıḳ-ı ḫayrān gibi bir yirde ḳalur deng olup Görse ḳaddüñ şīvesin serv-i sehī reftārda	murabba / 2 bent	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
39b	?	Kim görürse seni ṣanur ki güneş indi yire Yire geçsün beni bu ḥüsnile her kim ki yire	Gazel / 4 beyit	fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün
40a	Nizâmî	Beni senden ṣanemā kimse cüdā eyleyemez Meger ölüm gele kim cānı bedenden ayıra	Gazel / 5 beyit	fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün
40b	Nizâmî	Gün yüzüñ görmeyeliden ki günüm dün gibidür Baña biñ yılca gelür gerçi saña dün gibidür	Gazel / 7 beyit	fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün
41b	Ahmed Paşa	Mümkin olmaz ki ben ol serv-i dil ārāyı görem Varayın ola ki seyr itdügi ārāyı görem	Gazel / 5 beyit	fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün
42a	Ahmed Paşa	Ne müşkildür cüdā düşmek kişi sevgülü yārinden Ḫuşūşā kim sefer ḳıla żarūretle diyarından	Gazel / 5 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün
42b	Ahmed Paşa	Firāḳ-ı yāre ṣabr olmaz gidelüm bāri şehrüñden Göñül çün ṣındı ḫayr olmaz gidelüm bāri şehrüñden	Gazel / 7 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün

43b	Ahmed Paşa	Virüp sitem ʿışḳuñ eline baḳam iy dost Kimdir ki ben kendüzüm ura baḳam iy dost	Gazel / 5 beyit	mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün
44a	Ahmed Paşa	Berg-i semenüñ lāle gibi ḫūb olacaḳdur Mehtāb yüzüñ gün gibi maḥbūp olacaḳdır	Gazel / 6 beyit	mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün
44b	Ahmed Paşa	Yaḳdı çeşmüm ʿışḳ odın didi dile giryān aña Āh kim raḥm itmedi bu dīde-i giryān aña	Gazel / 7 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
45b	Ahmed Paşa	Çün bilürsin ḳaşlaruñ yāsına ḳurbān olduġum Sen baña göster hilāl ebrūñı ḳurbān olduġum	Gazel / 5 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
46a	Ahmed Paşa	İy ṣabā depredicek ṭurre-i cānānumızı Çekme zencīr-i esīriñe dl-i dīvānumızı	Gazel / 7 beyit	fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün
47a	Ahmed Paşa	Cihān güzelleri çün bī-vefāyimiş bildük Göñül vefāsında virmek ḫaṭāyimiş bildük	Gazel / 5 beyit	mefâ'ilün/fe'ilâtün/ mefâ'ilün/fe'ilün
47b	Ahmed Paşa	Dil ṣaçuñ zencīrinüñ deyu enīsidür dostum Cān cemālüñ ṣemʿinüñ pervānesidür dostum	Gazel / 5 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
48a	Ahmed Paşa	Firāḳ u ḥasret elinden nigāra yalvaralum Belā vü miḥnet elinden rūzigāra yalvaralum	Gazel / 5 beyit	mefâ'ilün/fe'ilâtün/ mefâ'ilün/fe'ilün
49a	Ahmed Paşa	Ṣanemā ṣanma ki senden uṣanam gelmeziseñ Ṣemʿ-veş bezm-i ḫayālüñde yanam gelmezseñ	Gazel / 5 beyit	fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün
49b	Ahmed Paşa	Ḳanı ol dem ki severdüm ben seni cānum bigi İsteridüm cān virüp derdüñ dermānım bigi	Gazel / 5 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
50a	Ahmed Paşa	Göñül bir dilrubāya muġtenendür? Ki belāsı belā-yı dār-zen dür	Gazel / 4 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ fe'ûlün
50b	Ahmed Paşa	Ṣubḥ dek her gece aġyārile ol yār oturur Dest bāzı ḳılup aġyārile oynar oturur	Gazel / 9 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
51b	Mesîhî	Bāde çeşmüñ mürġ-i cān avlar ʿaceb ṣayyādsın Ẓulmile her laḥẓa yüz ḳān idici cellādsın	Gazel / 5 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
52a	Ahmed Paşa	Dilberā hicriñ beni şol Rüsteme pür peyem itdi kim Çehremi zer ḳıldı eşk-i çeşmümi sim itdigim ʿĀlem içre ʿāşıḳa sen itdügüñ kim itdi kim Saña bu fettānlıġı ġamzeñ mi taʿlīm itdi kim Başdan ayaġa belā vü fitne vü bī-dādsın	Muhammes/ 5 bent	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
53b	Ahmed Paşa	Düşeli senden cüẕā billah ki cānımsun sa[n]dum Gözlerümden dökilir āb-ı revānumsun sandum	Gazel / 6 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
54b	Ahmed Paşa	Severem ben seni cāndan efendi Çevürme yüziñi benden efendi	Gazel / 5 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ fe'ûlün
55a	?	Zülfinüñ boynına olaldan giriftār iñlerem Her nefes feryād idüp zār u dilfikār iñlerim	?/ 1 bent	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

		Zülfine olalı çeşmüm görmemişdür ḳılca ḫāb Gece ger nāṣuḥ olunca şöyle bīdār inlerim		
55b	Ahmed Paşa	Meygūn lebüñ ḫayāline her gece ṣubḥa dek Ġam meclisinde ḳanlar aḳıdır fettāçuġum	Gazel / 5 beyit	mef'ûlü/fâ'ilâtü/ mefâ'îlü/ fâ'ilün
56a	Ahmed Paşa	Cān-ı şevḳ odına atar rūḫı yār ayruluġı Ẕāġ-ı ġam ḳurdile şol lāle ʿiẕār ayruluġı	Gazel / 5 beyit	fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün
56b	Ahmed Paşa	Yāraladuñ yüregümi bār hey Yār ile yār eyle mi ider vār hey	Gazel / 8 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
57b	?	Di[r]iġā yār benden yüz çevürdi Fiġān kim cān bendenden yüz çevürdi	Gazel / 6 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ fe'ûlün
58a	?	Cihāndan ben uşanmışam baña seni gerek seni Ḳamulardan üşenmişem baña seni gerek seni	Gazel / 6 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün
59a	?	Göñül ʿaşḳ odınuñ pervānesidür Zehī mislin ki bin gün yānesidür	Gazel/ 3 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ fe'ûlün
59b	Ahmed Paşa	ʿIşḳuñ iḥrāmın giyüp seni isteyü Yürürem iy Kaʿbe-i cān ḳandesin	Kıt'a/ 2 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
59b	?	Göñül milkin ḫarāb itdüñ revā mı Cefāyı bī-ḥisāb itdün revā mı	Gazel / 7 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ fe'ûlün
60b	Ahmed Paşa	ʿIşḳuñ göñli şınıḳdur ʿahd ü peymānı dost Zāhidüñ olmaz şaçuñ küfrinsüz īmānı dost	Gazel / 6 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
61a	Sehâyî	Dil ġamuñdan ġayrı cānā daḫi mihmān istemez Cān lebüñ cāmından özge āb u ḫāyvān istemez	Gazel / 5 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
61b	Sehâyî	Āftāb-ı ḫüsnüñ iy meh kim liḳāb elindedür Ṣānaş-ı bedri dü cādur kim seḫāb altındadur	Gazel / 7 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
62b	Vezirdâroğlu	Yā ilāhī yār yüzin gül eylegil Yāre ḳaşu bāni bülbül eylegil	Gazel / 2 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
63a	Vezirdâroğlu	Göñül sensüz perişān yiter gel İşüm ehile efġān oldı yiter gel	Gazel / 7 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ fe'ûlün
63b	ʻAdnî	Gözüm yaşına raḥm it sürme derden Ki merdüm zādedür düşmüş nazardan	Gazel / 7 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ fe'ûlün
64b	ʻAdnî	Ẕülfiñiçün kim perīşān eyledüñ Āh kim ḳaṣd-ı dil ü cān eyledüñ	Gazel / 7 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
65b	ʻAdnî	Cān cemālüñ şemʿinüñ pervānesidir dostum Dil müselsel zülfüñüñ dīvānesidür dostum	Gazel / 7 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
66a	ʻAdnî	Ol serv-i māh çehre ki gülden yañāġı var Cān u göñülde lāleleyin mühri dāġı vār	Gazel / 7 beyit	mef'ûlü/fâ'ilâtü/ mefâ'îlü/ fâ'ilün
67a	ʻAdnî	Dildāriçün endişe yi cān eylemek olmaz Yoḳ nesneiçün bunca ziyān eylemek olmaz	Gazel / 7 beyit	mef'ûlü/ mefâ'îlü/

				mefâ'îlü/ fe'ûlün
68a	Nizâmî	Cānı neylerdi dil-i bī-çāre cānān olmasa Bülbüle ʿālem ḳafesdür ger gülistān olmasa	Gazel / 4 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
68b	Nizâmî	Tebessümile nigārum ki ḳatl-i merdüm ider Bu ḫasteyi daḫi öldür disem tebessüm ider	Gazel / 4 beyit	mefâ'ilün/fe'ilâtün/ mefâ'ilün/fe'ilün
69a	Nizâmî	Ḫürrem bu dem ki ölmüşiken cānā irmişem Kim hicr içinde vuṣlat-ı cānāne irmişem	Gazel / 5 beyit	mef'ûlü/fâ'ilâtü/ mefâ'îlü/ fâ'ilün
69b	Nizâmî	Geh var diyüp aġzuña gehī yoḳ dise ʿāṣıḳ Bu sözde ne kāzibdir aña kimse ne ṣādıḳ	Gazel / 7 beyit	mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün
70b	Nizâmî	Āḫir iy dilber cefā ḳılmaḳdan uṣanmaz mısın Müddet-i ḥüsnüñ nihāyet bula sen ṣanmaz mısın	Gazel / 7 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
71a	Nizâmî	İy ṣaçu sünbül yüzi gül zülfi reyḫānum benüm Yoluña olsun fidā ʿaḳl u dil ü cānum benüm	Gazel / 6 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
72a	Nizâmî	Ḳanum dökerse ġamzelerüñ iy perī ṣıfat Şīrin lebüñden eyle muʿayyen aña diyet?	Gazel / 5 beyit	mef'ûlü/fâ'ilâtü/ mefâ'îlü/ fâ'ilün
72b	Nizâmî	Baña yār itdi derd ü miḥnetü yār Baña yār itdügini itmez aġyār	Gazel / 7 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ fe'ûlün
73b	Nizâmî	Her sīnede kim mihr ü muḥabbet eṣeri var Ḫoş nale-i vü şeb-gīrle āh-ı seḥeri var	Gazel / 7 beyit	mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün
74a	Nizâmî	Dil ki hicrānıñile ḫasta vü dermānda yatur Derdile hem-dem olup ḥasret-i dermānda yatur	Gazel / 7 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
75a	Şeyhî	Bil baġlayup ki cānuma ḳaṣdı ḥabīb ider Nāzuñ ḫayāli baġladı ḳaṣdı ġarīp ider	Gazel / 4 beyit	mef'ûlü/fâ'ilâtü/ mefâ'îlü/ fâ'ilün
75b	Nizâmî	Burḳaʿuñdan cān u dil mihrin ġamām-ı ġam ṭutar Perdeden çıḳ kim cemālüñ ʿālemi hürrem ṭutar	Gazel / 9 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
76b	Nizâmî	Ayaġuñ altına her kim yüzini ḫāk eyler Göz gibi kendüyi tāc-ı ser-i eflāk eyler	Gazel / 7 beyit	fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün
77a	Nizâmî	Ḫaṭṭ-ı reyhān kim ṭolanmuşdur gülistānı dürüst Haledür kim var idüpdür māh-ı tābānı dürüst	Gazel / 8 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
78a	ʿAdnî	Sevdüm yine bir māh ki devrān güzelidür Sevdā-yı ġam ʿışḳı göñülde ezelīdür Ḫüsnüñüñ gencīnesin yaġma ḳılurdı ḫūblar Ejdehā-yı ṭurre zülfüñ nigehbān olmasa	Murabba/ 2 bent	mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün?
78b	ʿAdnî	Görürse gün yüzüñüñ ṭalʿatın ḳamer yirine Sizerse şehd lebüñ vaṣfını şeker yirine	Gazel / 7 beyit	Mefâilün /feilâtün /Mefâilün /feilün
79b	ʿAdnî	Unutdıysa nola dilberini luṭf u vefāsından Bi ḥamdillāh ki her dem yād ider cevr ü cefāsından	Gazel / 5 beyit	Mefâīlün/ Mefâīlün /Mefâīlün /Mefâīlün

80a	ʻAdnî	Ney gibi nice bir ġam elinden fiġān idem Ḫoşdur ki yüz şuyile teslīm-i cān idem	Gazel / 7 beyit	Mefûlü /Fāilātü/ Mefāīlü/ Fāilün
81a	ʻAdnî	Şükrāne gerek terk-i ser u cān u ten itmek Ger kūyını ola mümkin bir dem vaṭan itmek?	Gazel / 7 beyit	Mefûlü/Mefāīlü /Mefāīlü/ Feûlün
81b	ʻAdnî	Götür niḳabı yüzüñ nurı āşikār eyle Zevāle şal güneşi māhı şerm-sār eyle	Gazel / 5 beyit	mefâ'ilün/fe'ilâtün/ mefâ'ilün/fe'ilün
82b	ʻAdnî	Göñül ʿimāreti ġamdan ḫarāba yüz dutdı Cihān seyli yaşum ucdan uca düz dutdı	Gazel / 5 beyit	mefâ'ilün/fe'ilâtün/ mefâ'ilün/fe'ilün
83a	ʻAdnî	Göñlümi sevdāyī ḳılduñ zülf-i pür sevdā-yı dost Cānumı pervāne itdi şemʿ-i bezm-ārā-yı dost	Gazel / 7 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
83b	Resmî	Tā ki cānā mübtelā-yı cevr-i cānān olmışam Zecr-i hicrān cism oldupdur ben aña cān olmuşam	Gazel / 7 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
84b	Resmî	Yüregüm yaralanmışdur vefāsuz yār derdinden Ölürem āh kim bir gün ġam-ı dildār derdinden	Gazel / 5 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün
85a	Niyâzî	Gün yüzüñ olalı iy meh yāre çeşmümden nihān Ṣubḥa dek yutmaz fiġānumdan gözin ḫalīfi cihān Tā ki ben Ferhāda ki terk itdüñ iy şīrin dehān Göñlüm ārām eylemez ṭaġlara düşmemdür hemāñ	Murabba / 7 bent	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
87a	Medḥî	Āh kim bu yoḳdur vefāsı bī-vefā cānum benüm Derd ü ḫasretden ölürsem boynuña ḳānum benüm Neyledüm ḳaṣd eyledüñ sen ḳatlüme cānum benüm Bilmezem ṣuçum nedür devletlü sulṭānum benüm	Murabba / 5 bent	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
88a	Nizâmî	Yā ilāhī yan didügüm olmadı Tedbīr itdüm taḳdīr anı ḳomadı Varuñ eydüñ ela gözlü yārüme	Rubā'ị	mef'ûlün/mef'ûlün/ mef'ûlün/fe'ul
88b	Nizâmî	Bülbül ġamile lāl u ḫayādan gül-āb olur Gelseñ bu taḥṭile gülistāna Muṣṭafā	Kıt'a / 3 beyit	mef'ûlü/fâ'ilâtü/ mefâ'îlü/ fâ'ilün
88b	Nizâmî	Bāġ-ı cennetdür cemal-i cān-fezāsı Yūsufuñ Ṣubḥ-ı devletdür viṣāl-i dil-küşāsı Yūsufuñ	Gazel / 6 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
89b	Şeyhî	Şol cān ki yüzüñ şemʿine pervāneliġ eyler Nūr olsun anuñ yiri ki merdāneliġ eyler	Gazel / 6 beyit	mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün
90a	Nizâmî	Nigārā sensüz olan dem ne demdür Dem-i derd ü ġam u vaḳt-i ne demdür	Gazel / 8 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ fe'ûlün
91a	Ahmed Paşa	İy göñül mürġi ne raḥm umarsın ol şayyāddan Çün şafāsı vār anuñ dāmındaki feryāddan	Gazel / 8 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
92a	Ahmed Paşa	ʿIşḳ-ı ṭāsın cigerden āh u fiġānumdur benüm Söylenen dillerden şimdi dāsitānumdur benüm	Gazel / 7 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
93a	Ahmed Paşa	Yine bīçāre göñül ḥasretile yāre gider Dil ü cān şevḳini ʿarż itmege dildāre gider	Gazel / 5 beyit	fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün
93b	Ahmed Paşa	Göñül zülfüñde āh eyler kimden	Gazel / 7 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/

		Günüm dünden siyāh eyler kimden		fe'ûlün
94b	Ahmed Paşa	Tekye-i rūza degildür maḥrem-i esrār-ı ʿaşḳ Ben şeb-i tārıñ bā rīzārdār itsem gerek	Gazel / 8 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
95a	Ahmed Paşa	Serv-i bālāñile başuma belālar niçe bir Ḫışm-ı çeşmüñile cānuma cefālar niçe bir	Gazel / 5 beyit	fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün
96a	Ahmed Paşa	Ġaribem ʿāşıḳam baña naẓar ḳıl Eger ḳılmazsañ āhumdan ḥaẕer ḳıl	Gazel / 6 beyit	mefâ'îlün/mefâ'îlün/ fe'ûlün
96b	Ahmed Paşa	Bī vefālıḳ eyleme yār epsem ol Ḳo beni ḥālümde sen var epsem ol	Gazel / 5 beyit	fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün
97a	Ahmed Paşa	Ruḫların aḳsini câm içre bulam gibi gelür Leblerüñ sırrını bâdeyle bilem gibi gelür	Gazel / 6 beyit	fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün

Tablo 6: Mecmuada olup basılı divanlarda bulunmayan şiirler tablosu.

Sıra	Şair	Şiir Numarası	Bulunduğu Eser	Toplam
1.	Nesîmî	3, 6, 9, 15, 17	Nesimî Dîvânı	5
2.	Şeyhî	38	Şeyhî Dîvânı	1
3.	Nizamî	42, 49, 117	Nizâmî Dîvânı	3
4.	Mesîhî	66	Mesihî Dîvânı	1
5.	Ahmed Paşa	57, 67, 68, 77, 125, 127, 128, 129	Ahmed Paşa Dîvânı	8

3.2.3 Mecmuada Yer Alan Şairler

3.2.3.1 Nesîmî (d. ?/-ö. 1404 ?)

14. yüzyılda Azeri sahasında yetişmiş olan ünlü sanatçı Nesîmî'nin hayatı ve edebi kişiliği hakkında kaynaklarda fazla bilgi yoktur. Rivayetlere göre Diyarbakır, Irak ve Tebriz taraflarında yaşadığı söylenmektedir. Nesîmî'nin doğum tarihi ile birlikte ölüm tarihi de tam olarak bilinmemektedir. Nesîmî hakkında kaynaklardan edinilen gerçek bilgiler arasında, İran'da Hurufilik mezhebinin kurucusu Fazlullah'ın halifelerinden olduğu ve inancı yüzünden derisi yüzülerek

öldürüldüğüdür. (AYAN, 1990:9-43) Nesîmî'nin, "Türkçe ve Farsça Dîvânları" olmak üzere bilinen iki eseri mevcuttur. Bu divanlarının birçok yazma nüshası bulunmaktadır. Şairin Türkçe Dîvânı'nın Kahire'de bulunan bir yazma nüshasında bazı gazellerinde "Hüseyni" mahlasını kullanmış olduğu görülmektedir. (MENGİ, 2008:78-79)

Nesîmî, Âşık Çelebi'nin "Meşâirü'ş-şuarâ"sına göre Türkmen asıllıdır. Bunun yanında Arap olduğunu söyleyenler bulunsa da Türkleşmiş bir soydan geldiği aynı zamanda ana dilinin de Türkçe olduğu anlaşılmaktadır. Nesîmî'nin önce eş-Şiblî'ye bağlandığı söylense de asıl şöhretini, Fazlullah-ı Hurûfî'ye bağlanmasıyla kazanmıştır. Bu şöhreti kazanmasında, inancı yüzünden Timur tarafından idam edilmesinin de etkisi vardır. Kaynaklarda edinilen bir başka bilgi de Nesîmî, Hacı Bayrâm-ı Veli ile görüşmek için Ankara'ya gitmiş ancak Hurûfîlik'le ilgili fikirlerinden dolayı huzura kabul edilmemiştir. Anadolu'da fikirlerini yayacak bir ortam bulamayınca, o tarihlerde Hurûfîler'in Suriye'deki en önemli merkezi olan Halep'e gider. (Bilgin, 2007:3)

"Halk arasında oldukça yaygın olan bir rivayete göre Nesîmî'nin katline fetva veren müftü, Nesîmî'nin derisi yüzülürken işaret parmağını sallayarak, onun kanının da pis olduğunu, bir uzva damlasa o uzvun da kesilmesi gerektiğini söylemişken Nesîmî'nin kanından bir damla müftünün parmağına sıçrar. Orada bulunanlardan biri müftü efendi şu durumda parmağınızın kesilmesi gerekmez mi deyince, "hacet yok biraz suyla temizlenir" der. Nesîmî bunun üzerine kanlar içinde şu beyiti söyler: "Zâhidin bir parmağın kessen dönüp Hak'dan kaçar / Gör bu miskîn âşıkı ser-pâ soyarlar ağlamaz". Dilden dile dolaşan rivayetlerde Nesîmî, yüzülen derisini alır, omzuna atar ve Halep'ten çıkar gider. Halep'in kapılarında bekleyen görevliler bir araya gelince her biri Nesîmî'yi çıkarken gördüklerini söylerler. Nesîmî'nin kesilen uzuvlarından arta kalan vücudu Halep'te kendi adıyla anılan tekkede gömülüdür." (Usluer, F. (20.12.2013). "Nesîmî". TEİS.)

3.2.3.2 Şeyhî (d. ?/-ö. 1431?)

15. yüzyıl Anadolu sahası Türk edebiyatının en önemli şahsiyetlerinden biridir. Asıl adı Yusuf Sinaneddin olup, doğum yeri Germiyan (Kütahya)'dır. Şeyhî iyi bir eğitim görmüştür. Öğrenimini memlektinde tamamladıktan sonra, bilgisini geliştirmek için İran'a gitmiştir. Burada, tasavvuf ve edebiyatın yanında tıpta da bilgisini derinleştirmiştir. Tıpla olan ilgisinden dolayı kendisine Hekim Sinan

denmiştir. İran'dan döndükten sonra Hacı Bayram-ı Veli'ye intisap etmiş ve Şeyhî mahlasını da bu yüzden almıştır. (İSEN ve KURNAZ,1990:5-21)

Şeyhî, divan şiirinin ilk büyük üstadıdır. Bütün kaynaklar , Şeyhî'nin özellikle mesnevî alanında bir üstad olduğunu kabul eder. Şeyhî, gerek kendi çağdaşı gerekse daha sonra yaşamış şairler üzerinde etkili olmuştur. Özellikle, ortaya koyduğu şiir anlayışıyla, klasik dönem şiirimizin zirve isimlerinden Bâkî'yi müjdelemektedir. (Bülbül, T.(15.07.2014). "Şeyhî". TEİS.)

Kaynaklarda "Hüsrev-i şuarâ, emlahu'ş-şuarâ,pîşterîn-i şuarâ-yı Rum, şeyhü'ş-şuarâ" gibi sıfatlarla anılmıştır. Şeyhî, mesnevi yazmayı bir şehir kurmaya benzetir. Eserlerinde akıcı bir dil kullanmış, özellikle tasvir konusunda oldukça başarılıdır. Şiirlerinde tasavvufi remizleriden oldukça faydalanmış, bunları duygu ve düşüncelerini ifade etmede bir araç olarak kullanmıştır.(Biltekin, 2010:80)

Şeyhî'nin elde bulunan üç eseri vardır:

Dîvân: Millet Kütüphanesi, Ali Emiri kitapları arasında bulunan Şeyhî Dîvânı nüshası, Ali Nihad Tarlan'ın incelemesiyle birlikte Türk Dil Kurumu tarafından 1946 yılında tıpkıbasım olarak yayımlanmıştır. Divanında yer alan kasidelere göre en çok II. Murad'ı övmüştür.

Hüsrev ü Şîrîn: Şeyhî'nin bu ünlü eseri Genceli Nizâmî'nin aynı isimdeki eserinin tercümesidir. Bu eser, din dışı olup bir aşk hikâyesidir. Tezkirelerden elde edilen bilgilere göre Şeyhî bu eserini tamamlayamamış, yeğeni Cemâlî tarafından tamamlamıştır. Oysa bu bilgi doğru değildir. Şeyhî, eseri en trajik yerinde kesmiştir. Şeyhî'nin bu mesnevisi dönemin en başarılı edebi örneğidir.

Har-nâme: Günümüzde en çok bilinen, beğenilen eseridir. Özellikle bir hiciv eseri olarak ün kazanmıştır.Şeyhî, bu mesnevisinde sosyal eşitsizlikleri ince ve zarif bir şekilde yerer. Mesnevinin yazılma sebebini tezkireler iki şekilde anlatmaktadır. İlkine göre; Şeyhî, Çelebi Mehmed'in gözünü tedavi edince padişah ona Dokuzlar Köyünü tımar olarak vermiş ancak köyün eski sahipleri Şeyhî'yi döver, köye sokmazlar. Bunun üzerine Şeyhî Har-nâme'yi yazarak Çelebi Mehmed'e sunar. İkinci rivayete göre Şeyhî, Hüsrev ü Şîrîn'i II.Murad'a sunarak onun beğenisini kazanmıştır. Murad, bunun üzerine Şeyhî'ye hediyeler verir, bu hediyeleriyle köyüne dönen Şeyhî yolda hırsızlar tarafından soyulur. Bunun üzerine Şeyhî, Har-nâme'yi yazarak II. Murad'a gönderir. (MENGİ, 2008:117-119)

3.2.3.3. Adnî (d. ?/-ö. 1474)

Adnî, Fatih dönemi sadrazamlarından Mahmud Paşa'nın mahlasıdır. Fatih'ten takdir ve iltifat görmüş, Fatih'le birlikte seferlere katılmıştır. Asker ve devlet adamı olarak gösterdiği başarının yanı sıra şiir yazma konusunda da oldukça başarılıdır. Dönemin âlim ve şairlerinin hamisi olarak da bilinir. Tezkireciler, Adnî'nin nâsirliğinin nâzımlığından daha üstün olduğu görüşündedirler. (MENGİ, 2008:128)

3.2.3.4. Nizâmî (Karamanlı Nizâmî) (d.1435 /-ö.1440?)

Karaman'da yetişmiş olan Nizâmî, iyi bir eğitim görmüş, özellikle Farsça'yı iyi öğrenmiştir. Sadrazam Mahmud Paşa tarafından Fatih'e tavsiye edilen Nizâmî, İstanbul'a çağırılmış ancak İstanbul'a giderken yolda vefat etmiştir. Hayal gücü çok kuvvetli olan şairin divanı vardır. Dîvân, Haluk İpekten tarafından yayımlanmıştır. (MENGİ, 2008:132) Şiirlerinde konuşma dilini kullanmış, örf ve âdetlere yer vermiştir. Çok okunmasındaki en büyük etki ahenkli ve canlı bir üslubunun olmasıdır. Cinas ve tevriye gibi söz sanatlarıyla, hece tekrarlarına da fazlaca yer vermiştir. Dikkat çeken başka bir özelliği de nazîre şairi oluşudur. (Savran, Ö. (25.11.2013). "Nizâmî". TEİS.)

3.2.3.5. Mesîhî (d. ?/ö. 1512)

Mesîhî, divan şiirinin gözde şairlerindendir. Kaynakların dediklerine göre; genç yaşında İstanbul'a gelir, hattatlık sanatını öğrenir, usta bir hattat olur. Sadrazam Ali Paşa'nın kâtibi olmuştur. Mesîhî, şiirlerinde oldukça sade bir dil kullanmış, divan şiiri anlayışına sadık kalmıştır. Mesîhî'nin, derbeder yaradılışlı bir kişiye sahip olduğu kaynaklar tarafından belirtilmektedir. Bu özelliğinden dolayı da işini ihmal ettiği ve gözden düştüğü söylenmektedir. (MENGİ, 2008:135)

Şairin, bilinen üç eseri vardır:

Dîvân: Klâsik tarzda tertip edilen Dîvân'da 1'i Farsça 22 kaside, 1'i terkib-bend, 3'ü Farsça 29 gazel, 3 murabba, 2'si Farsça 34 kıt'a ve müfred bulunmaktadır.

Edirne Şehrengîzi: II. Bâyezîd döneminde kaleme alındığı tahmin edilmekte, tarzının en eski örneklerin biri olması bakımından da önemlidir. Mesnevî şeklinde kaleme alınan eser 173 beyitten oluşmaktadır. Aruzun "mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün" kalıbıyla yazılmıştır. Mesnevî, 35 beyitlik bir münacat ile başlar, bunu on beyitlik gece ve gündüz tasviri izlemektedir. Daha sonra Edirne övülmekte ve şehrin

güzellerinden 47'si tasvir edilmektedir. Bu eserinin dışında bir de "Gül-i Sad Berg" eseri vardır. (Kartal, A. (21.12.2014). "Mesîhî". TEİS.)

3.2.3.6. Resmî (d. ?/ö. ?)

Bursalıdır. Asıl adı, doğum tarihi, ailesi ve eğitimi konularında kaynaklarda bilgi bulunmamaktadır. Resmî, esnaf divan şairlerinden olup bezzâzdır. Bursa'da ölmüştür. Nazire mecmualarındaki bazı şiirlerine Necâtî, Zâtî, Mesîhî ve Hayretî gibi devrin zirve sanatçıları, Avnî ve Muhibbî gibi hükümdar şairleri ve İbni Kemâl gibi meşhur âlimleri nazire yazdığına göre şiirlerinin tezkirelerde anlatılanlardan öte bir kabul gördüğü anlaşılmaktadır. Bu nazireler, sahiplerinin hayatlarına baktığımızda bize Resmî'nin 15. yüzyılda yaşadığının ipuçlarını vermektedir. Resmî'nin gerek nazire mecmualarında gerekse diğer şiir mecmualarında çok sayıda şiiri bulunmaktadır. Eğidirli Hacı Kemâl'in Câmi'un- Nezâ'ir'inde 34, Edirneli Nazmî'nin Mecma'u'n-Nezâ'ir'inde 32 ve Pervâne Bey Mecmû'ası'nda 44 şiiri yer almaktadır. (Köksal, M.F.(20.09.2013). "Resmî".TEİS.)

3.2.3.7. Sehâyî (d.?/ö.?)

İstanbul'da doğmuştur. Babasının ölümü üzerine baba mesleğini devam etmiştir, sarayda tavukçubaşı olmuştur. Doğum ve ölüm tarihi hakkında herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Şairin herhangi bir eseri olup olmadığına dair bir bilgiye ulaşılmamıştır. (Kaplan, Y.(21.02.2014). "Sehâyî". TEİS.)

3.2.3.8. Tâlî' (d.?/-ö.1071/1061)

Asıl adı İshâk olan Tâlî' İstanbul'da doğmuştur. Müderrislik ve kadılık gibi devletin üst mevkilerinde görevler almıştır. Dönemin kaynakları, şairin mürettep bir Dîvân'ı olduğunu belirtmektedir. (Aksoyak, İ. H. (19.03.2014). "Tâlî'". TEİS)

3.2.3.9. Ahmed Paşa (d.?/-ö. 1497)

15. yüzyıl Anadolu sahası Türk edebiyatının en önemli şairlerinden biridir. Hayattayken sultanü'ş-şu'ara unvanını kazanmış bir şairdir. Şairin babası olan Veliyüddin Efendi'nin devletin ileri gelenlerin biri olması vesilesiyle şair iyi bir eğitim görmüştür. Doğum tarihi bilinmeyen şair 1497'de Bursa'da ölmüştür. Türk edebiyatında nazire yazma geleneğinin önde gelen şairlerindendir. Kaynaklar, şairi bu dönemin kaside ustası olarak göstermiştir. Ünlü "Güneş" ve "Kerem" kasidelerini

Fatih'e, "Ab" kasidesini II. Bayezid'e, "Benefşe" kasidesini Cem Sultan'a sunmuştur. Şiirlerinde daha çok beşeri aşkı işleyen şairin elde bulunan tek eseri Dîvân'ıdır. Dîvân'ını II. Bayezid'e sunmuştur. (MENGİ, 2008:120-121)

3.2.3.10.Vezirdâroğlu

Mecmuada yer alan şiirlerin şairlerinden Vezirdâroğlu mahlaslı şairin ismini edebiyat tarihi kaynaklarında bulamadık. Mecmuanın 62b, 63a varağında toplam iki şiiri yer almaktadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
MECMU'A-İ EŞ'ÂR

1.

NESĪMĪ

(1b)

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün

1 Girem beytü'l-ḥarām içre ḳılam tā secde bābından[7]

2 Beni şol müddeʿī şanur ırаġam yaʿni ṭapuñdan
Zehī cāhil ki ġafletden uyanmaz ḳaldı ḫābından

3 **Nesīmī** niçe vaṣf itsün ki ḥüsnüñ bī nihāyetdür
Ṭutuldı dili eflāküñ suʾāl itdüm cevabından

2.

NESĪMĪ

Velehū

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Caʿd-ı zülfin ʿanber-efşān eylemiş
Nāfe-i çīni perīşān eylemiş

2 Cān u dil her dem nicün ṭob olmasun(2a)
Çün nigārum zülfi cevgān eylemiş

[7] Mecmuada yer alan bu beyitin ikinci mısrası eksik yazılmıştır.

3 Zülfini ṭaġıtmış ruḫ üzre ol ṣanem
Kāfir-i Çīn ḳaṣd-ı īmān eylemiş

4 ʿĀṣıḳuñ[8] ḳanına bindürmiş elin
Gör bu destān ne destān eylemiş

5 Gözleri ḳaşı ene'l-ḥaḳ çaġırur
Gör bu sırrı kimde pinhān eylemiş

6 Ḥüsn içinde görmemiş miṯlüñ felek
Nice devrānı ki devrān eylemiş(2b)

7 ʿIyd-i ekberdür **Nesīmiye** bugün
Cānını şol māha ḳurbān eylemiş

3.

NESĪMĪ

Velehū

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Müddeʿī ister cüẕā her dem beni dildārdan
Olmasun hergiz [cüẕā] derd ü belā vü zârdan

2 Eksik olmaz meclisinden dilberüñ dāyim raḳīp
Gerçi eydürler ki gül ḫāli degüldür ḫārdan

3 Görmemişdür laʿlüñi zāhid ki meyl itmez meye
Yoḫsa görse çıkmaz-idi ḫāne-i ḫammārdan(3a)

4 ʿĀşıḳ-ı[9] ser-mesti gör hicrānda yanar dem-be-dem

[8] "ʿĀşıḳuñ" kelimesi şiirde iki defa yazılmış.

Vāʿ iẕüñ ḳorḳduġı anı ʿacepdür nārdan

5 Yārüñ ardınca ne ġam ger çoġ olursa ḫār u ḫas
Dönmezem ʿışḳından anuñ ṣad hezār aġyārdan

6 Nice feryād itmeyem çarḫuñ elinden dem-be-dem
Ben żaʿīfi ẓulm-ile ḳıldı cüẕā ṣol yārdan

7 Çün ezelden iy **Nesīmī** saña fürḳatdür naṣīp
Gel şikāyet eyleme bu günbed-i devvārdan**(3b)**

4.

NESĪMĪ

Velehū

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün

1 Ḫayālinden[10] gözin[11] her kim bıraḳdı özge manzūra
Bu maʿnīdendür iy cān kim ḫayālüñ ḳadrini bilmez

2 Güneş māh-ı temekkünden[12] zevāle her gün uğrar [çün]
Neden ṣol āfitāp [ayruk] zevālüñ ḳadrini bilmez

3 Nihāl-iʿtidālinden utanur sidre vü ṭāvūs[13]
Bu ḳaddi beñẕeden serve hilālüñ[14] ḳadrini bilmez

4 **Nesīmī** ṣofa degüşmez ġamıñdan geydügi şālı
Kim ol ṣūfī-i ṣafādur ki[15] şāluñ ḳadrini bilmez**(4a)**

---

[9] "ʿĀşıḳ" kelimesinin yazılmasında metindeki harekelere sadık kalınmıştır.
[10] Ḫayālinden: Cemālinden N.D.
[11] Gözin:Nazar N.D.
[12] Temekkünde:Tamamından N.D.
[13] Ṭāvūs:Tuba N.D.
[14] Hilālüñ: Nihālüñ N.D
[15] ṣafādur ki: ṣafāsızdur bu N.D.

5.

NESîMî

Velehū

mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün

1 ʿĀlemde bugün ʿahdi bütün yār ele girmez
Yandurdı diken baġrumı gülzār ele girmez

2 İy ḫasta göñül gör ne dire benden işit pendden[16]
Dil-dāra ḥarīṣ olma ki dildār ele girmez

3 Nāḳış-ı miḥek oldı ḳamunuñ[17] ḳalbi zaġalnuñ?[18]
Bir sitkesi ḫūb[19] arıca dīnār ele girmez

4 Gül çehresinüñ şemʿine pervāne bigi[20] yan
Anuñ bigi cān yandurucı nār ele girmez(4b)

5 Seyyāre bigi seyr iderem dāyim[21] anuñla
Şol seyr idici kevkeb-i seyyār ele girmez

6 Mūsā gibi eger ʿāşıḳiseñ göñlüñi arıt
Ṣāf olmaya çün[22] eline[23] dīdār ele girmez

7 İy āḫir anuñ[24] dārına ʿāşıḳ bu serādan
Geç kim bu geçen ʿarżda[25] ol dār ele girmez

---

[16] Pendden : pend N.D.
[17] Ḳamunuñ: hamunuñ N.D.
[18] Zaġalnuñ: zeġaldir N.D.
[19] sitkesi ḫūb:darbı dürüst
[20] Bigi: teki N.D.
[21] Dāyim: dün gün N.D.
[22] Olmaya çün: olmayıcak N.D.
[23] Eline: āyīne N.D.
[24] āḫir anuñ: āḫiratin N.D.
[25] ʿarżda: arsada N.D.

8 Elfāẕ-ı **Nesīmī** bugün el muʿcizedür kim
Beñzer aña bir lūlū-yı şehvār ele girmez**(5a)**

6.
NESîMÎ
Velehū

mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün

1 El minnetü li'llāh ki bugün yārümi buldum
Gönlümde ṭuran dilber-i dildārumı buldum

2 Degmez baña bir būriyā cihān varlıġıyla
Niçün ki güzeller seng ü dīnārumı buldum

3 Ṭopraġ iken ol zühre baña müşteri oldı
Dellāle çaġır ki gele pāzārumı buldum

4 Fāş eylemedi sırrumı nā-maḥreme çünkim
Maḥbūb-ı emīn maḥrem-i esrārumı buldum**(5b)**

5 Baḫtum güneşi uyḥudan incüden uyandı
Maʿnīsi begim devlet-i bīdārumı buldum

6 Cānı niderem neylerem āḫir bu cihāñı
Çün taʿrifsüz yār-ı vefādārumı buldum

7 Ger Mūsā gibi ʿāşıḳ-iseñ yüzine anuñ
Gör sen de seni şöyle ki dīdārumı buldum

8 Virdi şaçınuñ küfrine īmānı **Nesīmī**
İy ḫırḳa giyen ben daḫi zünnārumı buldum**(6a)**

8.

NESîMî

Velehū

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Merḥabā ḫoş geldüñ iy rūḥ-ı revānum merḥabā
Vey[26] şeker-leb yār-ı şīrīn lā-mekānum merḥabā

2 Çün lebüñ cām-ı cem oldı vü yüzüñ rūḥu'l-ḳudüs
İy cemīlüm vü cemālüm baḥr u kānum merḥabā

3 Gönlüme ḫod[27] senden özge nesne lāyıḳ görmedüm
Ṣūretim ʿaḳlım ḫavās[28] u cism-i cānum merḥabā

4 İy melek ṣūretlü dil-ber cān fedādur yolıña
Çün didin laḥmüke laḥmī ḳāna ḳanum merḥabā(6b)

5 Nāzile yār ṣora geldi iy **Nesîmî** nicesin
Merḥabā ḫoş geldüñ iy rūḥ-ı revānum merḥabā

9.

NESîMî

Velehū

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/fe'ûlün

1 Yüzüñ berg-i gül-i terdür gül-i ter
Boyuñ serv-i ṣanevberdür ṣanevber

2 Senüñ şemʿ-i cihānuñdan vücūdum
Münevverdir münevverdir münevver

[26] Vey: ey N.D.
[27] Ḫod: hiç N.D.
[28] Ḫavās: ukulüm N.D.

3 Gözüñle zülf[ü] ruḫsāruñ hemīşe
Muʿ anberdür muʿ anberdür muʿ anber**(7a)**

4 Baña peyveste şol miḥrāb-ı ebrū
Berāberdür berāberdür berāber

5 Zehī devlet ki vaṣluñ gāhi gāhī
Müyesserdür müyesserdür müyesser

6 Dimāġum būy-ı ʿ ışḳuñla dem-ā-dem
Muʿ aṭṭardur muʿ aṭṭardur muʿ aṭṭar

7 Senüñ ḫāl-i ḫayālüñ cān içinde
Muṣavverdür muṣavverdür muṣavver

8 Ṣanāyiʿ den ne ṣanʿ atdur **Nesīmī(7b)**
Mükerrerdür mükerrerdür mükerrer

10.
NESİMİ
Velehū

fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün

1 Leblerüñ ḳandine[29] şeker didiler
Cān-ı şīrīne gör neler didiler

2 Didiler kim deheni yoḳdur anuñ
Bī-ḫaberler ʿ aceb ḫaber didiler

3 Şāmdanlar[30] ḳara ṣaçuñı

[29] Ḳandine: ḳatında ne N.D.
[30] Şāmdanlar: Şāma benzettiler N.D

ʿĀrıżuñ nūrına seḥer didiler

4 Cān demişler ṭudaġuña da hey hey**(8a)**

Bu sözi gör ne muḥtaḳar didiler

5 Ehl-i maʿnā ḫū ḫuceste ṣoranuña[31]
Maʿnī-i vāhibü'ṣ-ṣuver didiler

6 ʿAnber-efşān ṣaçuñla ʿāruzuña
Yāsemin üzre müşg-i ter didiler

7 Kirpigüñ oḳına ḳaşıñ yayına
ʿĀşıḳuñ sīnesi siper didiler

8 Çünki ḥakdan ıraġimiş anlar
Seni iy nūr-ı ḥaḳ beşer didiler**(8b)**

9 İy **Nesīmī** muḫīṭ-i aʿẓamsın
Gerçi elfāẓuña güher didiler

11.

NESĪMĪ

Velehū

mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün

1 İy bād-ı ṣabā benden ilet yāre selāmı
Şol ġamzeleri ʿarbedeci ʿayn-ı ḥarāmı

2 Müştāḳa nedür çāre baña bildür anı kim
Ger fırṣat ola yāre getürmek bu peyāmı

[31] Ṣoranuña: suretine N.D.

3 Yandurdı beni yandurucı firḳati anuñ
Bir daḫi ola mı[32] kim görem ol māh-ı tamāmı(9a)

4 Ol levḥdir iy yüzi ḳamer gül yañaguñ kim
Rūḥu'l-ḳudüs ol levḥden indürdi kelāmı

5 Maʿnīde yüzüñ ḳıble[s]i ol ʿārifimiş kim
Yüzüñdür anuñ[33] ḳıblesi vü ʿaynuñdur imāmı

6 Bezmüñde anuñ sāḳīsi laʿlin baña ṣunmuş
Ol bade[yi] kim rūḥ-ı ḳudüsdür sāḳī[34] cāmı

7 Vaṣluñ ebedī baḫtimış ammā nideyin kim
Rūz-ı ebedī olmadı[35] peyveste devāmı

8 Zülfünden ü ḫālinden anuñ düşmişem ayru[36](9b)

İy ḥaḳ yine sen vir baña ol dāne vü dāmı

9 Vaṣfında **Nesīmī** sözini ʿarşa çıḳardı
Ḳanḳı ṣadefüñ incüsi buldı bu niẓāmı

12.

NESĪMĪ

Velehū

mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün

1 Gönlümde senüñ[37] ʿışḳ-ı cemālüñ ezelīdür

[32] Ola mı: kanı N.D.
[33] Anuñ: ezel N.D.
[34] Sāḳī: Kiçi N.D
[35] Rūz-ı ebedī olmadı: devrānı değil bākī vü
[36] düşmişem ayru: ayrıyım ayrı N.D.

Şol nesne ki oldı ezelī lem-yezelīdür

2 Nefsini bilendür ki ḥaḳı bildi yaḳın ol
Ḥaḳdan bu maḳāmāta ne iren belki velīdür

3 Nefsini bilen bil ki ḥaḳḳı bildi ḥaḳīḳat(10a)
İnkārına bil bağlama kim ḳavl-i ʿalīdür

4 İy [yüzü] turuş ḥal gibi zāhid meye çünkim
Sāḳī lebin ṭatlu şerābı ʿaselidür

5 İy yārını dünya[ya] vü ʿuḳbaya ṣatan gel
Bul nesneyi dünyāda yārüñ bedelidür?

6 İdrāk idemez ṣūretüñi görmeyen aʿmā
Şol maʿnīyi kim ḥüsn-i cemālüñde celīdür

7 Ṣāf olmayan altun gibi mihrüñle cihānda
Ol yüzi ḳara ḳılmış[38] adı deġalīdür(10b)

8 İndürmedi baş aḥsen-i taḳvīme ʿazāzil
Anı bıraġan laʿnete anuñ cedelidür

9 İy yāre fidā eylemeyen cānını ʿāşıḳ
Maʿşūḳdan[39] üñ[40] virme ki ʿışḳıñ ʿamelidür

10 ʿĀşıḳlarınuñ ḳanına bandurmış elin dost
Şol ḳana giren dāyim anuñ sīmin alidür

11 Çün buldı **Nesīmī** ebedī ʿömr saçuñdan
Şol dirligi neyler ki zamān ecelidür(11a)

---

[37] Senüñ: benüm N.D.
[38] Ḳılmış: ḳalpmiş N.D.
[39] Maʿşūḳdan: Maʿşūḳaya N.D.
[40] Üñ: āh N.D.

13.

NESĪMĪ

Velehū

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Neylerem ben bunda ṭurmaḳ[41] çünki dil-ber andadur
Ṣanma anda didügüm kim Bursa vü Lārendedür[42]

2 Fürḳat iderdi beni ṭopraḳ iderse iy ṣabā
Yāri ḳıl ṭopraġum ilet anda kim yār andadur

3 Cān yañaġuñ çevresinden bir nefes olmaz cüẕā
Ḳande [kim] görsek biz gül öter bülbül-i zār andadur

4 Şu Moġul Çin gözlerüñle göñlümi yaġmalama
Çün bilürsin kim ne deñlü gizlü esrār andadur(11b)

5 Baş-[ile] cān dünyā vü dīn ü ʿaḳl u dāniş zülfine
Virmişem şimdi bulardan her ne kim var andadur

6 Derdümi arturma luṭf [et] şerbetüñle iy ḥekīm
Kim beni ṣayru ḳılan ol çeşm-i bīmār andadur

7 Dişlerüñ ʿaksi **Nesīmīnüñ** gözine düşeli
Baḥreyn[43] olmuş [ol lü'lü'-i] dürr-i şeh-vār andadur

14.

NESĪMĪ

Velehū

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

[41] Ṭurmaḳ: durup N.D.
[42] vü Lārendedür: yalarındadır N.D.
[43] Baḥreyn: bahr-ı N.D.

1 Laʿl-i nābuñ çeşmesinde āb-ı ḥayvān gizlidür
Düre-i yāḳūtuñda iy cān dürr ü mercān gizlidür(12a)

2 Leblerüñ şīrīn dehānuñ olsa gerçi[44] söz-ile
Açar esrārın velīkin [sırr-ı] pinhān gizlidür

3 Cānumuñ cānı ġamuñdur sebebden iy nigār
Şād olur cānum ki cānda dāyim ol cān gizlidür

4 Şol ḥadeng-i ġamze kim cānuma[45] urdı gözlerüñ
Ḳan gider yürekden ammā zaḫm-ı peykān gizlidür

5 ʿAnberīn zülfüñde sözüñ[46] gizlenürse ne ʿacep
Şeb niḳābında hemīşe māh-ı tābān gizlüdür

6 İy ṭabīb-i ʿālem el[47] çek çāre ḳılmaḳdan baña(12b)
Şol sebebden kim senüñ derdüñde dermān gizlidür

7 Ḳāniʿ oldı derdüñe senüñ[48] **Nesīmī** iy nigār
ʿĀşıḳuñ cānında dāyim derd-i cell[49] cān gizlidür

15.

NESİMİ

Velehū

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Nūr-ı ʿaynuñ vechine ḥaḳdan işāretdür bugün
Leyletü'l-miʿrāca zülfüñden beşāretdür bugün

[44] olsa gerçi: hokkasında N.D.
[45] Cānuma: cāna N.D.
[46] Sözün: yüzün N.D.
[47] ʿālem el: ām elin N.D.
[48] derdüñe senüñ: derdile senden N.D.
[49] Derd-i cell: derd-i cānān N.D.

2 Selsebīlüñden gel iy sāḳī içür ʿāriflere
Çünki bayrām oldı ḥacc-ı ziyāretdür bugün

3 Ḫūbluġuñ iḳlīmini ṭutdı cemālüñ ḥüsn-ile(13a)
İy emīn ḫūblaruñ devri emāretdür bugün

4 İy faḳīr indi semādan ʿārife mā-i ẓuhūr
Şübheden arın ki eyyām-ı ṭahāretdür bugün

5 İy viren yārüñ viṣālin kün fekānuñ vārına
Gör ki beyʿuñdan nice küllī ḫasāretdür bugün

6 Virmişem kevn ü mekānı dilberüñ dīdārına
Şol ticāretden ulu ḳanḳı ticāretdür bugün

7 Kim ki ḥaḳḳuñ ṣūretin yüzüñde ẓāhir görmedi
Adı yarın günde anuñ bī-baṣāretdür bugün(13b)

8 Zerḳ-i tezvīrüñ esāsı oldı iy zāhid ḫarāb
ʿIşḳa maʿmūr ol ki maʿmūr ol ʿīmāretdür bugün

9 Ḫaşr u neşrüñ sāʿati geldi hem yevme'l-ḥisāb
Uyḫudan uyana ki ol gün ʿibādetdür bugün

10 Bū Cerīrden dem uran şeyḫ-i faḳīr geldi kim
Müddeʿīnüñ ḫırmeni ḥaḳdan ḥakāretdür bugün

11 Ṭamunuñ nārında señsüz yanısardur tā ebed
Kim ki ʿışḳuñ āteşinden bī-ḥarāretdür bugün

12 İy **Nesīmī** Ḥaḳ Süleymān taḫtını virdi saña(14a)
Her sözüñ biñ āṣafı ṣāḥib-i vezāretdür bugün

16.

NESĪMĪ

Velehū

müfte'ilün/mefâ'ilün/müfte'ilün/mefâ'ilün

1 Cennete teşbīh eyleyen bilmedi vech-i dilberi
Ḳaṭresi aġzı yarınuñ mest ider āb-ı kevs̱eri

2 Zühre vü māh u müşteri bilür dost elinüñ çavuşları
Çerḫ-ile çerḫ idüp[50] bilür nice döner bu çenberi

3 Ṣavm u ṣalāt ḥacc-ile kimsene dosta irmedi
Zülf hevāsı[51] eyledi gönlümi cümleden berī

4 Maʿrifet ehline yüzüñ Kaʿbe Bilāl[52] beñlerüñ**(14b)**
Miḥrāb-ı cāndır ḳaşlaruñ ʿaynın İmām Caʿferī

5 Milk-i beḳānıñ[53] yerüñ dār-ı fenāda uç[54] peri
Yerri [sen] andan iste kim perriye[55] ol virür yeri

6 ʿIşḳ etegin ṭut iy gönül it başuñı ayaġına
Gör ne direm saña işit ʿışḳa yetişme serserī

7 Dāyiresinde sünbülüñ noḳṭa güneşdür Ay ile
Gör niçedür bu noḳṭanuñ dābir-i müdevveri

8 ʿIşḳa nişān ister-iseñ bu yolda başuñ urasın[56]
Sīm-ile bitmedi bu iş çıḳdı **Nesīmīden** deri**(15a)**

---

[50] İdüp: uran N.D.
[51] Hevāsı: ile hali N.D
[52] Bilāl: Belālı N.D.
[53] Beḳānıñ: bekadadır N.D.
[54] Uç: ey N.D.
[55] Perriye: cümleye N.D.
[56] bu yolda başuñ urasın: can ile baş nesnedir N.D.

17.

NESīMī

Velehū

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/fe'ûlün

1 Yüri hey ḳul yalan epsem epsem
Beni eyleme nālān epsem epsem

2 Ḳanı ʿahde vefā iy bī-vefā yār
Cefā ḳılıcı fettān epsem epsem

3 Eger bir dem ġamımdan söyler-isem
Cihānı ġarḳ ider ḳan epsem epsem

4 Vü ger bir ẕerre diyem sūz-ı şererden
Göyünür māh-ı tābān epsem epsem

5 Cihānuñ ḫūblarında çoḳ şınadum(15b)
Yoġ-imiş ʿahde peymān epsem epsem

6 Eger bir tāb idem bir tīr-i āhı
Düşe mecrūḥ-ı keyvān epsem epsem

7 Ṭuz ekdüñ baġruma aḳalki? āḫir
Ḳılasın āb-ı biryān epsem epsem

8 Bu derdüme devā olmazsa senden
Bulınmaz aña dermān epsem epsem

9 **Nesīmīye** ne deñlü cevr iderseñ
Ḳapuñda virmez cān epsem epsem(16a)

18.

ŞEYḪÎ

fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün

1 Nedür iki cihānda ʿizzet ü cāh
Eṣer-i Lāilāhe illallāh

2 Kime düşse olur saʿīd ü ebedī
Naẓar-ı Lāilāhe illallāh

3 İtdün deni nebī dīnin nūrānī?
Ḳamer-i Lāilāhe illallāh

4 ʿĀlem ü ādemüñ ẓuhūrı nedür
Maẓhar-ı Lāilāhe illallāh(16b)

5 Ṭoludur ʿarş u ferş kevn ü mekān
Ḫaber-i Lāilāhe illallāh

6 Kimyādur ki ḳalbi ḫāliṣ ider
Cevher-i Lāilāhe illallāh

7 Açıcaḳ ṭay olur secīd-i vücūd
Maḥżar-ı Lāilāhe illallāh

8 Limeni'l mülk eylemek ḫuṭbe-i sīne urılur
Minber-i Lāilāhe illallāh

9 Gösterür rūḥa ḳurb-i ev ednā(17a)
Rehber-i Lāilāhe illallāh

10 Şām-ı şirki ẓalām-ı küfri sürer
Seḥer-i Lāilāhe illallāh

11 Ḳıymetinde görür dü ʿālemi ḫāk
Güher-i Lāilāhe illallāh

12 Ḫoş penāh oldı yiri ḥādiṣden
Siper-i Lāilāhe illallāh

13 Baḥr-i ḥayretdedür sefīne-i rūḫ
Lenger-i Lāilāhe illallāh(17b)

14 Dü cihān bende cāndan olandur
Çāker-i Lāilāhe illallāh

15 Gerden-i çerḫi püşt-i ʿarşı büker
Çenber-i Lāilāhe illallāh

16 ʿĀlem aġzına virdi leẕẕet-i cān
Şekker-i Lāilāhe illallāh

17 Her ki baġlanır oldı tāc-ı cihān
Kemer-i Lāilāhe illallāh

18 Yürüdi ʿarş-ı ferş beyża-miṣāl(18a)
Şehper-i Lāilāhe illallāh

19 Eyle Şeyḫī ḫoş ticāretdür
Sefer-i Lāilāhe illallāh

20 Nefsile ger ġazā ḳılursañ gerçek
Ḫançer-i Lāilāhe illallāh

21 Ki göñül fetḥ-ile vire nuṣret
Ẓafer-i Lāilāhe illallāh

22 Cünd-i ḥaḳdur girmez hevā çerisin

Leşker-i Lāilāhe illallāh(18b)

19.

mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'îlü/ fâ'ilün

1 Pīrūz-baḫt u Zühre-maḳām u Zuḥal-maḥal
Nevrūz-rūz u ṭāliʿ i ḫurşīd-ile ḥamel

20.

1 ʿĀlem münevver oldı gül ü gülsitān gerek
Meclis muʿaṭṭar oldı mey-i erġuvān gerek

2 Şankim behişt şofrasıdur şaḥn-ı būstān
Ḥūr-ı şafāsın isteyene dilsitān gerek

3 Seyr itdügi şabā yili sünbül şaçın seḥer
Yaʿni cihān cinān gibidür būy-ı cān gerek(19a)

4 Her ḫūran ki ġonca nihān itdi ḫariḳde
Gül ṣūfiyāne açdı ki zer dermiyān gerek

5 Nergis gözinden olsa ʿaceb mi ḫarāb mest
Ṣāḥib-naẓar bu mey gedede ser-girān gerek

6 Gözüñ ḳanuma diş biledi dil dudaġuña
ʿİsā deminde yaʿni ecelden amān gerek

7 Ḳadd-i ḫayāl-i kemendi gözden bu ṭarafdur
Şūr-āb içinde yunmaya serv-i revān gerek

8 Gitdi göñül ü cān gözüñe ḳarşu ten ṭurur(19b)
Elbetde oḳ atılduġı yirden nişān gerek

9 Sāḳī şarābı ṣun ki göñül ḫumm u cūş ider
Līkin ṣürāhimiz leb-i şekker-feşān gerek

10 Didüm ki ʿārıżuñ ṣavm-ı bār-ı vahdetünüñ
İder bu cān ayaġına pā-revān gerek

21.

mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'îlü/ fâ'ilün

1 Gül gülmesün yüzüñe bī-reng ü fer gider
Nergis görünmesün gözüñe bī-baṣar gider

2 Zülfüñ ziyāretine ṣabā her seḥer gelür(20a)
Ḳorḳar ṭolaşa bendine ṭurmaz ḳaçar gider

3 Ṣūfī egerçi şehrüñe hüşyār irer şehā
Mestāne gözlerüñ göricek bī-baṣar gider

4 Sāḳī elüme ṣun yine cām-ı sürūrı kim
Fāş olısar anuñ-ile bu sırla ser gider

5 Dime müdām gelse gider cümle nenk u nām
Sāḳī getür getür mey-i ʿārı keder gider

6 Her ḫuşuñ ter iderse ʿaceb mi göñül ki göz
Şol deñlü yaş döker ki gelen cümle ter gider(20b)

7 Feryādı laʿlüñe mi ḳılam ya yañaġuña
Kim ḳanlu dilde gözler elinden neler gider

8 Dād itmeseñ uram bizüm ol şāh eşigine
Kim anı eyleyince melāyik ḥaşer gider

9 Şol şāh kim bu ḳurṣ u ḫur ḫuvārınca? felek

Devrān eliyle meclisine mā-ḥażar gider

10 İsterse elçiligine feṯḥ u ẓafer gelür
Ḥükm itse ḳullığına ḳażā vü ḳader gider(21a)

22.

mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'îlü/ fâ'ilün

1 Sulṭān-ı bī-ḫaṭā vü Süleymān-ı bī-ḥalel
Cān gibi bī-ñaẓīr ü cihān gibi bī-bedel

ŞEYHÎ

mefâ'ilün/fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün

1 Hezār-ı dil gözedür dilber-ise ancaġ ola
Maḥal ḳomaz felege server-ise ancaġ ola

2 Ne bī-naẓīr güneşdür ki ḳanda yüz ṭutsa
Cihān naẓar bıraġur manẓar-ise ancaġ ola

3 Lebi dürr dür dişile laʿl ü lūʿlū vü yāḳūt[57](21b)
Ne ḳıymeti var eger gevher-ise ancaġ ola

4 Nebāt-ı laʿl-i sözinden zülāl olur deryā
Tebāreka'llāh eger şekker-ise ancaġ ola

5 Ḳaşuñ gözüñ derilüp oldılar ṭanuḳ ḳanuma[58]
Ṭut? imdi şerʿi sözün maḥżar-ise ancaġ ola

6 Lebidür[59] demişler aña ḫasta ʿāşıḳa baḳmaz
Ḳayırmaz öldüricek sorar-ise ancaġ ola

---

[57] Lebi dürr dür dişile laʿl ü lūʿlū vü yāḳūt: lebi dişleri dürr ü laʿl ü lüʿlü vü yākūt Ş.D.
[58] Ḳanuma: ḳatıma Ş.D.
[59] Lebidür: bu kim Ş.D.

7 Saña[60] bu **Şeyḫī** ḳuluñuñ varise biñ cānı
Feda durur yoluña cānger-ise ancaġ ola**(22a)**

23.

mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün

1 Ger kürsī idinürse ṭoḳuz çerḫi fi'l-meṣel
Ḳadrüñ ayaġın öpmege irişmeye züḫal

24.

ŞEYHĪ

fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün

1 Ne ḫaber virdi ṣabā zülf-i perīşānuñ-içün
Ki benefşe ḳara yaṣlu görinür anuñ-içün

2 Neyiçün baş açuban el götürür serv-i çemen[61]
Ki duʿā eyleyeler ḳadd-i ḫırāmānuñ-içün

3 Gün yüzüñi göricek rūşen olur buṭlānı**(22b)**
Her ne vech ider-isem şol māh-ı tābānıñ-içün

4 Lāle çāk itdi ḳabā gül yañaġuñ renginden
Ġonca çāk itdi yaḳa laʿl-i dür efşānıñ-içün

5 Gerçi lāyıḳ degülem luṭfuña iy kān-ı kerem
Ḥasenātuñ günidür ḫayr ede gör cānıñ-içün

6 Ḳaşlaruñ yāyını ʿıyd ayı gibi gözledügüm
Bu ki cānum siperi terk ola ḳurbānuñ-içün

7 Dürr-i cevher ṣaçılur nāzük ü ter süzilür[62]

---

[60] Saña: şehā Ş.D.
[61] Çemen:çınar Ş.D.
[62] ter süzilür: ter- yazılır Ş.D.

Şeyḫi inşā ḳılıcaḳ o leb-i dendānuñ-içün**(23a)**

25.

mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'îlü/ fâ'ilün

1 Kim serv öñünde ḳāyim ü elinde bu ʿamel
Bülbül sözinde ḳāyil ü dilinde bu ġazel

26.

ŞEYHĪ

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/fe'ûlün

1 Göñül bende ṭapucı cān senüñdür
Ne buyursañ şehā fermān senüñdür

2 Ḫaṭā bizden[63] ʿaṭā sizden[64] hemīşe
Mürüvvet kānısın bu iḥsān senüñdür

3 Felekler müşterīdür gün yüzüñe**(23b)**
Süre gör iy ḳamer devrān senüñdür

4 Süvār ol devlet atına melikvār
Saʿādet ṭopın ur meydān senündür

5 Ṣusamışları iy ḫıżrī zamāne
Ṣuvār kim çeşme-i ḥayvān senüñdür

6 Bu gice cānumı ḳurbāna yazdum
Ḳabūl eyler-iseñ ḳurbān[65] senüñdür

7 Ḳapuña geldi **Şeyḫī** ʿāciz ü ḫor
Eger ʿayb ola eger noḳṣān senüñdür**(24a)**

[63] Bizden:kuldan Ş.D.
[64] Sizden: şehden Ş.D.
[65] Ḳurbān: mihman Ş.D.

27.

mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'îlü/ fâ'ilün

1 Sulṭān-ı Germiyān ġurebā devleti dirīġ
Şāh-ı cihāniyān fuḳarā niʿmeti dirīġ

28.

ŞEYHĪ

mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün

1 Ṣoḥbetlerimüzün bizüm iy cān yaraşuġı
Sen cān-ile coşdur

2 Zīrā ki ḳuluñ derdine dermān yaraşuġı
Sulṭān-ile ḫoşdur

3 Ger taht-ı[66] serāyında ḥükümet süre ol şāh(24b)
Ḳarşusına ḳullar

4 Biñ biñ ṭura çün taḫt-ı Süleymān yaraşuġı
Dīvān-ile ḫoşdur

5 Her dem ṣanemā ḳaddüñi cān bāġına ʿarż it
Kim [bile] çemenler

6 Ṭoġru didiler serv-i ḫırāmān yaraşuġı
Bostān-ile ḫoşdur

7 Sünbül ṣaçuñı lāle yañaġuñda göricek
Sevdāda[67] göñlüm(25a)

8 Ḥayrān olup eydür gül-i ḫandān yaraşuġı

[66] Ger taht-ı: çün baht Ş.D.
[67] Sevdāda: Sevdā-zede Ş.D.

Reyḥān-ile ḫoşdur

9 Ḥikmet eyüsi pirden öyle eşidürüz
Kim ṣoḥbet idicek

10 Ḫalvetce mey ü sāz u gülistān yaraşuġı
Oġlan-ile ḫoşdur

11 Cevr-ile cefā ʿāşıḳa lāyıḳ durur ammā
Ḥadd-ile gerekdür

12 Bī-çārelere ẓulm-ile bühtān yaraşuġı(25b)
Oran-ile ḫoşdur

13 Ger ḥüsn-i zekātında naṣīp ide[68] ġarībe
Nola çoğunu sen

14 İnʿāmuñı ʿām it ki bu devrān yaraşuġı
İḥsān-ile ḫoşdur

15 Dīvāneleri defter idene ḫaber eyleñ
Rükn itsün adumuz

16 Şeyḫī gözet āyini ki dīvān yaraşuġı
Erkān-ile ḫoşdur(26a)

29.
NİZĀMĪ
mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'îlü/ fâ'ilün

1 ʿIşḳuñ olalı cānuma hem-dem didikleri

[68] İde:ere Ş.D.

Derd oldı dil-i ḥaremine maḥrem didikleri

2 Bezm-i ḳubār-ı[69]ʿ ışḳda cān mey-perest iken
Ögrenmiş-idi cām adını cem didükleri

3 Hicrüñde şöyle üns ṭutupdur benümle kim
Bir laḥẓa bensüz olmaz ol ġam didikleri

4 Bu naḳş-ı ḳadd u zülf u dehan-ile iy ṣanem[70]
Sensin cihānda var ise ādem didikleri(26b)

5 Görmez olalı çeşm ü ḳad ü zülf ü aġzuñı
Görünmez oldı gözüme ʿālem didükleri

6 Demler gelür **Niẓāmī** başa ʿışḳ içinde kim
Biñ yılca görinür göze bir dem didikleri

30.

fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün

1 Yine ṣubḥuñ[71] nefesi raḥmet-i raḥmān gibidür[72]
Ḫoş zamāndur ki cihānuñ bedeni cān gibidür

2 Ṣāḫ-ı Meryem-ṣıfat u bād-ı dem-i rūḥānī
Sebz-i ḫıżr oldı ṣular çeşme-i ḥayvān gibidür(27a)

3 Yine yüz ʿizzet-ile bülbüle gül sulṭānı
Gösterür ʿadl yüzin ẓulme peşīmān gibidür

4 Rıḍvān[73] ṣāġarı yāḳūt ṣunar nesrīne
Ter ḳılur lāle anı laʿl-ile mercān gibidür

---

[69] ḳubār-ı: ʿınāḳ-ı N.D.
[70] Ṣanem: peri N.D.
[71] Ṣubḥuñ:saçın N.D.
[72] Gibidür:bigidir N.D.
[73] Rıḍvān: erguvān N.D.

5 Sünbülüñ ḳoḫısına lāle ciger yaġduġunı
Ḥased ideyim[74] benefşe ki perīşān gibidür

6 Ġonca laʿlini nim itmek-içün ebr-i bahār
ʿAyn-ı ʿāşıḳ ṣıfatında ehl-i efşān gibidür

7 Çemen içre yürür ol ḳāmet-i şimşād meger(27b)
Kim ayāġ üzre ṭurup serv aña ḥayrān gibidür

31.

ŞEYHĪ

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Mey-i kevşer ṭuta kim[75] dilberi ḥūrī bilelüm
Şimdi kim ṣaḥn-ı çemen ravża-i rıḍvān [gibidir]
Meclis ārāste şeh ferruḫ u sāḳī gül-ruḫ
Şeyḫī bu ṣoḥbet içün mürġ-i ḫoş elḥān[gibidir]

32.

ŞEYHĪ

fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün

1 Vaṣl-ı dilber ḳanı kim fasl-ı bahār oldı yine
ʿĀlemi cennet iden rūy-ı nigār[76] oldı yine

2 Gerçi ṣaḥrā yüzine reşk ider bāġ-ı behişt(28a)
Anda[77] yār olmayıcaḳ gözüme ṭar oldı yine

3 Şāẕiliḳ ḳılur-idı gülşen içinde bülbül
Firḳatüñ ḥasret-ile[78] ḫasta vü ẕār oldı yine

---

[74] İdeyim:ilter mi N.D.
[75] ṭuta kim: ṭutalım Ş.D.
[76] rūy-ı nigār: sohbet-i yār Ş.D.
[77] Anda: çünkü Ş.D.
[78] Ḥasretile: ḥarḳatine Ş.D.

4 Dāimā ʿā detidir cevr-i cefā maʿ şūḳınuñ
ʿĀşıḳa derd ü belā şöyle ki vār oldı yine

5 İy ḥakīm itme şifā derdümüze şerbet-ile
ʿAşḳ derdine devā vuṣlat-ı yār[79] oldı yine

6 **Şeyḫī** umardı Manṣūr ola Ḥüsnü eline
ʿĀḳıbet göñül gibi zülfine dār oldı yine**(28b)**

33.

ŞEYHĪ

mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'îlü/ fâ'ilün

1 Cān ḫastedür bedendeki miḥnet ne fāyide
Şekker lebüñ gerek[80] bize[81] şerbet ne fāyide

2 Ḳaddin ḫadün dudaġuñ otaġuñ ṣoranlara
Ṭūbā vü ḥūr u kevṯer-i cennet ne fāyide

3 Bāri[82] luṭfuñ āftābına irmege himmetim
Çün ṭāliʿ ümde ṭoġmadı himmet ne fāyide

4 Her bī-ḫaber muṣāḥib-i yār olsa ġam degül
Ṣāḥib-dil olmayanlara ṣoḥbet ne fāyide**(29a)**

5 Olsa ḳaradiken güle hem-dem ne menfaʿat
Bulsa ḳurı aġac ṣuya ḳurbet ne fāyide

6 Ḥaḳkā cihān içindeki cümle ḫayāldür
Bāṭıl ḫayāle bunca muḥabbet ne fāyide

---

[79] vuṣlat-ı yār: rūy-ı nigār Ş.D.
[80] Gerek: buyur Ş.D.
[81] Bize: ana Ş.D.
[82] Bāri: var Ş.D.

7 **Şeyḫī** zamāne devleti durur hemīn let
Bir devletüñ kim ola ṣoñı let ne fāyide

34.

ŞEYHĪ

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Zāhide firdevs-i aʿlā ḫoş gelür
Bize bu dīdār hüveydā ḫoş gelür**(29b)**

2 Sāye-i ṭūbā ḳonar kūteh naẓar
Ṭoġrusı bize bu bālā ḫoş gelür

3 Nevbahār-ile şeref bulsa cihān
Bāġ u rāġ u ṭāġ u ṣaḥrā ḫoş gelür

4 Gözlerüñ rüsvāy ider didüm didi
Gözlerüme mest-i şeydā ḫoş gelür

5 Yār elinden zehri ḫoş aġyārdan
Şekker ü ḥelvā ise nā-ḫoş gelür

6 Bülbüle gül ʿāşıḳa ḫadd-i nigār**(30a)**
Her kişiye bir temāşā ḫoş gelür

7 Dem ṣaçuñdan ursa **Şeyḫī** ṭañ degül
Ol delürm-işe bu sevdā ḫoş gelür

35.

ŞEYHĪ

mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'îlü/ fâ'ilün

1 Bir dem ki ṣoḥbet eyleye aġyār yār-ile
Bende yürek hezār-ise derd-ile yar-ile

2 Ġayret dikenlerinde göñül[83] pāre pāredür
Her bir ḫazīz oturalı şol[84] gül-izār ile

3 Fikrimdeydi yāre irem baḫtiyār olam(30b)
Olmaz-imiş zamāne işi iḫtiyār-ile

4 Ḳanı ol yürek ki bülbüle zāġ oldı hem-nişīn[85]
Aġla gözüm ki gül yüzi[86] ṭoldı ḫār ile

5 Dilberde yoḳ vefā vü zamānda ṣafā kişi
Yar ile mi çıḳışa yāhud rūzigār-ile

6 Gülzārda diñ-ile[87] ḥüsnine maġrūr olmasun
Ḳış irişür yüzine düzilse bahar-ile[88]

7 Şeyḫī ezelde ḳısmet-imiş saña derd ü vāh
Dermāna nice irişesin zūr-ı zār-ile(31a)

8 Geçsün fiġān u nāle vü derd ü enin-ile
Şol ʿömri kim sürmeye bir nān-ı nazenin-ile

9 ʿĀşıḳ sürer ṣafā-ile dīdār ṣoḥbetin
Ṣūfī bucaḳda cennet umar erbaʿīn-ile

10 ʿĀrif gözetmeye iki ʿālemde ġayrı yār
Ger ʿarż ola naʿīm ebed ḥūr u ʿayn-ile

11 İy teşne-dil varmıdıki sīrāb ider seni

[83] Gönül:ciger Ş.D.
[84] Şol: sen
[85] hem-nişīn: hem-nefes Ş.D.
[86] gül yüzi: gül yöresi Ş.D.
[87] Diñile: den ki Ş.D.
[88] Ḳış irişür yüzine düzilse bahārile: kış erişir bozar ne düzülse baharile Ş.D.

ʿAyn-ı ḥayāṭ çeşmesi māh u meʿin-ile[89] **(31b)**

12 Yüz yıl yüzüm-ile süpürem āstīnini
Bir kez işāret eyler-ise āstīn-ile

13 Laʿl-i güher döken göze raḥm it ki sendedür
Yāḳūt ḥoḳkası ṭoludürr-i semin-ile

14 Göz ḳarasıyla düşdi perīşān ḫaṭālara
Şeyḫī şaçın bir göreli müşk cebin-ile

36.

ŞEYHĪ

mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'îlü/ fâ'ilün

1 Başumdan ayru āhuma hem-dem bulınmadı
Sāyemden özge serüme maḥrem bulunmadı **(32a)**

2 Ādem didükleri dem[90] ṣıdḳ-ı ṣafāy-imiş
ʿĀlemde ol dem issi bir ādem bulınmadı

3 Bu resme kim sirişk-i[91] gözüm[92] baḥri ḫūn ider[93]
Ḳanlu cigerde ḳaṭre ḳaṭre nem bulınmadı

4 Ḫayli ḫayāli ne dil ü cān ettigim niṣār
Maʿzūr ṭuta kim daḫi nesnem bulınmadı

5 ʿAyn-ı ḥayāt çeşme-i rūḥ oldı dil[94] nişān
Ṣanma ki Ḫıżr u ʿİsā vü Meryem bulınmadı

---

[89] māh u meʿinile: mā-i maʿinile Ş.D.
[90] Dem: kamu Ş.D.
[91] kim sirişk-i: gözyaşı Ş.D.
[92] Gözüm: ciğeri Ş.D.
[93] İder: döker Ş.D.
[94] Dil: ol Ş.D.

6 **Şeyḫī** nᶜ olur ki ᶜālemi ser-te-ser isteyüp**(32b)**
Şād ol göñül ki bir dem-i ḫürrem[95] bulınmadı

37.

ŞEYHĪ

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Çoḳdurur şehrüñde ben ḳul düşmişem şāhā ġarīp
Cāndan ayru ten gibi niçe olam tenhā ġarīp

2 Ülfet itmez ḥūriye dildār-ı yārından ıraḫ
Vāy iledürler bulursa cennetü'l-meᵓvā ġarīp

3 Şāh-ı şīrīn lebden ayru şemᶜ gibi zār u zerd
Yaḳılursa nāley-ile ney-ṣıfat nola ġarīp

4 Dār-ı ġurbetde gedā-yı derbederdendir beter**(33a)**
Ger ola? yār u diyārından ıraḫ vara ġarīp

5 Şāh-ı gül-ruḫ ferş-i devletde ḫaberdār ola mı
Yastanup döşendüginden ḫār-ile ḫārā ġarīp

6 Seyr iderken ḥüsn şehrinde göñül yüz cānile
Düşdi añalı[96] cāhına ḫoş didi kulaġuma[97] ġarīp

7 Zülfini şām-ı ġarībān gördi **Şeyḫī** ṭolaşup
Ḳaldı yıllar dimedi bir gün ki miskīn[98] yā ġarīp

38.

[95] dem-i ḫürrem: dil-i bi-gām Ş.D.
[96] Añalı: enegi Ş.D.
[97] didi kulaġuma: dedi kel-aᶜ mā garip Ş.D.
[98] Miskin: kimsin Ş.D.

ŞEYHÎ

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/fe'ûlün

1 Seḥer gülşende āvāzına ġamdur**(33b)**
Gel iy bülbül cihān niçün ne ġamdur

2 Ġanīmet gör vücūduñ bir nefes kim
Ḥaḳīḳat gözleseñ ʿālem ʿademdür

3 Göñül ḫoş eyle nūş it cām-ı ṣāfı
Ḳırma kim kerîm işi keremdür

4 Cihān ʿāṣīlerin ġarḳ itse raḥmete
Kemāli baḥr-i luṭfundan ne kemdür

5 Ḳara yazuy-imiş yaşuma ḫaṭṭuñ
Ne tabīr ola çün ceffe'l-ḳalemdür**(34a)**

6 Ayaġuñ ṭopraġından ḳılma maḥrūm
Çü kim yüzüm ṣuyından muḥteremdür

7 Dem-ā-dem **Şeyḫīyi** añsañ cefādan
Mübārek laḥẓa vü ḳadlü ḳademdür

39.

ŞEYHÎ

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün

1 Nigārā ḫaddüñüñ luṭfı ḳomdı gülde reng ü bū
İletdi[99] gözlerüñ siḥri gözinden nergüsüñ uyḥu

2 Meger bir gün boyun servi görem diyü kenārında
Gözinden çeşmeler döküp yüz urup yere yürür ṣu **(34b)**

[99] İletdi: apardı Ş.D.

3 Sezerse leblerüñ luṭfın çemende ditreye lāle
İşitse dişlerüñ naẓmın ṣadefde āb ola lülü

4 Gözüñ serhengi cānuma çeker her laḥẓada ḫançer[100]
Dökerdi ḳanumı olmasa ḥācet[101] ortada ebrū

5 Ṣaçuñ küfrin yüzüñ nūrı görürse zāhid ü rāhip
Bu mescidden deye yā hū ol büt-haneden yā hū

6 Yañaguñ āteş-i Mūsā ṭudaġuñ muʿciz-i ʿİsā
Kemāl-i ḥüsne Yūsufın Muḥammedden dutarsın ḥū

7 Eline cām alup **Şeyḫī** seni medḥ itse gülşende**(35a)**
Surāḫı ẕikr ider ḳulḳul çaġılur fāḥte gū gū

40.

mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün

1 Sen cāna gözüm ḳılalı bir kez naẓar iy dost
İtdi bu göñül iki cihāndan güzer iy dost

2 Lāle yañaġuñ ġonca lebüñ yādına her dem
Ṭoldı gözümüñ cāmına ḫūn-ı ciger iy dost

3 Kār itmese göñlüñe ne ṭañ āhum ü yāşum
Ṭaşa idemez yil-ile yaġmur eşeri dost

4 Dil-i ʿāşıḳa ṣordugı lebüñ nüktesin ol kim[102]**(35b)**

41.

[100] Gözüñ serhengi cānuma çeker her laḥẓada ḫançer: gözün serhengi her lahzā bu cāna tīz eder hançer Ş.D.
[101] Ḥācet: dü hacip Ş.D.
[102] Mahlası olmayan eksik yazılmış bir gazeldir.

ŞEYHĪ

mefâ'ilün/fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün

1 Heves göñülde hevā cānda vü belā başda
Gözüm benüm olmasa nem bu ḥāl-ile nem olur

2 ʿAcebdür[103] ol kişi kim fāriġ ola ġam yedigim
Kişi ḳahr-ile ḳan yuda nite ḫürrem olur

3 Peri yüzini ḳarşuda görürse ger ṭuta diyü
ʿAceb bu ḥūriye cān vireyim[104] ne ādem olur

4 Dem ol durur ki döker gözlerüm dem-ā-dem anı
Fidā ola aña biñ cān zihī ne ḫoş dem olur

5 Niye ki vaṣl şözüne söz[105] uzadur **Şeyḫī(36a)**
Firāḳ odı anı şöyle yaḳar ki epsem olur

42.

NİZĀMĪ

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Ey cemālüñ cilvegāhı ravża-i ḫuld-i berīn
Ḥüsnüñüñ meşşāṭası min ʿindehū ʿilme'l-yaḳīn

2 Olalı ʿışḳın ḫalīli gözlerüm ḳılmaz naẓar
Āftāb u māhe innī lā uḥibbü'l-āfilīn?

3 Münhezīm olur ʿaṭaşdan leşker-i milk-i ḥayāt
Ger muʿayyen irmezse laʿlüñden baña sīnemiz muʿayyen?

4 Ṭalʿatuñ metni kālāmullāhi ḫaṭṭıñ şerḥidir**(36b)**

---

[103] ʿAcepdür: ʿAcebler Ş.D.
[104] Vireyim:vermeyen Ş.D.
[105] Söz:dil Ş.D.

Şerḥ ahu şerḥun ṣaḥīḥu metn ahu metnü'l-metīn

5 Ḳaşlaruñ vaṣfında geldi? mekrun ṣarīḫ
Gözlerüñ şānında indi innehū siḥrun mübīn

6 Cennet-i gülzārı ḥüsnüñ ḥasreten linnāẕırīn
Şerbet-i şīrīn dehānıñ leẕẕeten li'ş-şāribīn

7 Ey **Niẓāmī** saña bu muʿciz kelāmuñ şerḥini
Ḥātif-i ġayba taʿlīm idtdi yā rūḥü'l-emīn

43.

NİZĀMĪ

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Ṣaçdı kāfūr üzre ʿanber kākül-i müşgīn-i dost(37a)
Ṭutdı cān milkin ser-ā-ser kākül-i müşkīn-i dost

2 Örtmişdi[106] ẓulmet-i küfr-ile īmān yüzini
Gördi gelmiş-idi[107] kāfir kākül-i müşkīn-i dost

3 İtdi eṭrāfı münevver çehre-i gül-gūn- yār
Ḳıldı āfāḳı muʿaṭṭar kākül-i müşkīn-i dost

4 İrüşürdi iy göñül ser-rişte-i maḳṣūda el
Olsa ol virmek müyesser kākül-i müşkīn-i dost

5 Çıḳsa zülfi gibi başından ʿaceb olmaya kim
Beline ṣatmaḳ[108] ister kākül-i müşkīn-i dost(37b)

6 Zülfiyile çıḳdıġ-içün başa ʿalem ḳatında[109]

[106] Örtmişdi: örtmezidi N.D
[107] Gelmişidi: denülmeseydi N.D.
[108] Beline ṣatmaḳ: boynuna salınağ N.D
[109] ʿalem ḳatında: ʿilm-i fitnede N.D.

Oldı mülk-i ḥüsne server kākül-i müşkīn-i dost

7 Müntehā ḳaddinüñ üstinde **Niẓāmī** ṭoġrusı
Sidre ṭāvūsına beñzer kākül-i müşkīn-i dost

44.

NİZĀMĪ

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Her seḥer kim şāh-ı encüm maşrıḳı mesken ṭutar
Laʿl-i nābuñ yādına cām-ı mey-i rūşen ṭutar

2 Āteş-i ruḫsāra şalmış ʿūd-ı ḥālinden buḫūr
Zengī-i zülf-i siyāhın üstine dāmen ṭutar**(38a)**

3 Yüziñe görünmekiçün şaḳla ey cānuña sen[110]
Merdüm-i çeşmüm elinde niçe[111] kim sūzen ṭutar

4 Yaşum aḳduġına niçün Luṭf u yā ḳahr eylemez
Çün müneccim cümle ḫayr u şerri encümden ṭutar

5 Uştur-ı sermest eger götüre hicrānuñ yükin
Zülf-i ḫālüñ gibi kāfir cenneti mesken ṭutar

6 Ḫaddi devrinde **Niẓāmī** ṭutduġı kūyın vaṭan
Bu ki gül vaḳtinde bülbül mesken-i gülşen ṭutar**(38b)**

45.

NİZĀMĪ

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Gözlerüñe fitne vü aşūbi ol ḳaş añdurur

[110] ey cānuña sen: ey cān cümlesin N.D.
[111] Niçe: bunca N.D.

Şūḫ u fettān merdüm-i ser-meste savāş añdurur

2 Göñlüme cān ḳatı göñlüñden şikāyet ḳılur
Gör nice bī-ʿaḳldur kim delüye[112] ṭaş añdurur

3 Gözlerüm ḥālini ʿarż it iy ṣabā ol māha[113] kim
Ḥālini saḳḳālaruñ sulṭāna ferrāş añdurur

4 Ḥüsn-i Leylīdur viren Mecnūna Mevlādan ḫaber
Naḳş-ı dil-keş maʿrifet ehline naḳkāş añdurur

5 Çarḫa cevr ol ġamze-i[114] ḫun-rīz añdurur[115](39a)
Dehre ḳahr ol çeşm-i ḳāfir-kīş u ḳallāş añdurur

6 Āferīn eyler **Niẓāmī** gördügünce ḥüsnüñi
Ṣūreti mevzūn naẓar ehline sābāş añdurur

46.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Tā ki ḥüsnüñden ḫaber virdi ṣabā gülzārda
Ḳaldı derd ü ġuṣṣadan bülbül gibi gül zārdan
ʿĀşıḳ-ı ḥayrān gibi bir yirde ḳalur deng olup
Görse ḳaddüñ şīvesin serv-i sehī reftārda

2 ʿĀlemi tā-tār-ı zülfiñ[de] kim muʿaṭṭar eyledin[116](39b)

47.

1 Dilberā mülküñ **Niẓāmī** olmasa olur ḫarāb
Ḥüsnüñüñ milkin yüri var yerüñ öyle vīrān eyleme

---

[112] Delüye: divaneye N.D.
[113] Māha: şaha N.D.
[114] Ġamze: gammaz N.D.
[115] añdurur: ögretür N.D.
[116] Eksik yazılmış bir murabba.

48.

fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün

1 Kim görürse seni ṣanur ki güneş indi yire
Yire geçsün beni bu ḥüsnile her kim ki yire

2 ʿĀrıżuñdan ṣanemī şöyle ḥayā eyledi[117] ṣu
Ki eger perdelik olsaydı kaçar-idi yire

3 Neye ki girdüñ [varup] iy dost raḳibüñ evine
Ḫod[118] bilirsin ki melek girmez it olduġı yire(40a)

4 Ḳanı ṭaliʿ ki gelesin düzimi yaṣtanasın
Ben öpem seni vü sen kendüñ urasın o yire

49.

NİZĀMĪ

fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün

1 Beni senden ṣanemā kimse cüdā eyleyemez
Meger ölüm gele kim cānı bedenden ayıra

2 Gözlerüm içine ṣanma yol ḳumından anuñ
Ṭopraḳ ol göze ki anuñ gibi ḳomadı ḳabre

3 Ol serāyında şehr içi ṭolu āh u fiġān
Vay eger çıḳa serāyından bāzāra gire

4 Sevinurse nola sende āh iden kim sevinur(40b)
Gökde istedügi kimüñ eline yirde gire

5 Sevinür cān u ser-i kūyına **Niẓāmī** iricek
Şol misāfir gibi kim miskin-i meʾlūfe ayıra

---

[117] Eyledi: eyşedi N.D.
[118] Ḫod: çün N.D.

50.

NİZĀMĪ

fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün

1 Gün yüzüñ görmeyeliden ki günüm dün gibidür
Baña biñ yılca gelür gerçi saña dün gibidür

2 Rūz u şeb zülf ü ruḫuñ fikri enīsüm olalı
Ne gecem geceye beñzer ne günüm gün gibidür

3 Şādumānım[119] ki firāḳıñ baña maḫṣūṣ degil**(41a)**
Ki dimişler ḳara gün [il] ile dügün gibidür

4 Sen zer ü sīm ile ṣayd olduġuñı işideli
Gözlerüm gümişe döndi yüzüm altun gibidir

5 Yandurup yaşımı dökse ne ʿaceb zülf ü ruḫuñ
Ki biri āteşe beñzer biri dütün gibidür

6 Gitse gözümden olur gözüme ʿālem ḳarañū
Ol ki alnı aya beñzer yañaġı gün gibidür

7 Ey **Niẓāmī** leb üstündeki ḥāl ol ṣanemüñ
Ġuṣṣadan ʿāşıḳı baġrındaġi dügün gibidür**(41b)**

51.

AHMED

fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün

1 Mümkin olmaz ki ben ol serv-i dil ārāyı görem
Varayın ola ki seyr itdügi ārāyı görem

[119] Şādumanım: matem N.D.

2 Geh yaş örter yüzümi [gāh] unudup kendüzümi
Bulmazam özümi k'ol ruḫ-ı zībāyı görem

3 Dilerem ḥaḳdan elüm ire ḥarem ḫalḳasına
ʿÖmr uzunlıġını k'ol zülf-i semen-sāyı görem

4 Himmet-i ʿāliyedür reh-beri çün ḫāṭırımuñ
Umaram rast gele ol ḳadd-i bālāyı görem(42a)

5 Ben de **Aḥmed** gibi zülfüñe ṭolaşdum ki benüm
Başuma ne getüre [120]bu ḳuru sevdāyı görem

52.

AHMED

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün

1 Ne müşkildür cüdā düşmek kişi sevgülü yārinden
Ḫuṣūṣā kim sefer ḳıla żarūretle diyārından

2 Nice itsün görüp aġyārı kenārında nigārınuñ
Diyemez k'ola heb ʿömri şikāyet rūzigārından

3 Elüme[121] bezm-i ʿaşḳuñda gözüm[122] bir cām şundı kim
Ḫarāb-ı çeşm-i yār oldum ben ol ġamzeñ[123] ḫumārından(42b)

4 Yeni cān buluban dura[124] hevāña başlayam yine
İrerse ḳabrine zülfüñ nesim-i müşk-bārından

5 Çün **Aḥmed** ḫāk ola her dem ṣabā sen dost bāġına[125]
Muḥabbet gülleri saça mezārı sebze-zārından

---

[120] Getüre: getirir A.P.D.
[121] Elüme: göñüle A.P.D.
[122] Gözüm: lebin A.P.D.
[123] Ġamzeñ: hamrıñ A.P.D.
[124] Döne: duram A.P.D.
[125] dost bāġına: yār ayağına A.P.D.

53.

AHMED

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün

1 Firāḳ-ı yāre ṣabr olmaz gidelüm bāri şehrüñden
Göñül çün ṣındı ḫayr olmaz gidelüm bāri şehrüñden

2 Güzellik sende ġāyetde sevük ben de nihāyetde
Çü ḫaṭruñ[126] yoḳ reʿāyetde gidelüm bāri şehrüñden**(43a)**

3 Dil oduñdan kebāb oldı gözüm yaşı şerāb oldı
Göñül milki ḫarāb oldı gidelüm bāri şehrüñden

4 Çü ṭūṭīden mekes yegdür saña her ḫār u ḫas yegdür
Bu gülşenden ḳafes yeğdür gidelüm bāri şehrüñden

5 Güler ḫalḳuñ bize vārı raḳībüñ girem bāzārı
Niçe bir girye vü zārı gidelüm bāri şehrüñden

6 Üşendük devr-i cevrüñden uṣanduḳ zecr-i ḥicriñden
Ölince zehr-i ḳahrıñdan gidelüm bāri şehrüñden

7 Gönül gör **Aḥmede** n'itdi ki söz sevdaña[127] düşüp gitdi**(43b)**
Metāʿ-ı ṣabrı ṭagıtdı gidelüm bari şehründen

54.

AHMED

mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün

1 Virüp sitem-i ʿışḳuñ eline baḳam iy dost

[126] Ḫaṭruñ: fikriñ
[127] sevdaña: sevdaya A.P.D.

Kimdir ki ben kendüzüm oda yaḳmam iy dost

2 Ol kimse ki bir yāre ṣatar iki cihānı
Andan da cefālar gören ancaḳ benem iy dost

3 Ḳanumı ḥelāl eyleyeyin saña gelürseñ
Tabutumuñ ardınca bir iki ḳadem iy dost

4 Şol deñlü enīs oldı göñül derdüñ-ile kim(44a)
Tiryāk gelür şimdi baña zehr-i ġam iy dost

5 **Aḥmed** sözüni yazıcaḳ özüm küyünür kim
Ḳāġıd ṭutuşup odlara yanar ḳalem iy dost

55.

AHMED

mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün

1 Berg-i semenüñ lāle gibi ḫūb olacaḳdur
Mehtāb yüzüñ gün gibi maḥbūb olacaḳdır

2 Cevgān idicek zülfiñi meydān-ı cemāle
Serkeşte olup ey güneş ṭob olacaḳdur

3 Ḳaşuñla gözüñ gör beni didi müneccim(44b)
Bu ġurrede çoḳ fitne-i aşup olacaḳdur

4 Bu ḳanlu yaşum yollaruña āb u zen olup
Kirpüklerüm işigüñe çārup olacaḳdur

5 Didüm ki ruḫuñda bula mı raġbet ḫaṭṭuñ
Dir misin ḫoten rūmda merġūp ola

6 Sen Ḫüsrev-i ḫūbānuñ öger ḥüsnini **Aḥmed**

Kim naẓm-ı ḥüsni gibi ḫoş üslūp olacaḳdur

56.

AHMED

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Yaḳdı çeşmüm ʿışḳ odın didi dile gir yān aña**(45a)**
Āh kim raḫm itmedi bu dīde-i giryān aña

2 Ter gül evrāḳında ḫaṭṭuñ tāze ḥüccet yazdı kim
Ṭurmayup ʿanber ṣaçar bu zülf-i müşk-efşān aña

3 Canlara oḳ atmasun yazıḳdur ol ṣayyāda deger
Yüzin açsun kim ola cān göñül ḥayrān aña

4 Dostlar āyine itmiş destine[128] dil-ber beni
Kim beni gören olur fi'l-ḥāl ser-gerdān aña

5 Hey ḳıyāmet [gel] göñlüme ṣorma[129] ḥesābın zülfüñüñ
Elli biñ yıldan uzundur bir şeb-i hicrān aña**(45b)**

6 Zülfi naḳḳāş ṣuya bir resm ider kim reşk ider
Māni-i Çīn yazduġı naḳş-ı Nigāristān aña

7 **Aḥmed** içün cevrüñi çekmez dirimiş müddeʿī
Ol seni cāndan sever yaraşmaz ol bühtān aña

57.

AHMED

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Çün bilürsin ḳaşlaruñ yāsına ḳurbān olduġum
Sen baña göster hilāl ebrūñı ḳurbān olduġum

[128] Destine: hüsnüne A.P.D.
[129] Ṣorma: ṣor A.P.D.

2 Milk-i cān cümle ḫarāb olmışdur ġamdan velī
Düşmen gör ġamı nedür ẓāhirde ḫandān olduġum(46a)

3 ʿİzzeti dünyā ve ʿuḳbanıdan geçeydüm görse[y]düm
İtlerüñle bir gece kūyıñda derbān olduġum

4 Tā göreydüm tāc-ı Ḫüsrevden geçeydüm bir nefes
Ḳullaruñla dergeh-i ʿalide derbān olduğum

5 **Aḥmedī** öldür didüm yoḫ dedi dilber-i ten anuñ
Nice yıllar ḳān-ı ḳarnına fermān olduğum

58.

AHMED

fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün

1 İy ṣabā depredicek ṭurre-i cānānumızı
Çekme zencīrin esīrige dil-i dīvānumızı(46b)

2 Uyana nergis-i maḫmūr şeker-ḫābından
İşidürse geceler naʿre-i mestānımuzı

3 Gece merdümler aḳan ḳanlu yaşum şevḳinden[130]
Uyumazlar ki bu dem sayl alısar hānemizi

4 Ol ne āteş ola kim şuʿlesine şemʿi gelür
Āteş oldur ki yaḳar ḫırmen-i pervānemüzi

5 ʿIşḳuñ esirleriyiz cām-ı lebüñ ṣun sāḳī
Cāndan it meclis-i cānānede peymānemüzi

6 Dest-i endīşe niḳāb açdı ruḫ-ı ḥüsnüñden(47a)

[130] Şevkinden: havfından A.P.D.

Ki uzadur[131] zülf-i ʿarūsı ṣacına şānemizi

7 **Aḥmedüñ** göñlini geh dost yaḳar geh düşmen
Bilmezem kim yapa ʿālemde bū virānemüzi

59.

AHMED

mefâ'ilün/fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün

1 Cihān güzelleri çün bī-vefāyimiş bildük
Göñül vefāsında virmek ḫaṭāyimiş bildük

2 Ān ki cān cihāndan ʿaziz ṣanurduḳ
Dirīġ ʿömr gibi bī-vefāy-imiş bildük

3 Ne fāʿide ki degil içümüzde[132] nūr-efşān **(47b)**
Ṭut anı[133] burc-ı melāḥatde ayimiş bildük

4 Ṭolaşdı zülfüñe dil ṭıflı rişte ṣandı velī
Göreli pīç ü ḫamın ejdehā-imiş bildük

5 Viṣāli ḫuvānına[134] irmek dilerdi ol laʿliñ
Naṣībi **Aḥmedüñ** āḫir duʿā-imiş bildük

60.

AHMED

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Dil ṣaçuñ zencīrinüñ divānesidür dostum
Cān cemālüñ şemʿinüñ pervānesidür dostum

[131] Uzadur: urur A.P.D.
[132] İçümüzde: küncümüzde A.P.D.
[133] Ṭut anı: Ṭutam A.P.D.
[134] Ḫuvānına: ḫānına A.P.D.

2 Cān dimāġın būy-ı zülfüñden muʿaṭṭar eyledi**(48a)**
Çīn-i seḥer bād-ı ṣabānuñ şānesidür dostum

3 Ruḫlaruñ üstinde budur zülfüñüñ kej-revligi
Kim bisāṭ-ı ḥüsnüñüñ ferzānesidür dostum

4 Dil ki biñ cān-ile vaṣluñ ʿıydine ḳurbānıñız[135]
İştiyāḳuñ şevḳinüñ şükrānedür dostum

5 Çün cemālüñ şemʿine pervānedür **Aḥmed** bugün
ʿĀḳıbet ʿışḳuñ odına yanasıdur dostum

61.

AHMED

mefâ'ilün/fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün

1 Firāḳ u ḥasret elinden nigāra yalvaralum**(48b)**
Belā vü miḥnet elinden[136] rūzigāra yalvaralum

2 Dimāġ-ı cāna idürmege sünbül ḳoḫusın
Nesīm-i ṣubḥile bād-ı bahāra yalvaralum

3 Nice bir örtülü ḳılam niyāzum ol ṣaneme
Bugün[137] baş açuben āşikāre yalvaralum

4 Cemāli gülşeninüñ güllerini dirmekiçün
Yine yüz uruban ol gül-ʿizāra yalvaralum

5 Leb-i nişānın ṣormaġa sırrile **Aḥmed**
Müdām cām-ı mey-i ḫoş-güvāra yalvaralum**(49a)**

62.

[135] Ḳurbānıñız: ḳurbān olur A.P.D.
[136] Elinden: ile A.P.D.
[137] Bugün: bu kerre A.P.D.

AHMED

fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün

1 Ṣanemā ṣanma ki senden uṣanam gelmez-iseñ
Ṣemʿ-veş bezm-i ḫayālüñde yanam gelmez-iseñ

2 Ḳorḳum oldur ki gamuñdan yaḳamı çāk ideyin
Nār-ı ḥasretle diyāruñı yaḳam gelmez-iseñ

3 Bir iki gün bu göñül ḫastasın añlamañ-içün[138]
Künc-i ḥasretde ġamuñ bār idinem gelmez-iseñ

4 Tā rāh-ı sevdāda ḳalam bek bi ḳalam zülfün-içün
Yüzüm üzre gözi yaşlu sürenim gelmez-iseñ**(49b)**

5 Dil-i **Aḥmed** gibi ġam segigi-ile mecrūḥ olayın
Yād-ı laʿlüñle ḳızıl ḳana yunam gelmez-iseñ

63.

AHMED

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Ḳanı ol dem ki severdüm ben seni cānum bigi[139]
İsteridüm cān virüp derdüñ dermānım bigi

2 El uzatmasun der idim küfr-i zülfüñe raḳīb
Saḳınurdum ben anı şeyṭāndan īmānım bigi

3 Rūḥ'ül Ḳudüs çaġırur yāleytenī küntü turāb
Sen dökerken cürʿa-i laʿlüñ yire ḳānım bigi**(50a)**

4 Dost zindān ehlini görüp didi kim anları[140]

---

[138] Añlamañiçün: yanam gelmeziseñ A.P.D.
[139] Bigi: gibi A.P.D.
[140] Anları: bunları A.P.D.

Cāha ṣalmışlardur ne[141] cāh-ı zeneḫdānum bigi

5 Dimedüñ bir gün alayın **Aḥmedüñ** göñlin ele
K’ düşüpdür ayaġa zülf-i perişānum bigi

64.

AHMED

mefâ’îlün/ mefâ’îlün/fe’ûlün

1 Göñül bir dil-rubāya müftetendür
Ki belāsı belā-yı merd ü zendir

2 Yüzi bagışlar ehl-i küfre īmān
Gözi İslām içinde rāh-zendür**(50b)**

3 Dürüst idi bizümle gerçi ʿahdi
Velī ḳorḳum bu ki peymān-şikendür

4 Cemāli pertevine per yaḳarsañ[142]
Yaḳ iy **Aḥmed** ki şemʿ-i encümendür

65.

AHMED

fâ’ilâtün/ fâ’ilâtün/ fâ’ilâtün/ fâ’ilün

1 Ṣufḥ-dem her gece aġyār-ile ol yār oturur
Dest-bāzı ḳılup aġyār-ile oynar oturur

2 Āh ol cāmeʾ-i ḫāb içre ki düşmenler-ile
Gör ki ben miskīni kim her gece bīdār oturur**(51a)**

[141] ṣalmışlardur ne: salan hasret-i A.P.D.
[142] pertevine per yaḳarsañ: şem’-ine per yakma derler A.P.D.

3 Her ḳaçan kim gül gibi ḫārla ḫandān yüriye
Ehl-i dil lāle bigi baġrını ṭaġlar oturur

4 Aḥmedi gör ki ṣacuñ fikr-ile uzun geceler
Kimseye ḥālin dimez hemān aġlar oturur

5 Tā ḳaşıñı peyveste kemān eyledüñ iy dost
Cevr oḳına cānumı nişān eyledüñ iy dost

6 Bir dem ki revān eylediñ iy serv-i revānım
Çeşmümden iki çeşme revān eyledüñ iy dost(51b)

7 ʿArż eyleyeli ḥüsn-i dilārāñı cihāna
ʿĀlem yüzüni bāġ-ı cinān eyledüñ iy dost

8 Ḫoş bu buy-ile ṭoldurdı ṣabā dehri meger kim
ʿAnber ṣaçuñı müşk-i fişān eyledüñ iy dost

9 Tenk olsa lebüñ yādına tañ mı dil-i Aḥmed
Çün ġonca bigi baġrını ḳan eyledüñ iy dost

66.

MESĪHĪ

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Bāde çeşmüñ mürġ-i cān avlar ʿacep ṣayyādsın
Ẓulm-ile her laḥẓa yüz ḳān idici cellādsın(52a)

2 Ṭaş bağırlu nāzenīn-i bī-mihr-i dil bolādsın
Nāzdan meyve getürmiş bir gümiş şimşādsın

3 Berg-i şive-ile ṭonanmışsın anıñçün şādsın
Böñ deminde Ḫıżır bigi Ḫüsrevān irdiriñ bize

4 Laʿl-i nābıñdan ḥayāt-ı cāvidān virdüñ bize
Ṣan ki āṣafsın Süleymāndan nişān virdüñ bize

5 İy nigāruñ manṭıḳı cān virdüñ bize
Yā **Mesīḥī** sen zamānuñ be aña hemzādısın

67.

AHMED

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Dilberā hicriñ beni şol Rüsteme pür peyem itdi kim**(52b)**
Çehremi zer ḳıldı eşk-i çeşmümi sim itdigim
ʿĀlem içre ʿāşıḳa sen itdügüñ kim itdi kim
Saña bu fettānlıġı ġamzeñ mi taʿlīm itdi kim
Başdan ayaġa belā vü fitne vü bī-dādsın

2 Māt olur mihr-i cihān ʿarż itse cānāna daḫi
Müşterī zühre ḥabībine felekde miyüm vehbī
Bu ne zībā ḥüsn-i ḫalḳ olur hezār aḥsen zehī
Ol ḳadd-i bālāya ḳul olduñ çün iy serv-i sehī
Her ḥazāndan ḳurtılup hem yanmadan āẕādsın**(53a)**

3 Ḳulaġum ṭanbur bigi büridi çün ʿaşḳıñ eli
Āhuma āhenk ider gülzārda gör bülbüli
Ġonca bigi çāk idersin derd-ile her dem dili
Gerçi iy fettān saña nāz ögredür ġamzeñ mūyı
Fitne taʿlīm eylemekde sen aña üstādsın

4 Biçmediñ īmān nev ʿömrüm ekin ṭās-ı çerḫ
Ḫoş ṣafā dil gözgüsinden pāk iderse bāş çerḫ
Ṭāliʿ-i Maḥmūra ir güre beni āyāsı çerḫ
Mihrimāhuñ mühresin çekdirüp ey ṭās-ı çerḫ**(53b)**
Ger götürürseñ murādum naḳşını nezzādsın

5 Bir semen bū serv-i ḳad gülʿ izāruma cebīn
Rūyiş-i sīmiñde görinir iki cevgā[n] ʿanberīn
Başuñı ṭop itmek ister cāmı bu siḫr-i āferīn
Aḥmed anıñçün saña çoḳ nāz ider ol nāzenīn
Kim güzeller cevrini çekmekde sen muʿ tādsın

68.

AHMED

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Düşeli senden cüẕā billah ki cānum sensedüm
Gözlerümden dökilir āb-ı revānum sensedüm**(54a)**

2 Sen ṣafā vü ẕevḳ-ile ʿişretde dāyim şād u kām
Ben cefā vü cevr-ile ġurbetde ḫānum sensedüm

3 Hecr ü hicrüñ odına yaḳduñ beni raḫm itmedüñ
Yana yana ḳalmadı nām u nişānum sensedüm

4 Ben anıñ çü sen sandum kim ben sayasın sen daḫi
Gülmemiş bülbül bigi iy gülistānum sensedüm

5 Nola bir kez sen daḫi teñrüñe baḳup senseñ
Müddeʿ ī gözlü gine diseñ fulānum sensedüm

6 **Aḥmedīyem** ʿaşḳınuñ deryāsına ṣalduñ beni**(54b)**
Dürr dişüñ ġavvāṣıyam iy baḥr-i kanım sensedüm

69.

AHMED

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/fe'ûlün

1 Severem ben seni cāndan efendi
Çevürme yüziñi benden efendi

2 Aluram ben seni görmez alursam
Saḳınġıl yüzüñi ḳandan efendi

3 Ṭururam her seḥer zārī ḳıluram
Ṭoludur cigerüm ḳandan efendi

4 Baḳmayıcaḳ senüñ ḥüsn ü cemālüñe(55a)
Bu cihān gözüme zindān efendi

5 Nolaydı **Aḥmedüñ** ḥālin ṣorayduñ
Şehāne eks-ile senden efendi

70.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Zülfinüñ beyninde olaldan giriftār iñlerem
Her nefes[143] feryād idüp zār u dil-efgār iñlerim
Zülfine uyalı çeşmüm görmemişdür ḳıca ḫāb
Giceler tā ṣubḥ olunca şöyle bīdār iñlerim

2 Derd-i ser olursa nālemden dutuñ maʿzūr kim(55b)

71.

AHMED

mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'îlü/ fâ'ilün

1 Mey-gūn lebüñ ḫayāline her gece ṣubḥa dek
Ġam meclisinde ḳanlar aḳıdır ḳabācuġum

2 Yaşım deñizlerinde açuḳdurur ṣadef gibi
Sizi[144] güherleri hevāsında ḳulacuġum

[143] Her nefes: ney gibi A.P.D.
[144] Sözi: sözüm A.P.D.

3 Gördüm gemiye bindi gider āh idüp didim
Ḫāline ḳullaruñ naẓar it pādişācuġum

4 Sensiz benüm ne dirlügüm ola didüm didi
Yetmez mi öldügüñ saña hey bī-nevācuġum

5 Şevḳuñ vidāʿ içinde öldüdü **Aḥmedi(56a)**
Bir būsey-ile bāri buyur ḳān-bahārcuġum

72.

AHMED

fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün

1 Cānı şevḳ odına atar[145] ruḫ-ı yār ayruluġı
Dāġ-ı ġam ḳor dile şol lāle-ʿ iẕār ayruluġı

2 Bī-ḳarār oldı ḳaranluġuñ[146] ucından dil ü cān
Āh kim müşkilimiş ṣabr u ḳarār ayruluġı

3 Ay yüzinden ḳazısa ḫaṭṭı ġubārın ne ziyān
Rūy-ı zībāya ne ġam naḳş u nigār ayruluġı

4 Cān ne dirlik göre çün görmeye cānān yüzüni**(56b)**
Bülbülüñ ölümüdür bāġ u bahār ayruluġı

5 **Aḥmedī** sürme ḳapuñdan ki leṭāfet viremez
Bezm-i gül-zāra iñen bülbül-i zār ayruluġı

[145] Atar: yakar A.P.D.
[146] Ḳaranluġuñ: ḳara zülfün A.P.D:

73.

AHMED

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Yaraladuñ yüregümi yār hey
Yār-ile yār öyle mi ider[147] vār hey

2 Fitnesi çoḳ ʿişve-ger ü dil-firīb
Şefḳati az şūḫ-ı cihān[d]ır?[148] hey

3 Oldı siyeh-kār gözüñ gūşe-gīr**(57a)**
Kim bile ne fitneleri var hey

4 Ḳaş mıdur ol iki muḳaveş hilāl
Ṭurra mıdur şol iki ṭarrār hey

5 Yār etegin ḳomaz elinden raḳīb
Ṭutdı gülüñ dāmenini ḫār hey

6 Serv demen şol ḳadd-i dil-cūya kim
Servde yoḳ luṭf-ile reftār hey

7 Sen giricek gülşene gül zār olur
İy yañaġı zīnet-i gül-zār hey**(57b)**

8 Zārlığından ḥazer it **Aḥmedüñ**
Olma inen daḫi dil-āẕār hey

74.

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/fe'ûlün

1 Di[r]iġā yār benden yüz çevürdi
Fiġān kim cān bedenden yüz çevürdi

[147] mi ider: m'olur A.P.D.
[148] cihān[d]ur: sitem-gār A.P.D.

2 Ne cānī mihrimiş cānānumuz kim
Anı candan sevenden yüz çevürdi

3 Buları ḥaḳ ḳıbleden dönsün anuñ kim
Cemāliñ gördi senden yüz çevürdi**(58a)**

4 Ḳo Hindū zülfüñi ḳalsun ayaḳda
Kim ol vecd-i ḥasenden yüz çevürdi

5 Yüzüñ göster belālu bülbülüñā
Ki gül-zār-ı çemenden yüz çevürdi

6 Ḫayāli gitmez oldı gir kirpigümden
Ne gül vār kim dikenden yüz çevürdi

75.

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün

1 Cihāndan ben uşanmışam baña seni gerek seni
Ḳamulardan üşenmişem baña seni gerek seni**(58b)**

2 Niderem bu teni cānı ya sensüz āb-ı ḥayvānı
Veyāḫud milk-i devrānı baña seni gerek seni

3 Gerekmez ḥūrile vildān gerekmez rūḥile reyḥān
Gerekmez ravża-i rıḍvān baña seni gerek seni

4 Gerekmez göñlüme salvet gerekmez rūḥuma rāḥat
Gerekmez cismüme rāḥat baña seni gerek seni

5 Gerekmez milket-i dünyā gerekmez devlet ü ʿuḳbā
Gerekmez kevṯer ü ṭūbā baña seni gerek seni

6 İçüm sensüz cehennemdür ṭaşum-ile cihān nemdür**(59a)**
Benim sensüz cihān nemdür baña seni gerek seni

76.

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/fe'ûlün

1 Göñül ʿaşḳ odınuñ pervānesidür
Zehī mislin ki bin gün yānesidür

2 Niṣār olsun yoluña cān u dil kim
Bu meydānuñ şehā merdānesidür

3 Gel imdi ḳılalum biz ʿıyş-i nūşı
Ki cānuñ hem demi cānānesidür

4 Mey şāhid durur ẕevḳi cihānuñ[149]**(59b)**

77.

AHMED

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 ʿIşḳuñ iḥrāmın giyüp sen isteyü
Yürürem iy Kaʿbe-i cān ḳandesin

2 Seni bir gün görsem ü deseñ baña
Aḥmedī zār u zişān ḳandesin

78.

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/fe'ûlün

1 Göñül milkin ḫarāb itdüñ revā mı
Cefāyı bī-ḥisāb itdün revā mı

2 Şerābı ġayrılarla eyledüñ nūş

[149] Eksik yazılmış bir gazeldir.

Ciger bizden kebāb itdüñ revā mı(60a)

3 Geçürdüm derdile her laḥẓa rūzum
Şebüm bī-ḫurd u ḫāb itdüñ revā mı

4 Nigārā zülfüñ ucı bigi her dem
İşümi pīç ü tāb itdüñ revā mı

5 Çevürdüñ bizden iy gül-ruḫ cemalüñ
Neden böyle şitāb itdüñ revā mı

6 Bizi ḫūr eyleyüp cānā raḳībi
Niçün ʿālī cenāb itdüñ revā mı

7 Göñül ġayriye verdüñ bu faḳīre(60b)
Gele söz? çoḳ ʿitāb itdüñ revā mı

79.

AHMED

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 ʿAşıḳuñ göñli şınıḳdur ʿahd ü peymānı dürüst
Zāhidüñ olmaz şaçuñ küfrinsüz īmānı dürüst

2 Tīr-i ġamzeñ merhem urmışdur [dil-i] mecrūḥuma
Acıduġam bu ki ḳalmaz dilde peykānı dürüst

3 Mest olupdur çeşm ü ebrūñuñ ḫayālinden imām
K'oḳumaz miḥrābda bir ḥarf-i Ḳur'ānı dürüst

4 Diş bilermiş laʿline yārüñ raḳīb-i seng-i dil(61a)
Varsun ögüttsün eger ḳalursa dendānı dürüst

5 Gül yüzüñde ḫaṭṭ-ı reyḥānuñ ki cān ḥayrānıdur

Nāme-i tezvīrdür ben ṭutmazam anı dürüst

6 **Aḥmedüñ** ger[150] raġbetile dinleseñ bir beytini
Gül gibi her yıl çıḳa bir tāze dīvānı dürüst

80.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 İy göñül mürġi ne raḥm umarsın ol ṣayyāddan
Çün ṣafāsı var anuñ dāmındaki feryāddan

2 Çünki taḳdīriñdür iş aḫterden efġān eyleme
Ḥükm-i sulṭandur seyāset aġlama cellāddan

SEḪĀYĪ

81.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Dil ġamuñdan ġayrı cānā daḫi mihmān istemez
Cān lebüñ cāmından özge āb u ḥāyvān istemez

2 Bilürem dāyim neden baña ʿadūdur ol raḳīb**(61b)**
Ehl-i īmān olanı elbetde şeyṭān istemez

3 Ṭapuñuñ bir dem gedāsı olan iy şāh-ı cihān
Olur-ise ger yidi iḳlīme sulṭān istemez

4 Gül yüzüñ bāġın gören ʿālemde iy serv-i sehī
ʿÖmri olduḳca daḫi hergiz gülistān istemez

5 Derdüñüñ ẕevḳin bilelden bu **Seḫāyī** rūz-i şeb

[150] Ger: bir gün A.P.D.

Derdü gibi ister velī derdine dermān istemez

82.

SEḪĀYĪ

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Āftāb-ı ḥüsnüñ iy meh kim liḳāb elindedür(62a)
Ṣānaş-ı bedri dü cādur kim seḫāb altındadur

2 Zülfüñüñ ḥasretliġinden dilberā her rūz-ı şeb
Bu dil ü zāru perīşān pīç ü tāb altındadur

3 Ḥüsnüñe maġrūr olup cevr itdügüñ cānāndan
Çünkim āḫir ʿāleme mesken turāb altındadur

4 Yaşuña raḥm itmedüñ şol deñlü aḳdı āh kim
Merdüm-i çeşmüm şehā her laḥẓa āb altındadur

5 Mesken iderse ḫayālüñ göñlüm içre mülk degil
Dāimā genc-i virān genc-i ḫarāb altındadur(62b)

6 Bir suʾāl itdüm dehānuñdan raḳīb-i kelbe ben
ʿÖmri geçdi bilmedi dāḫi ʿaẕāb altındadur

7 İy perī ḳurtar **Seḫāyī** ḫasta luṭfuñla kim
Hicrüñ odına yanar dāyim ʿaẕāb altındadır

VEZİRDAROĠLI

83.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Yā ilāhī yār yüzin gül eylegil
Yāre ḳarşu beni bülbül eylegil

2 ʿİzzetüñ ʿaẕametüñ ḥürmetiçün

Yāri Leylā beni Mecnūn eylegil[151] **(63a)**

84.

VEZİRDAROĠLI

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/fe'ûlün

1 Göñül sensüz perīşān yiter gel
İşüm eh-ile efġān oldı yiter gel

2 Eger cevr-ise cānuma yetişdi
Vü ger hicr-ise evrān oldı yiter gel

3 İrişdür cānuma vaṣluñ şerābın
Ciger hicr-ile biryān oldı yiter gel

4 Benüm aġladuġumı senden ayru
Raḳībüm gördi ḫandān oldı yiter gel **(63b)**

5 Yetimem derd ü şevḳuñ ḥasretinde
Gözümüñ başı ʿummān oldı yiter gel

6 İriş cānumı ḳayġudan ḫalāṣ it
Cihān başuma zindān oldı yiter gel

7 Bu ḥasretden **Vezirdāroġlı** miskīn
Olur uş boynuña ḳan oldı yiter gel

ʿADNĪ

85.

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/fe'ûlün

1 Gözüm yaşına raḥm it sürme derden

[151] Eksik yazılmış bir gazeldir.

Ki merdüm zādedür düşmüş naẓardan**(64a)**

2 Şol āhūdur göziñ kim bir naẓarda
Dil ü cān ṣayd ider biñ şīr-i nerden

3 Niçün menʿ-idi yāruñ tīr-i zaḫmın
Ümīdüm bu mıdu benüm siperden

4 Dil-i cān-ile[152] umma iy göñül raḥm
Ki bitmez verd-i ter hergiz ḥacerden

5 Ḥayāl-i laʿlidür bu müşküle[153] çeşmüm
Döker yāḳūt-ile mercān güherden

6 Ben ol zühre-i cebīne müşteriyem**(64b)**
Ki elüme ṣuna ḫurş-īdi ḳamerden

7 Būyun-ila[154] dilberüñ cān virmek-içün
Eyā ʿ**Adnī** ḥaẕer eyle ḥaẕerden

ʿADNĪ

86.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Ẕülfiñiçün kim perīşān eyledüñ
Āh kim ḳaṣd-ı dil ü cān eyledüñ

2 Tāze ṭutmaġa yüzüñ gül-zārını
Yaşumı bārān-ı nīsān eyledüñ

3 İns ü çīn rām olmaġiçün ḥükmüñe**(65a)**
Laʿliñü mühr-i Süleyman eyledüñ

[152] Cānile: cānāndan A.D.
[153] Ḥayāl-i laʿlidür bu müşküle: Ḥayāl-i laʿl-i dür-pūşuñla
[154] Būyunıla: yolında A.D.

4 Ṣubḥ dem gün gibi yüzüñ gösterüp[155]
Gülleri gülşende ḫandān eyledüñ

5 Aġız öyküdü deyuben iy ṣabā
Ġoncaya yoḳ yire bühtān eyledüñ

6 Āh kim cān hān-iken derdüñe
Anı da dil bigi vīrān eyledüñ

7 Dest-i cevrile belā mezminde āh
ʿAdnīyi ney bigi nālān eyledüñ(65b)

ʿADNĪ

87.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Cān cemālüñ şemʿinüñ pervānesidir dostum
Dil müselsel zülfüñüñ dīvānesidür dostum

2 Al emānet göñlümi cevrüñle vīrān eyleme
Kimsenüñ ḫayl-i ḫayālüñ ḫānesidür dostum

3 Cān u dil derd ü ġamuñla āşinā olalıdan
İki ʿālem anlaruñ bīgānesidür dostum

4 Yoluña cān u cihān virdügüme budur sebeb
Baña cevr itdügüñün şükrānesidür dostum(66a)

5 Ḳaṣr-ı cennet bigi maʿmūr olısardur dāyime
Ol göñül kim ʿaşḳuñuñ vīrānesidür dostum

6 Ḳanuma[156] ġamzen ṣuṣamış leblerüñden ṣoraram

[155] Gösterüp: ʿārz idüp A.D.

Kim ḳaçan ol teşne ḳana ḳanasıdur dostum

7 Ger teraḥḥum eylemezseñ ʿ**Adnī** yüzüñ şemʿine
ʿĀḳıbet pervāne bigi yanasıdur dostum

ʿADNĪ

88.

mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'îlü/ fâ'ilün

1 Ol serv-i māh çehre ki gülden yañāġı var
Cān u göñülde lāleleyin mühri dāġı vār**(66b)**

2 Dil mürġi ḫāli dānesi ṣaydundadur velī
Bilmez anı ki zülf-i siyāhından aġı var

3 Bezm-i ġamında ḳanlu gözüm dili kebāb idüp
Nūş itmege şerāb-ile ṭolu ḳabāġı var

4 Beñzetme mihr u māhı felekde cemāliñe
Nā-gāh kimse işide yüriñ ḳulaġı var

5 Zülfüñ ruḫuñla her gece şehrinde ḥüsnüñüñ
Ṣan pāspān durur kim elinde çerāġı var

6 Bāġ-ı ruḫını mürġ-i naẓar saḳınmaġa**(67a)**
Zülfinden aşlu serv boy üzre zāġı var

7 ʿ**Adnī** gerekse derdine ṣabr it gerekse öl
Cānānenüñ dirīġ ki senden ferāġı var

ʿADNĪ

89.

mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün

---

[156] Ḳanuma: Ḳanlu A.D.

1 Dildār-içün endişe yi cān eylemek olmaz
Yoḳ nesne-içün bunca ziyān eylemek olmaz

2 Öldürmege ḳavl itdügine durmadı gerçi
Cān virmek olur anı yalan eylemek olmaz

3 Aġzuñ ḫaberin ṣorduġuma ḫışm-ile baḳma(67b)
Her laḥẓada bir yoḳ yire ḳan eylemek olmaz

4 Sīnemde ruḫuñ mihri ḳaçan gizlene çün-kim
Ḫurşidi gül içinde nihān eylemek olmaz

5 Dāġ-ı ġamın añduḳca göñül cānıñı yaḳma
Her añduġını kişi hemān eylemek olmaz

6 Rāz-ı dehenin saḳladuġum cān gibi bu kim
Ser virmek olur sırrı ʿayān eylemek olmaz

7 Āh eyleme ʿAdnī dile geldükçe ḫayāli
Mihmān vār-iken evde duḫān eylemek olmaz(68a)

NİẒĀMĪ

90.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Cānı neylerdi dil-i bī-çāre cānān olmasa
Bülbüle ʿālem ḳafesdür ger gülistān olmasa

2 Öldürem didügine āḫir peşīmān oldı āh
Nolayıdı ḫūblar bī-ʿahd ü peymān olmasa

3 Leblerüñçün çeşm-i[157] dilde mācerā vār ḳorḳaram
Ol iki ḫun-rīz arasında bir ḳān olmasa

[157] Çeşm-i: can u A.D.

4 Gözlerüme tutiyā-yı ḫāk-i pāyuñ bes durur
İy ṭabīb-i cān ne ġam kuhl-i ṣafādān[158] olmasa**(68b)**

91.

NİẒĀMĪ

mefâ'ilün/fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün

1 Tebessüm-ile nigārum ki ḳatl-i merdüm ider
Bu ḫasteyi daḫi öldür disem tebessüm ider

2 Raḳīb ḥālüme niçün teraḥḥum eylemeye
Ki görse ḥālümi kāfir daḫi teraḥḥum ider

3 Naẓarda ʿārıẓuñı bulmayup[159] ṣuya baḳāram
Kimüñ [ki] eline ṣu[160] girmeye teyemmüm ider

4 **Niẓāmīye** yüzüñ acsañ ḫarāb u bī-hūd olur
Güneş ṭulūʿ idicek zerre kendüzin güm ider**(69a)**

NİẒĀMĪ

92.

mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'îlü/ fâ'ilün

1 Ḫürrem bu dem ki ölmüş-iken cānā irmişem
Kim hicr içinde vuṣlat-ı cānāne irmişem

2 Eflāke irse ḳadrile başum ʿaceb mi kim
Burc-ı şerefde sen meh-i tābāna irmişem

3 Dirler ki vuṣlatuña eren cāna irişür
Ben vuṣlatuñdan ayrılalı cāna irmişem

---

[158] Ṣafādān: ṣafāl A.D.
[159] Bulmayup: görmeyüp N.D
[160] Ṣu: ju N.D.

4 Bir ẕerreyem ki cehd-ile ḫurşide irmişem
Bir ḳaṭreyim ki saʿyile ʿummāna irmişem**(69b)**

5 Ben ol **Niẓāmiyem** ki kemālinde vaṣfuñuñ
Ḥüsn-i niẓām-ile selmāna irmişem

NİẒĀMÎ

93.

mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün

1 Geh var diyüp aġzuña gehī yoḳ dise ʿāşıḳ
Bu sözde ne kāzibdir aña kimse ne ṣādıḳ

2 Di gözlerüñe kim ide ḳan içmege perhīz
Zīrā kim olur ḫasta[ye] perhīz muvāfıḳ

3 Çıḳ ḳana girür ġamzeñ uyup fiʿl-i[161] raḳībe
Ġammāza muvāfıḳ görinür ḳavl-i[162] münāfıḳ**(70a)**

4 Her vaṣluñ eger āḫiri hicran-ise iy dost
Benden bu cüdālıḳ-nite bulmadı cüdālıḳ

5 Ben mesti lebüñ fikri ʿaceb ger ide hüşyār
Kim gördi süciden bugün[163] kim mest ola ayaḳ

6 Aġzuñ-ile belki[164] nüktesini fehm idemez dil
Dīvāne ne fikr-ile ide fehm-i deḳāyıḳ

7 Lāyıḳ yüzüme sürse **Niẓāmī** yüzüni dir
Kim her kişinüñ sezā olur yüzine lāyıḳ**(70b)**

---

[161] fiʿl-i: ḳavl-i N.D.
[162] ḳavl-i: rāy-ı N.D.
[163] Bugün: bunı N.D.
[164] Belki: bilin N.D.

94.

NİẒĀMĪ

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Āḫir iy dilber cefā ḳılmaḳdan uṣanmaz mısın
Müddet-i ḥüsnüñ nihāyet bula sen ṣanmaz mısın

2 Ṭutalum öldüresün bugün ḳamu ʿāşıḳları
İy cefā ḫū-yār yārın nolasın[165] ṣanmaz mısın

3 Laʿl-i nābuñdan murādum istedüm söydüñ baña
Aldadum aldum murādum yaʿni aldanmaz mısın

4 Zülfüñüñ zencīrini bend it baña didüm didi
Ṣāḳaluñ aġardı miskin daḫi uṣlanmaz mısın

5 Ṣubḥ-dem yaturdum[166] ol meh üstüme gelmiş[167] didi(71a)
Üstüñe geldi[168] güneş sen daḫi uyanmaz mısın

6 İy güneş daʿvā-yı istiġnā idersin ḥüsn-ile
Ṭās alup kūyın gedālar gibi ṭolanmaz mısın

7 İdemez dirsin raḳībile **Niẓāmī** beni ṣayd
Çünki āhūsın ya sen it-ile avlanmaz mısın

NİẒĀMĪ

95.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 İy ṣaçu sünbül yüzi gül zülfi reyḫānum benüm
Yoluña olsun fidā ʿaḳl u dil ü cānum benüm

[165] Nolasın: nidesin N.D.
[166] Yaturdum: yaturken N.D.
[167] Gelmiş: geldi N.D.
[168] Geldi: gelmiş N.D.

2 Ḳanmadın bu teşne-ḫāṭır leblerüñüñ ḳandine [hasret] **(71b)**
Ḥasret-ile ölüserem boynuña ḳānum benüm

3 Ẕār u giryān geçdi ʿömrüm raḥm idüp bir gün baña
Dimedüñ kim nicesin ey zār u giryānum benüm

4 Zāhide īmān eger terk-i mey u maḥbūp ise
Kāfirem ger vārise sevdā-yı īmānum benüm

5 Ṭolmadın peymāne ben peymāneʾi terk itmezem
Böyledür peymāne bile ʿahd ü peymānum benüm

6 Ḳullaruñı bī-günāh öldürmekise ʿadetüñ
Bu **Niẓāmī** bendenüñ[169] ṣuçı ne sulṭānum benüm**(72a)**

NİẒĀMĪ

96.

mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'îlü/ fâ'ilün

1 Ḳanum dökerse ġamzelerüñ iy perī ṣıfat
Şīrin lebüñden eyle muʿayyen aña diyet

2 Ġamzeñ gelürse ḳaṣduma ehlen vü merḥabā
Laʿlüñ içerse ḳanumı ṣaḥbā vü ʿāfiyet

3 Ten ḳıldı ġāret itmedügi gözlerüñ hemīn
Gör niçe ḳāra çölde ḳodı beni ʿāḳıbet

4 İrmez bi-sāṭ-ı ḳurba göñül kimse saʿy-ile
Devlet anuñla ṭāliʿi eyler muʿāvenet**(72b)**

5 Eflāke irdi āhı **Niẓāmīnüñ** iy ʿaceb

[169] Bendenüñ: kuluñun N.D.

Niçün işitmez ol meh-i ḫurşīd-menzilet

NİẒĀMĪ

97.

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/fe'ûlün

1 Baña yār itdi derd ü miḥnetü yār
Baña yār itdügini itmez aġyār

2 Neden bī-mihrsin dirsen ider ḫışm
Baña bilsem neden ḫışm eyler ol yār

3 İnanmaz mihnet-i ü hecre raḳībüñ
ʿAẕāb-ı ḥaşre eyler kāfir inkār**(73a)**

4 Ṣaçuñuñ ʿanber-i sara ġulām
Gözüñe nergis-i şehlā perestār

5 Yüzüñe geldi kesr zülfüñ ucını
Gerekdür dīne girse ḳaʿt-ı zünnār

6 Didüm ayaġuña düşmek olur mı
Teʿemmül itdi bir dem didi düşvār

7 **Niẓāmī** çeşm ü zülfüñ yād idicek
Olur göñli perişan kendü bīmār**(73b)**

NİẒĀMĪ

98.

mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün

1 Her sīnede kim mihr ü muḥabbet eṣeri var
Ḫoş nale-i vü şeb-gīrle āh-ı seḥeri var

2 ʿIşḳ ehli siper tīrine yārüñ çeker eyler

Gelsün berü meydāna kimüñ kim çigeri var

3 Nergis nicesi gözlerüñe öyküne iy dost
Görmez mi gözüñ fitnesin āḫir naẓarı[170] var

4 Her ḫalḳada müşkin ṣaçuñuñ ẕikrin iderler
Her kūşede fettān gözüñüñ fitneleri var

5 ʿĀlemde zehī ṭāliʿ-i ferḫunde anuñ kim**(74a)**
Bir sencileyin yüzi gün alnı ḳameri var

6 İy dürr-i girān-māye gözümden sefer itme
Dünyā seferinüñ çū bilursin ḫaṭarı var

7 Menʿ itme **Niẓāmī** ruḫ-ı zülfüñ gözedürse
Çün devr-i teselsülde hakīmün naẓarı var

NİẒĀMĪ

99.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Dil ki hicrānıñ-ile ḫasta vü dermānda yatur
Derdile hem-dem olup ḥasret-i dermānda yatur

2 Künc-i ḳalbimde vaṭan dutdı ḫayāl-i dehenüñ**(74b)**
Bildi kim genc-i nihān kūşe-i vīrānda yatur

3 Āferīn ḫāl-i siyeh-kār pīşe-i göñlüm[171]
Berg-i nesrīn düşünüp ṣaḥn-ı gülistānda yatur

4 Şöyle mecruh-durur ġamzeñ oḳından ki göñül
Ḳana müstaġriḳ olup fehm idemez ḳande yatur

---

[170] Nazarı: başarı N.D.
[171] pīşe-i gönlüm: pişene kim N.D.

5 Dil ṣaçuñ irdügi yirlere ḳarār itdi didi[172]
Gece her ḳande olurise ġarīb anda yatur

6 ʿĀrıżuñ üzre yatur ṭurre-i ḫāl ü siyehüñ[173]
Ṣan Bilāl-i Habeşī ravża-i rıḍvānda yatur(75a)

7 Vuṣlatuñ nurına irişmedügi ḥasret-ile
Bu **Niẓāmī** ṣanemā āteş-i hicrānda yatur

ŞEYḪĪ

100.

mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'îlü/ fâ'ilün

1 Bil baġlayup ki cānuma ḳaṣdı [174]ḥabīb ider
Nāzuñ ḫayāli baġladı ḳaṣdı ġarīb ider

2 Oḳ gibi ben ʿabīdi özinden baʿīd idüp
Yāy gibi kendüzine raḳīb ḳarīb ider

3 Terk idüp uysa zülfüñe īmān-ı maḥżıdur
Tesbīḥi kendüẓine ṣūfī ki ṣalīb ider(75b)

4 Yisün raḳīp meyve-i vaṣlı rūzı gelüp
Kim yimüşüñ eyüsini ṭoñuza naṣīp ider

NİẒĀMĪ

101.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Burḳaʿ uñdan cān u dil mihrin ġamām-ı ġam ṭutar
Perdeden çıḳ kim cemālüñ ʿālemi hürrem ṭutar

---

[172] Dil ṣaçuñ irdügi yirlere ḳarār itdi didi: dil saçuna iruben dahi karar itdügi bu N.D.
[173] ḫāl ü siyehüñ: zülf-i siyehüñ
[174] Ol: Kalıp gereği çıkarıldı.

2 Veh ne ẓālimdür ḳaşuñ kim getürür bi-ictināp
Ol ḳādar bār-ı taẓallīm kim belini ḫam ṭutar

3 Gözüme yüzi ṭūş olduḳça ḥayādan döker[175]
Gör nice nāzükdür ol yüz kim bulutdan nem ṭutar(76a)

4 Göreliden dāl-i zülfüñile dehānuñ mīmini
Ṣūfī-i āşüfte vü şeydāyı her dem dem ṭutar

5 Gördügince ben żaʿīfi saña ḳadeḥ eyler raḳīp
İt süñük gördükde ḳaçan aġzını epsem ṭutar

6 Zülfi kāfir –kişi kim düşmüş leb-i cān-baḫşuña
Ṣanki sulṭān-ı ḥabeşdür elde cām-ı cem ṭutar

7 Ḫulḳile el-bir idüp ṭutdı cemālüñ ʿālemi
Ṭoġrı derler ittifāḳ itse kişi ʿālem ṭutar

8 Vuṣlatun idine irem deyu sen īsī-demün(76b)
Yıllar olmuşdur ki göñlüm ruze-i meryem ṭutar

9 Aġzuñuñ luṭfını yād itse **Niẓāmī** şād olur
Gör ne eblehdür ki göñlin yoḳ yire ḫürrem ṭutar

NİẒĀMĪ

102.

fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün

1 Ayaġuñ altına her kim yüzini ḫāk eyler
Göz gibi kendüyi tāc-ı ser-i eflāk eyler

2 Leb ü dendānuña baḳduḳça gider ġuṣṣa vü ġam

[175] Gözüme yüzi ṭūş olduḳça ḥayādan döker: gözüme tuş olıcak yüzi hayādan dürr döker N.D.

Dürr ü yāḳūta nazar cānı ferah-nāk eyler

3 Zülfüñüñ tābını menʿ itdügi āb-ı dehenüñ(77a)
Bu ki bī-ṭāḳatlerüz[176] efʿā-i tiryāk eyler

4 Ṭutuben elde gözüm demi[177] cārūp-ı müje
Ġayrıdan gözlerümüñ kūşesini pāk eyler

5 Dile enduh u ġam ol ṭurre-i bī-dinden irür
Cāna cevr ü sitem o ġamze-i bī-pāk eyler

6 Zāhid ol ṭurre vü ruḫsārı **Niẓāmī** ne bilür
Giçeden gündizi aʿmā ḳaçan idrāk eyler

NİẒĀMĪ

103.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Ḫaṭṭ-ı reyhān kim ṭolanmuşdur gülistānı dürüst(77b)
Haledür kim var idüpdür māh-ı tābānı dürüst

2 Dāne-i ḫāli siyāhı yār-ı kendüm-gūnumūñ
Odlara yandurdı ġamdan ḫırmen-i cānı dürüst

3 Ḫānkāh içinde itseñ āstīn-efşān-ı semāʿ
Ḳalmaya bir ḫırḳa ehlinüñ garibānı dürüst

4 Ḳorḳaram öldürmeye ʿahd itdüginden beni kim
Bulmadum ʿālemde bir ʿahdi bütün[178] peymānı dost

5 Meh ne lāf eyler senüñle ḫūn-ı[179] ḫüsn açmaḳda [kim]

---

[176] bī-ṭāḳatlerüz : bī tāḳat u zor N.D.
[177] Demi: merdümi N.D.
[178] Bütün: vü N.D.
[179] ḫūn-ı: ḫivān-ı N.D.

Ḳapu ḳomaz gezmedük bulınca bir nānı dürüst(78a)

6 Tiz ider şirin lebüñe şeyḫ dendān-ı ṭamaʿ
Gerçi kim bir dāne yoḳ aġzında dendānı dürüst

7 Beni gördükçe senüñle mihr idüp neyler raḳīb
Kāfirüñ ḫod cān virürken olmaz īmānı dürüst

8 Göñlini yıḳma **Niẓāmīnüñ** ki yapılmaz daḫi
Şişe kim uşansa kimdür eyleyen anı dürüst

ʿADNÎ

104.

mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün

1 Sevdüm yine bir māh ki devrān güzelidür
Sevdā-yı ġam-ı ʿışḳı göñülde ezelīdür(78b)

105.

ʿADNÎ

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Ḥüsnüñüñ gencīnesin yaġma ḳılurdı ḫūblar
Ejdehā-yı ṭurre-yi zülfüñ nigeh-bān olmasa

2 ʿIşḳ-ı cānān-ile dil ol deñlü ülfet ṭutdı kim
Kāşkī cümle cihān derd olsa derman olmasa

3 Ol ḳadar oldı ġam-ı ʿışḳuñile ʿ**Adni** bīzār
Kim anı bilmez diñmese āh u fiġān olmasa

ʿADNÎ

106.

Mefāilün feilātün Mefāilün feilün

1 Görürse gün yüzüñüñ ṭalʿatın ḳamer yirine

Sizerse şehd lebüñ vaṣfını şeker yirine(79a)

2 Ḳaşuñ kemānı ne deñlü kim ata[180] ġamzeñ oḳın
Nişān-ider [dil aña] cānını siper yirine

3 Boyuñ ki serv-i gülistān-ı ḥüsndür ne ʿacep
Ki virdigi baña nār-ı ġam oldı ber yirine

4 Cefāsı ḫūnını baḫş itdügini ġayr-ile[re]
İşitse derdile dil yaḳulup ciger yirine

5 Ḥarāmī gözlerüñe ḳānumı ḥelāl ideyin
Belā ü derdüñi dök luṭf eyle vir yirine

6 İrerse būyuña serv-i sehī ola māyil(79b)
Görürse lāle yañaġuñı verd-i ter yirine

7 Ayaġuñuñ tozı girseydi ʿAdninüñ eline
Çekerdi gözlerine sürme-yi baṣar yirine

ʿADNĪ

107.

Mefāīlün Mefāīlün Mefāīlün Mefāīlün

1 Unutdıysa nola dilber anı[181] luṭf u vefāsından
Bi ḥamdillāh ki her dem yād ider cevr ü cefāsından

2 Dil-i bīmāra luṭf eyle ġamuñdan[182] em buyur cānā
Ki derdüñ aña yeġrekdür eṭibbānuñ devāsından

3 Siyeh-pūş olduġum her dem bu kim[183] āhum gibi başum(80a)
Ḳızıl ḳanlara boyandı gözümüñ mācerāsından

[180] kim ata: atarsa A.D.
[181] Dilber anı: yārüm benim A.D.
[182] Ġamuñdan: lebüñden A.D.
[183] bu kim: budur A.D.

4 Elinde[184] ʿ**Adnī-**yi dil-ḫasteyi cevrile öldürme
Bu kim Dervīş olanlaruñ ḥaẕer eyle duʿāsından

ʿ**ADNĪ**

108.

Mefûlü Fāilātü Mefāīlü Fāilün

1 Ney gibi nice bir ġam elinden fiġān idem
Ḫoşdur ki yüz ṣuyıyıla teslīm-i cān idem

2 İrem mi ol güne ki ḳaşı yāyına göñül
Ḳurbā[n] idem gözi oḳına cānı nişān idem

3 Ġamzeñ helāk idip dil u cān geldi sīneme**(80b)**
Ḳanlularından anı diler kim nihān idem

4 Zülf-i ruḫuñ ḫayāliy-ile rūz u şeb gerek
Dizdüm[185] dilümde sūre-i nūrı duḫān idem

5 Yüzüñle ḳāmetüñ var-iken vech olmaya
Yāri ṣanevber heves-i gülsitān idem

6 Yaşım gibi arama girür yārla raḳīp
Şeyṭān aradadur anı ister ki ḳan idem

7 Dirmiş yolumda ʿ**Adnī** cānını diriġ ider
Ölem ḳomayam anı ben āḫir yalan idem**(81a)**

ʿ**ADNĪ**

109.

Mefûlü Mefāīlü Mefāīlü Feûlün

1 Şükrāne gerek terk-i ser u cān u ten itmek

[184] Elinde: inende A.D.
[185] Dizdüm: virdüm A.D.

Ger kūyını ola mümkin bir dem vaṭan itmek

2 Ḳan itdügüme ḫançerinini dilde gücenmiş
Ya ḫoşcam-idi ḳaṣd-ı ser u cān u ten itmek

3 Tīġine libās eyledüm ḫūn-ı cigerüm
ʿUryāna bu kim ḫayr-durur pīrehen itmek

4 Gülşende boyuñ servine öykündüğünü göre mi[186]
Düşer midi andan bu işi nārven itmek**(81b)**

5 Yüzüñle yañaġuñ variken bāġ-ı cihāñda
Bī-vech-durur yād-ı gül u yāsemen itmek

6 Cān virmek-ile yoluña göñlüñ ḫoş olursa
Sen şāhdan anı dimek ü ben bendeden itmek

7 Yüz bulduñise itine hem-ser dilersin
Ḥaddüñ mi durur işbu işi ʿ**Adnī** sen itmek

ʿADNĪ

110.

mefâ'ilün/fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün

1 Götür niḳabı yüzüñ nurı āşikār eyle
Zevāle ṣal güneşi māhı[187] şerm-sār eyle**(82a)**

2 Cigerde ġamzeñ oḳın oda yaḳanın hele ben
Senüñ de her ne elüñden gelürse vār eyle

3 Güneş dutuldugını iy māh görmek isterseñ
Benefşe zülfüñi gül yüzüñe tārumār eyle

[186] Göre mi: gör A.D.
[187] güneşi māhı: gün vü māhı A.D.

4 Yüzin çevürdi ḫoş itdi raḳīp cevrüñden
Var indi her kişiyi kendüzüñe yār eyle

5 Biri de ʿAdnī gibi gül yüzüñi vaṣf idemez
Gerekse bülbül-i bāġuñda ṣad-hezār eyle(82b)

ʿADNĪ

111.

mefâ'ilün/fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün

1 Göñül ʿimāreti ġamdan ḫarāba yüz dutdı[188]
Cihān seyli yaşum ucdan uca düz dutdı

2 Çü tīr-i ġamzesi iy dil nişān idindi seni
Ḫoş ol ki devlet ü iḳbāli saña yüz dutdı

3 Yaşı çoġ ola ki firḳatde göñlümi ġamdan
Unutmadı kereminden ḳulāġ u göz dutdı

4 Ġurūr-ile yüzüñ āyına beñzerem diyeli
Zevāl irişdi güne beñzer āhumuz dutdı

5 Yolında başuñı vir ʿAdniyā naṣiḥat işit(83a)
Saʿādet ol kişiye kim cihānda söz dutdı

ʿADNĪ

112.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Göñlümi [divāne] ḳılduñ[189] zülf-i pür sevdā-yı dost
Cānumı pervāne itdi[190] şemʿ-i bezm-ārā-yı dost

[188] Dutdı: tutdı A.D.
[189] Ḳılduñ: itdi A.D.

2 Yollar üstine düşüp her dem budur ḫāk olduġum
Ola kim nā-geh irişe yüzüm üzre pā-yı dost

3 Servden tābūt u gülden baña itsünler kefen
Öldüre çün şevḳ-i rūy u ḥasret-i bālā-yı dost

4 Cān u dil çāh-ı zeneḫdānda ḳalurdı çekmese(83b)
ʿAnberīn ẕencir uzadup zülf-i müşg-āsā-yı dost

5 Ber yirine ʿışḳ nārın virici bir servdür
Gülsitān-ı ḥüsn içinde ḳāmet-i bālā[191]-yı dost

6 Ḳaddi gibi ṭoġruy-idi vaʿ demüz līkin şıdı
Ṭurre-i ṭarrār gibi ebrū-yı kej-rā-yı dost

7 Ayrılıġuñ[192] zaḫmına urmazsa vuṣlat merhemi
Öldüriser ʿ**Adnīyi** şevk-i ruḫ-ı zībā-yı dost

RESMĪ

113.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Tā ki cānā mübtelā-yı cevr-i cānān olmışam(84a)
Zecr-i hicrān cism olupdur ben aña cān olmuşam

2 Baña göstermez sitārem yüzüni ol māhumuñ
Gird-i kūyında geceler gerçi gözler olmuşam

3 Devlet-i pābūsıña bulam deyü ben dest-res
İşügüñüñ her nefes ḫākile yeksān olmuşam

---

[190] İtdi: kıldın A.D.
[191] Bālā: rānā A.D.
[192] Ebriliġuñ: intizaruñ A.D.

4 Tā gedā-yı kūyuñam iy Yūsuf-ı Mışr-ı cemāl
Salṭanaṭ taḫtında baḫt-ile Süleymān olmuşam

5 Düşeli ġam cengine bezm-i belāda her nefes
Ïnlerem ḳānūn-ṣıfat ney gibi nālān olmuşam(84b)

6 Resmīyem ki dāimā medḥuñde resmüm söylenür
Vaṣf-ı ḥüsnüñde ḥasen naẓm-ile ḥassān olmuşam

7 Maʿrifetden dem ursam nola iy ṣāḥib-kemāl
Çün dil ü cāndan muḥibbi ehl-i ʿirfān olmuşam

RESMÏ

114.

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün

1 Yüregüm yaralanmışdur vefāsuz yār derdinden
Ölürem āh kim bir gün ġam-ı dildār derdinden

2 Gözüñden ṣor dil-i bīçāre ḥālin bilmek istersen
Belī bīmār olan bilür yine bīmār derdinden(85a)

3 Eşidüp zārumı mürġ-i seḥer gülzār-ı ṣaḥnında
Şu deñlü nāleler ḳılur ki ölür gülzār derdinden

4 Beni dār-ı ser-i zülfüñe as Manṣūrveş yoḫsa
Ene'l-ḥaḳ çaġırur bir gün bu dil ol dār derdinden

5 Göñül her cānibe virme ṣaḳın dirdüñ işitmezdüñ
Yiridür Resmīye şimdi ol imdi var derdinden

NİYĀZÏ

115.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Gün yüzüñ olalı iy meh yāre çeşmümden nihān
Ṣubḥa dek yutmaz fiġānumdan gözin ḫalīfi cihān(85b)
Tā ki ben Ferhāduñı ki terk itdüñ iy şīrīn-dehān
Göñlüm ārām eylemez ṭaġlara düşem dir hemāñ

2 Künc-i fürḳatde bu ben miskīni maḥzūn eyledüñ
Dād-ı ġamdan gözlerüm yaşını Ceyḫūn eyledüñ
ʿIşḳuñ-ile āh kim ḥālüm digergūn eyledüñ
Göñlüm ārām eylemez ṭaġlara düşem dir hemān

3 Gitdüñ iy ḥūri beni güldürmedüñ bir kez gelüp
Ḥālüme raḥm itmedüñ bu gözlerüm yaşın silüp
Ara yirde ḳalmışam āvāre sergerdān olup(86a)
Göñlüm ārām eylemez ṭaġlara düşem dir hemān

4 Gülşen-i kūyuñdan ayru dem be dem iy gülʿizār
Bülbül-i dil āh idüp feryād ider bī-iḫtiyār
Leylī zülfiñ-ile ben Mecnūnı ḳılduñ bī-ḳarār
Göñlüm ārām eylemez ṭaġlara düşem dir hemān

5 Olmışam yüzüñ görenden bir ʿaceb dīvāne ben
Beñzeyemem iy perī ruḫ hiç insāna ben
Cān bulmadum diriġā miḥnet ü hicrāna ben
Göñlüm ārām eylemez ṭaġlara düşem dir hemān(86b)

6 Aġlaram aḳar gözümden ṭurmayuban yaşlar
İñlerem feryād idüben ya nice ṭaġlar ṭaşlar
Ṣabra ṭāḳat ḳalmadı şimden girü nola işler
Göñlüm ārām eylemez ṭaġlara düşem dir hemān

7 Hem-demüm ġam mūnisüm her dem firāḳ-ı yārdur
Ġam beyābānında her dem işüm āh u zārdur
İy **Niyāzī** yārsuz ʿālem gözüme dārdur
Göñlüm ārām eylemez ṭaġlara düşem dir hemān(87a)

MEDHĪ

116.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Āh kim yoḳdur vefāsı bī-vefā cānum benüm
Derd ü ḥasretden ölürsem boynuña ḳanum benüm
Neyledüm ḳaṣd eyledüñ sen ḳatlüme cānum benüm
Bilmezem ṣuçum nedür devletlü sulṭānum benüm

2 Bir peri-ruḫsār elinden gözlerüm ḳan aġladı
Gönlümi benden alup şāh-ı cihānum baġladı
Cūş idüp deryā layın āb-ı revānum çaġladı
Bilmezem ṣuçum nedür devletlü sulṭānum benüm(87b)

3 Ne mübārek günmiş sevdük göñül cānāneyi
Nūş idem zehrise şāhum ʿışḳuña peymāneyi
Bir nefes yād itmedün bu bende-i dīvāneyi
Bilmezem ṣuçum nedür devletlü sulṭānum benüm

4 Āsitānuñ bir daḫı görmek naṣīb olmaz baña
Baḳmayam şimden girü biñ ḥūr-i ġılmāndan yaña
Ḳullaruña bī-günāh itme cefā düşmez saña
Bilmezem ṣuçum nedür devletlü sulṭānum benüm

5 Bilmedük ʿālemde **Medhī** derdüne hergiz şifā(88a)
Yanayın ben nār-ı hicre pādişāhum sür ṣafā
Bu ʿacebdür ġayra meyl eyler baña eyler cefā
Bilmezem ṣuçum nedür devletlü sulṭānum benüm

1 Yā Rab ol dilber ʿaceb bilsem niçün benden ḳaçar
Cān virürken yolına cānum bigi tenden ḳaçar[193]

[193] Eksik yazılmış olan bir murabbadır.

RUBĀʿĪ-İ NİẒĀMĪ

117.

mef'ûlün/mef'ûlün/mef'ûlün/fe'ul

1 Yā ilāhī yan didügüm olmadı
Tedbīr itdüm taḳdīr anı ḳomadı
Varuñ eydüñ ela gözlü yārüme[194] **(88b)**

118.

NİẒĀMĪ

mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'îlü/ fâ'ilün

1 Bülbül ġam-ile lāl u ḥayādan gül-āb olur
Gelseñ bu taḥṭ-ile gülistāna Muṣṭafā

2 Pervane bigi[195] şemʿ-i [ruhun] şevḳ-i yādına
Hicrān odıyla niçe bir yana Muṣṭafā

3 Bu derd ü telḫ-i hecr **Niẓāmīyi** öldürür
Şīrīn lebüñden irmese dermāna Muṣṭafā

NİẒĀMĪ

119.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Bāġ-ı cennetdür cemal-i cān-fezāsı Yūsufuñ
Ṣubḥ-ı devletdür viṣāl-i dil-küşāsı Yūsufuñ **(89a)**

2 Gülşen-i cennet hevāsına naẓar itmez göñül
İreliden cān meşāmına hevāsı Yūsufuñ

3 Mışr-ı ġamda ḥüzn-i Yaʿḳūbile olsun mübtelā
Her ki bu ḥüsn-ile olmaz mübtelāsı Yūsufuñ

---

[194] Son mısrası eksik olan bir rubaidir.
[195] Bigi: gibi N.D.

4 ʿIşḳı yolında Zelīḫā bigi ṣādıḳ olana
Yeg gelür mihr u vefāsından cefāsı Yūsufuñ

5 Bilmezi-di[196] baḫt u taḫt u tāc u devlet yüzini
Gerd-i rāhı olmasa kuḥl-i cilāsı Yūsufuñ

6 İy **Niẓāmī** cān u dilden yād olup yād eyleme**(89b)**
Olmaḳ isterseñ hevāsı āşināsı Yūsufuñ

ŞEYḪĪ

120.

mef'ûlü/ mefâ'îlü/ mefâ'îlü/ fe'ûlün

1 Şol cān ki yüzüñ şemʿine pervāneliġ eyler
Nūr olsun anuñ yiri ki merdāneliġ eyler

2 ʿĀşıḳ ṣaçuñun küfrine [terk] etdi dil ü dīni
ʿĀḳıl ger aña daḳ ṭuta dīvāneliġ eyler

3 Bād-ı seḥeri zülfüñi her dem ṭaraduḳça
Cān u göñül ol şāyene dendāneliġ eyler

4 Yaşlar gözüme kim gelür göreli dişleri naẓmın**(90a)**
Her ḳaṭresi derd ehline dürdāneliġ eyler

5 Ḫūn-ı ciger içenler ṣūfī ne bilürsin
Gözler gerek ol meclise peymāneliġ eyler

6 Cānān-ile cān ola çün[197] ḫalvetde yegāne
Şeyḫī gelür-ise ḳatı bīgāneliġ eyler

NİẒĀMĪ

121.

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/fe'ûlün

[196] Bilmezidi: görmezidi N.D.
[197] Çün: vü Ş.D.

1 Nigārā sensüz olan dem ne demdür
Dem-i derd ü ġam u vaḳt-i nedemdür

2 Boyuñ ṭūbā lebüñdür āb-ı kevṣer(90b)
Özüñ ḥūrī yüzüñ bāġ-ı iremdür

3 Müselsel ṣaçı Dāvūdī zirdedür[198]
Muʿanber zülf-i ʿabāsı ʿalemdür

4 Göñül zülf-i dehānuñ mīm ü dālın
Ḳaçan kim görse eydür dem bu demdür

5 Ḳaşuñ miḥrābına ger secde ḳılmaz
Hilālüñ ḳaddi niçün böyle ḫamdur

6 ʿAceb mi yār benden yüz çevürse[199]
Ki ben ġāyet ḥaḳīr ol muḥteremdür(91a)

7 Ayaḳ başmış ki ḳanum döke dilber
Bi ḥamdillah[200] yine demdür ḳademdür

8 Niẓāmī naẓmuñı aġz-ile ḫatm it
Ki ḳamu nesnenün ṣoñı ʿademdür

122.

AḤMED

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 İy göñül mürġi ne raḥm umarsın ol ṣayyāddan
Çün ṣafāsı var anuñ dāmındaki feryāddan

2 Çünki taḳdīriñdür iş aḫterden efġān eyleme

[198] Zirdedür: zırıhdur N.D.
[199] yüz çevürse: ār iderse N.D.
[200] Bi ḥamdillah: Bi' ḥaldi'llāh

Ḥükm-i sulṭandur siyāset aġlama cellāddan(91b)

3 Gönlümüñ levḥinde oḳurdum elif ḳaddüñ revān
Ben daḫi bir ṭoġrı ḥarf ögrenmedüm üstāddan

4 Şām-ı zülfüñ milk-i[201] ḥüsnüñden çevirdiyse yüzin
Aşma ol miskini kim yañluş döner Baġdaddan

5 Devletüñde ḥüsnünüñ dād eyle ey şāh-ı cihān
Niçe[202] devlet-ḫaneler ıssız[203] yatar bī-dāddan

6 Sür ṭapuñdan[204] tek beni bir görme her nā-cins-ile
Bīn kez ölmek yeg cihānuñ bir yaramaz āddan

7 Āşinā cemʿuñ ʿacebdür[205] daġıdur zülfüñ gibi(92a)
Uyma her biġaneye kim ḫayr ġelmez yāddan

8 Kanda bilsin ḳand-i[206] Aḥmed ya şeker yirine ḳand[207]
Şīr umar şīr yite kim cün şol bī Ferhaddan

123.

AḤMED

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 ʿIşḳ ṭāsın çıñradan āh u fiġānumdur benüm
Söylenen dillerde şimdi dāsitānumdur benüm

2 Ben nice şerḥ eyleyem dil derdini dildāra kim
Şemʿ gibi ṭutışan evvel zebānumdur benüm

[201] milk-i: Mısır-ı A.P.D.
[202] Niçe: kanca A.P.D.
[203] Issız: viran A.P.D.
[204] Ṭapuñdan: kapundan A.P.D.
[205] ʿacebdür: sebepdür A.P.D.
[206] ḳand-i: ol ki A.P.D.
[207] Ḳand: gam A.P.D.

3 Kevkeb-i eşkümle heşt yiryüzini zeyn eyleyen(92b)
Mihr-i ruḫsārıma nā mihribānumdur benüm

4 Ṣubḥa dek ṭa fiza bürcinde yanan ḳandiller
Ẓāhir olan şuʿle-i sūz-ı nihānumdur benüm

5 Bir perī peyker ḫayālini her gece şaḫiriçün
Ol ger indüren dü çeşm-i dür fişānumdur benüm

6 Ḫār-ı ṣanemüñ Kaʿbe-i kūyı muġaylānın kim ol
Ya gül-i ter yāsemen ya erġuvānumdur benüm

7 Cān-ı **Aḥmedden** yaratmış çeşmüñi cān āferīn
Ol bu maʿnīden demişdür saña cānumdur benüm(93a)

AḤMED

124.

fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün

1 Yine bī-çāre göñül ḥasretile yāra gider
Dil ü cān şevḳini ʿarż itmege dil-dāre gider

2 Sünbülüñden ṣanemā şemme-i būy almaġ-içün
Misk sevdāya düşüp külbe-i ʿaṭṭāra gider

3 Ṭaġılur lāle ruḫuñ üstine ḫāl-i siyehüñ
Ṣan ki Hindū-beçe gül dermege gül-zāra gider

4 Ṭoldurur ḥoḳḳa-i laʿline lebüñ gül şekeri
Yaʿni dil-ḫastelerüñ derdine tīmāre gider(93b)

5 Ṭūṭī-yi bāġ-ı süḫan **Aḥmed** şirin-güftār
Her nefes cān atup ol laʿl-i şeker-bāra gider

AḤMED

125.

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/fe'ûlün

1 Göñül zülfüñde āh eyler kimiden
Günüm dünden siyāh eyler kimiden

2 Severem didügüm maʿẕūr ṭut kim
Beşerdür ḳul günāh eyler kimiden

3 Viṣālüñ gencinüñ māḫū liyāsı
Gedāyı pādişāh eyler kimiden**(94a)**

4 Dehānuñ var mıdur ya yoḳ mıdur hic
Bu göñlüm iştibāh eyler kimiden

5 Ḳabā-yı ḥüsn-i bālüñ vaṣlasından
Felek māha külāh eyler kimiden

6 Çekelüm cevrini anuñ dāimā kim
Cemālin ʿözr-ḫāh eyler kimiden

7 Keremden bir naẓar ḳıl **Aḥmede** kim
Ḳulına şāh-ı nigāh eyler kimiden**(94b)**

126.

AḤMED

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Tekye-i rūza[208] degildür maḥrem-i esrār-ı ʿaşḳ
Ben şeb-i tārıki bārī rāz-dār itsem gerek

[208] Tekye-i rūza: rūz-ı rūşen çün A.P.D.

2 Şemi baş oynarsa bezmüñde iken germ olmasun
Ben ayaġuñ tozına cānum niṣār itsem gerek

3 El uzadup zülfüñe yalvaruram sevdāyı gör
Mūr iken efsūn oḳuyup ḳaṣd-ı mār itsem gerek

4 Tīr-i āhumdan inen ġāfil yürür beñzer ki ben
Bir gün ol lebüñ ḫırāmān-ı şikār itsem gerek

5 Ẕikr ü fikr isterseñ Aḥmed işde ḫalḳ işde sen(95a)
Ḳo beni kim fikr-i ruḫsār-ı nigār itsem gerek

6 Ḫaṭṭ-ı laʿl ü ḳadd ü ruḫsāruñ añup eşʿārumı
Ḫūb rengin ü latif ü āb-dār itsem gerek

7 Ṣāḳiyā peymāne ṣun kim tevbe vü peymāneyi
Ṣofiler dülbend gibi tār-mār itsem gerek

8 Gül yüzüñçün nāle vü feryād idüp bülbül gibi
Merġ-zār içre seher-geh mürġü zār itsem gerek

AḤMED

127.

fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün

1 Serv-i bālāñ-ile başuma belālar niçe bir(95b)
Ḫışm-ı çeşmüñ-ile cānuma cefālar niçe bir

2 ʿĀrıż u zülfi ḫayālimle nigāruñ şeb rūz
Gözedem ḥasret-ile ṣubḥ u mesālar nice bir

3 El uzunluġun idüp laʿline ṣunmuş zülfi
El uzatduġı aña bī ser ü pālar niçe bir

4 Ḳoyuben dil göñlini gün gibi devr eyleyeler
Bu gedāḫānları ide māhliḳālar niçe bir

5 **Aḥmedüñ** derdini artura ol māhliḳa
Ehl-i derd olmayana vire devālar niçe bir**(96a)**

AḤMED

128.

mefâ'îlün/ mefâ'îlün/fe'ûlün

1 Ġarībem ʿāşıḳam baña naẓar ḳıl
Eger ḳılmazsañ āhumdan ḥaẕer ḳıl

2 Ġaribem cevr-ile öldürme beni
Eger öldürür-iseñ bāri ḫaber ḳıl

3 Saña bu ögdi kim virdi kim var
Ġarībüñ göñlini zīr ü zeber ḳıl

4 Benüm beñzüme baḳ ḥālümi añla
Vefā eyle baña cevri yeter ḳıl**(96b)**

5 Esirgemezseñ ayaġuñ tozını
Getür gözlerüme nūr-ı baṣar ḳıl

6 Saña yāri ḳılursa yārüñ **Aḥmed**
Uzatma bu sözi var muḫtaṣar ḳıl

AḤMED

129.

fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

1 Bī vefālıḳ eyleme yār epsem ol
Ḳo beni ḥālümde sen var epsem ol

2 Epsem ol iy dil bülbül yüz güle
Epsem ol iy gözi‘ ayyār epsem ol(97a)

3 ‘Işḳınuñ şem’ine pervāne bigi
Yanayım duymāsın ‘ağyār epsem ol

4 Sine bir sīne …?…yanlum
Gel bugün luṭf eyle dildār epsem ol

5 Ger vefā ḳalımaz señ sen Aḥmede
İtmegil ẕülfünde berdār epsem ol

130.

AḤMED

fe’ilâtün/ fe’ilâtün/ fe’ilâtün/ fe’ilün

1 Ruḫların aḳsini câm içre bulam gibi gelür
Leblerüñ sırrını bâdeyle bilem gibi gelür(97b)

2 Ḳorkaram özge gamıñdan daḫi nesne yemege
Ki ziyān ide baña nā-geh ölem gibi gelür

3 Dilberüñ cevr ü cefāsı dil ü cāna lezzetdür
Līk düşmen gözine derd ü elem gibi gelür

4 Ayagıñ tozına bir laḥẓa yüzüm sürmekiçün
Nice yıl yil gibi yolunda yelem gibi gelür

5 Fürkatüñ gecesi agladuguma güldi raḳīp
Bir gün anı kör edip ben de gülem gibi gelür

6 Defter-i ‘ışḳa yazılmaga ger **Ahmed** oḳına

Gözlerü yaşlu başı üzre ḳalem gibi gelür

SONUÇ

Mecmualar, derlenen bilgiler ile birlikte Türk edebiyatı tarihi açısından kütüphanelerde beklenen birer bilgi hazinesidir. Mecmuada yer alan bilgiler, gerek şairler ve şiirleri hakkında gerekse devrin siyasi ve sosyal olayları hakkında bize bilgi vermektedir. Ayrıca dönemlerin şiir zevkinin anlaşılmasında da kaynaklık eder. Bu tez çalışmasında Süleymaniye Kütüphanesi, yazma bağışlar bölümünde yer alan 5879 numarada kayıtlı şiir mecmuasının 1b-97b arası varaklarının çeviriyazılı metnini hazırladık. Mecmuanın derleyeni ve ne zaman derlendiği hakkında metinde herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak sayfaların düzenli bir şekilde, aynı yazı stiliyle yazılmış olması, bu mecmuanın bir amaç için derlendiği izlenimini yaratmaktadır. Mecmuada toplam 10 şair ve bu şairlere ait 125 şiir bulunmaktadır. Şairler arasında en çok şiiri bulunan Ahmet Paşa'dır. Edebiyat tarihi kaynaklarında adı geçmeyen sanatçıların tespiti açısından da mecmualar önem taşımaktadır. Mecmua metnimizde adı geçen Vezirdâroğlu mahlaslı bir şairin edebiyat kaynaklarında geçmediği görüldü. Aynı şekilde bu mecmuada yer alıp divanlarda yer almayan şiirler de mevcut olup bu şiirler tespit edilerek tablo halinde gösterilmiştir. Bu tablo sayesinde bu şairlere ait yeni şiirler de tespit edilmiştir. Mecmuada yer alan şiirleri divanlarla karşılaştırıldığında şiirlerde bazı beyitlerin yazılmadığı görülmektedir.

Türk edebiyatı tarihi açsından son derece önem arz eden bu yazma eserler, içinde barındırdığı bilgiler ile yapılacak çalışmalara da ışık tutmaktadır. Bir nebze de bu çalışmamızla Türk edebiyatı tarihine bir katkıda bulunmuş olmayı ümit etmekteyiz.

KAYNAKLAR

Aksoyak, İ. H. (2014). "Tâlî'". TEİS. *http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2096 (14.05.2015)*

Ayan, H. (1990). *Nesîmî Divanı*. Akçağ Yayınları, Ankara, ss. 69-360.

Bilgin, A. (2007). *"Nesîmî Dîvânı"*. DİA, c.33, İstanbu.

Biltekin, H. (2010). *"Şeyhî Dîvânı"*. DİA, c.39, İstanbul.

Bülbül, Tuncay(2014). "Şeyhî". TEİS. http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3622 (13.05.2015)

Develioğlu, F. (2007). *Osmanlı-Türkçe Ansiklopedik Lûgat.* Ankara, Aydın Yayınları, ss. 1-1195

Dilçin, C. (1997). *Türk Şiir Bilgisi*, Ankara, ss. 3-250.

Fidan, G. (2006). M*evlânâ Müzesi'nde Bulunan Bir Mevlevî Şiirleri Mecmu'ası (Mecmu'a-i Eş'âr)*. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi. Ss 1-252

Gürbüz, M. (2012). "Şiir mecmûaları üzerine bir tasnif denemesi". *ESKİ TÜRK EDEBİYATI ÇALIŞMALARI VII Mecmûa: Osmanlı edebiyatının kırkambarı*. Haz.Hatice Aynur ve öte. İstanbul: Turkuaz Yayınları. 97-112.

Kaplan, Y. (2014). "Sehâyî". TEİS. http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1681 (14.05.2015)

Kartal, A. (2014). "Mesîhî". TEİS. http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=6119 (13.05.2015)

Kesik, B. ve Şenödeyici, Ö. (2015). *Aruz Teori ve Uygulama,* Kesit Yayınları, İstanbul, ss. 7-108.

Köksal, F. (2012). "Şiir mecmûalarının önemi ve 'Mecmûaların Sistematik Tasnifi Projesi' (MESTAP)". *ESKİ TÜRK EDEBİYATI ÇALIŞMALARI VII Mecmûa:Osmanlı edebiyatının kırkambarı*. Haz. Hatice Aynur ve öte. İstanbul: Turkuaz Yayınları. 409-431.

Köksal, M.F. (2013). "Resmî".TEİS. http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=583 (14.05.2015)

Kufacı, O. (2006). *Adni Divani ve Adni Divaninda Benzetmeler.* Yüksek Lisans Tezi. İstanbul. İstanbul Üniversitesi. Ss. 1-226

Levend, Â. S. (1984). *Türk Edebiyatı Tarihi I.* Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi. ss. 166-167

Mengi, M. (2008). *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*. Akçağ Yayınları, Ankara, ss. 78-135

Mengi, M. (1995). *Mesîhî Dîvânı*. Türk Tarih Kurumu Basım Evi. Ss. 1-100

Öztürk-Fidan, G. (2006). M*evlânâ Müzesi'nde Bulunan Bir Mevlevî Şiirleri Mecmu'ası (Mecmu'a-i Eş'âr)*. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi. ss 1-252

Parlatır, İ. (2006). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü.* Yargı Yayınları, Ankara, ss. 1-2164

Savran, Ömer(2013)." Nizâmî". TEİS. http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1028 (13.05.2015)

Tarlan, A. N. (1966). *Ahmed Paşa Divanı.*MEB. Yayınları, İstanbul, s. VII-389.

İpekten, H. (1974). *Karamanlı Nizâmî Hayatı Edebî Kişiliği ve Divanı*, Atatürk Üniversitesi Yayınları, ss. 1-400

İsen, M. ve Kurnaz, C. (1990). *Şeyhî Divanı*, Akçağ Yayınları, Ankara, ss.5-217.
Usluer, F. (2013). "Nesîmî". TEİS. http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1201 (13.05.2015)
Uzun, M. (2003). "Mecmua". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. C. 28: 265-268.
Ünver, İ. (1993), "Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler". *Türkoloji Dergisi*.C.11: 51-89.

ÖZGEÇMİŞ

Hacı İDİN, 1987 yılında Şırnak'ta doğdu. İlk ve orta öğretimini Şırnak'ta tamamladı. 2013 yılında Gaziantep Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Yine aynı yıl Gaziantep Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde yüksek lisansa başladı.

VITAE

Hacı İDİN, born in 1987 in Sirnak. He completed his primary and secondary education in the province of Sirnak. He graduated from the Faculty of Arts and Sciences Turkish Language and Literature Department University of Gaziantep in 2013. At the same year, He started his master degree in the Turkish Language and Literature Department University of Gaziantep.

1

کرم بین

کرم بین لطف عام اچ فلندر ناخدا بابیزدن
بنی عصیان مذنبی صانمز اراعم بنمی طابکدن
نهی جاهل کیم غفلتدن اویانمز غافلی خابیزدن
بنمی بنجه وصف اولسون کیم حسنات بنی نهایتدن
طلب ایدیجه یلی فارکل عسوال اتم جوابیزدن

جمله دلدن عنبر افشان ایلمش
نافه‌ء چین پریشان ایلمش
جاردی اهردم محو نطوبه اولمسون

Süleymaniye Kütüphanesi
Bölüm : Yazmabasılar
Demirbaş No : 5879
Sınıf No : 17-811

چون نگارم زلف چون کمان انبازش
زلفی طاقش شوخ از نون افاصنم
کافر عین فصد ایمان انبازش
عاشقانرا شفاء فانه بنادرمش الین
عشوه و نازش نه نشان انبازش
کور بود نیکی فاشی الخوج اعدور
کور کری فاشی الخوج اعدور
کور بود نیکی بکید بنهان انبازش
حسن چنان کو رمیش مثلک فلک
بنجه دوران کرد دوران انبازش

چید اکبر در نشیمنه بکوت
جاینی شود ماه قربات انبازش

و ل

مدتی بستر جذاهردم بنی دلدادن
او مسون هر کز در دبلاء وزادن
کیچه اوزر کیکلی خالجه کلدرخادن
کوزمنده نیکلی اغنه مثل انبرمنه
بخسه کوزسز جوزیدی خانه خمادن

عاء شقی بست کرد و جوانان با نرد مبلغ

و اعظان فرو فرو بجانب محمد نا زدن

بارک ا ردیجه نرم کرچوع اقلر خارخس

دغرم عشقیدن ا ع صد هزار اغا زدن

نعره زدن ا نیم چنگ النداد مبلغ

بخر فریاد اشول با زدن

بخ ضعیفی طالله قلابی جن اشول

چون ازلدن ای نیجی سکا فرقه نصیب

کل سکا بت ایلدیو کنته وارمدن

خیالندن کرنه هر کم برقدی وارکه

بو معنیدن نذر ایجا نکم خیالک قدری

کشف ماه تمام کلدن زوالدر هو کون اغدن

نذر شول افتابی دوالک قدری بلمز

بهالک اعتبار النداد اتا نرسندوطاوس

بندی بالندن سرو هالک قدری بلمز

نسبی صوفدکش عملک کبی کشای

کیم فلاصوفی صفا ندر سنالک قدری بلمز

ه

عالمك بكون عهد بتون بازه اله كرمز

بندر ديد كنى نعره كلذاره اله كرمز

اى خسته كوكل كورندم بندن آشنا بندن

ذلدان حيص ايلمه كيدر كلماره اله كرمز

نافه صحك اولك قولاغ قلمز غلغاغ

نازنينكسى خوب ارجيد دنباره اله كرمز

كل جهد وسناغ شمعنه پروانه بكيان

انكبكى جان بندر جكنار اله كرمز

شتان بكى بيراردم دايم انكله

شول بيراديجى كونكيسكار اله كرمز

موسى كى كرعاشقسك كوطاغى ارتر

صاف قيلمه چون ايسته ديدار اله كرمز

اى خراباتغ دارنه عاشق بوسرادن

كچكم بكى غصه اولدار اله كرمز

الفاظ نسيمى بكون اولمنجه دركمز

بكمز اكابرلوى مشهوار اله كرمز

ه

المنة لله که یکبار دمی بگولدم

کوکلمه طورن دلبر دلداری بگولدم

دلمدیکا بربوی جهان وار لغیلاه

دلمدیکا بربوی سنکا دیدار دمی بگولدم

کنلدسنکا دیدار دمی بگولدم

پچون که کنلدسنکا دیدار دمی بگولدم

طبر اغیکان اولرهن بگا مشتاق دمی بگولدم

دلالله چاغنده کلدی بازار دمی بگولدم

قاش ایلیز شیخیا محمد جنکم

بجوب امین بحر دمی اسرار دمی بگولدم

صاحب

بخم کنتی طغدیو ایخودن اویندی

منجی بکم دنیا دیدار دمی بگولدم

جانی خندهرم تیلرم اخر بوجهانه

چون تقرقشیار رفقالاری بگولدم

کرمویی کی عاشقسن عشقنه اتک

کورشنده سنی بشلاکه دیدار دمی بگولدم

وردی یحنک کفیه ایمانی بنه

ای حرفر بکی بنده حق دنا دمی بگولدم

بویدله

ل

و

مرحبا خوش کلاک ای روح روانم مرحبا
وی بشکر لب نازنین لامکانم مرحبا
خوش لبک جام جم اولدی نفخه روح القدس
چون سنی کاشکم مرحبا
ای جمیلم وجمالم مرحبا
گوکله خوش سندن ازکه سنده لایق کورملم
صورت عقل حواس جسم جانم مرحبا
ای هلاک صورتلو دلبر جان فدادر یولکا
چون دیدی کماک یحیی فانه قائم مرحبا

ل

و

مرحبا خوش کلاک ای بسته پنجه پسن
نازلدیار رضوان کلدیای بسته پنجه پسن
بویدله

ل

بزراو برنگ کلی نرد رنگ کلنر
بیک نسترونی مشو بردر مشو بر
سنای شمی جمالکدن وجودم
مشوردر مشوردر مشوردر مشور
کچرمکوله زنوخسارک همیشه
معنبردر معنبردر معنبر

بکا بپوشند شوند عیب ابرو

تبا ابد در بر ابد در بر ابد

زهی دولتکه وصلت گاه گاهی

ز بند در مبند در مبند

دمادم بوی عشقت گاه گاهم

معطر در معطر در معطر

سنای خال و جانا حسن

مصور در مصور در مصور

منا بیدل نه صنعتدار نیست

ولوله

منکر زد و منکر زد و منکر زد

لبالب ز قتلت نه شکر دیگر

جان شیرینی کرنه لب دیگر

دیدار تو کم دهنی بشد نانت

بی خبر تو عجب خبر دیگر

شامد نیز و قرا صحبتکی

عارضت غوره نبود سحر دیگر

جان دمشار و لداغکه دهی

بوسنی بکرد عنبر دیدند
اهلی معنی خوی خسته صورتگر
معنی واهب صورد دیدند
عنبر افشان صبحگاه عارضگ
عنبر افشان کردند دیدند
یاسمین از زن مشکین
گریبان او فینه نشان یابند
عاشقان بینی سپرد دیدند
جنگ حق بر اغیش آنند
سنی الی نور حق بنگرد دیدند

ای بادصبا بدان نیاز آنجا
شو غمزه ما بعرض بندگی برسان
مشتاقند رخان بگاه بندگی
گر فرصت قدبوس تمنا بوبیا
بندرد دلی نه بندرد بخرقت آلوده
بردرد جفا مجلد کردم اوراقی غنا

ولد

ای بینی محیط اعظم بیت
گر چه الفاظ کوهر دیدند

اول الوجود ای بزی فرکل یکفلکم

روح القدس اول الوجود ان زدی کلوم

معینک بزک قبلهٔ اول عارفکم

بزکلدک انک قبلهٔ وعینک امامیم

بزمنیک انک ساقی لعلک صوفی

اولیاک کیم روح قدس ساقی جامیم

وصلک عابدیک عشقک امانیدر کیم

روز ایدیک املک پیوستهٔ دوامیم

زلفنک خالندن انک دشمنیم ابدو

ای حوتینس وربکا اولدی دایم

وصلنده صنیدی بزی عرشه چقردی

قنی قصدوک انجی بلاریو یقادم

و

کوکلده سنک عشقک جمالک وار ایدی

شول نشه کم اولدی بزی بیخود ایدی

نفسی بلن درکه حقی بلدی بیلدی اولد

خندن بو مقامه ایرن بلکه بلدی

نفسی بلن بلدی حقی بلدی حقیقت

ه

تا بیم بن بندم طوق جنگ زلف آنده در
صد غم آنم دید کم کلبم بدسته ولا زنده در
قد دیبای طبی طاف در سرای صبا
فرقد دیبای طبی طاف در سرای صبا
یار فال طبی اعم ایلتا آنده در
جان بگاغاک چورسنان تیر نفس اولم جزا
قنه کورسنک بر کلی آیتر بلبلی زار آنده در
شوم صلحین کوزلر کاله کوکلمی یغما آنده در
چون بلورسن کیم زده کلوکز کوانسار آنده در

و

تا بیم بن بندم طوق جنگ زلف آنده در
صد غم آنم دید کم کلبم بدسته ولا زنده در
قد دیبای طبی طاف در سرای صبا
فرقد دیبای طبی طاف در سرای صبا
یار فال طبی اعم ایلتا آنده در
جان بگاغاک چورسنان تیر نفس اولم جزا
قنه کورسنک بر کلی آیتر بلبلی زار آنده در
شوم صلحین کوزلر کاله کوکلمی یغما آنده در
چون بلورسن کیم زده کلوکز کوانسار آنده در

ز

تا بانی جان دین دینی عقل دانشور نفسنه
در مشم شمدی بلردن هر نکیم فار آنده در
در دی ارترم لطف شر بشکله ای حکیم
کیم بنه ضیر و فلن اد چشم بیمار آنده در
دیشلرک عکسی نیسمنک کورینه دیشلی
کبتی بحرین ملشمشمار آنده در

ر

لعل نابک چشمسنه ای جیون کیزلدر
در دی یا قوتکه ای جان در مرجان کیزلدر

لبم ترک شیرین دهانک اولسه گرچه سوزلک
اچیسارین ولیکن پنهان گزلدر
جانمک جانی غمکله دیو سیدن ای نگار
ثنا اولمز جانم که جانانه دائم اولجان گزلدر
شول حدیثکی غمزه کیم جانمه اورمیه گان گزلدر
فاتنکیدیو گلدن انار خم یکان گزلدر
عنبرین زلفکه سوزک گزلنر سه نه عجب
بلغانیدک همیشه ماه نابان گزلدر
یا طبیب عالم الرجاء جان فلفلدن بکا

شول بیسیدن بلم سنک دردکه درمان گزلدر
فاتنم اولدیجه دردکه سنک غمنی یچه یکار
عاشقنک جانیدر دائم دردیجه جان گزلدر
ولر
نوش غمنک وجهنه حسنک اشارندن بلکه
المعجز زلفکدن بشارندن بلکه
سلسبیل کلدن کلای ساقی اچغارفلن
جنتیم اولم اولیچ زیارت درنگلکه
جنتلمک افلمنی طتلیجه جمال الغتناه

ای مبین خوبان برای تو در بهار تندرست باشند

ای فقیر از زمستان عارف در ماه ظهور

شبهه مدان که ایام طهارت تندرست باشند

ای ورزن با ترک و صالح کن فکانک فارغ

کور کند بسنگدان عجم کلی خمار تندرست باشند

ور مشیم گفت مکافات لب لولوی دندان

شوله خمار تندرست اولو فقی خمار تندرست باشند

لیلک حفاظ صورتین بورکان ظاهر کورمک

ادبی بارز کند آنک بی بصار تندرست باشند

زرق تزویر برای تو بساسی اولدی بو خراب

عشقه محمود اولکه ممور اولغای تندرست باشند

حشر تشرک ساعتی کلیم یوم الحساب

یوخودن اونکه اولمنه عباد تندرست باشند

یوم برزن دم اورضه تشیع فتنه کلدی

مدغنیک حرفی حفاظ تندرست باشند

طامنک بارین سکسن بانسرد نا ابد

بلکه عشقک اشتدت بی حد تندرست باشند

ای نسیمی حوتی سلمان عشقنی ردی بلسکا

هرسزاء باك اصغى ماخذ وزارندر بكون

ل

جنته تشبه ايلاين بالمدي وجد دلبري
قطع اغز بازاء منده راي كوتوري
زهره ماه مشتري بالده دنك الناء چوشلدي
چغله چرخ اوزنه كورنجه بذر وجنبري
صوم صلاة تجاله كنده دوشنه ارمدي
زلف هوا بي ايلدي كوكلمي جالدن بري
معرفت اهلنه بزك كعبه بلا لبكلراه

عجب جانه قشلرك عين امام جعفري
ملك سبقامنك عيرك ذرافنا اج بري
بري اندن استه كيم بزيته اولدرير بري
عشق انكن صوت يكوطالبشكي باغنه
كورديرم شكايت عشقيله سوزي
دين اسنان سبنك غفلة كتشه ايله
كورنجه بو يقظك عدايري مدوزي
عشقه بنان استه سك بويله باشلاوزي
بيله بندي بو انسي چيقه بيلمه ندري

امين

ولـه

بتربیت هم قول نالان آیتم آیتم
بجز نیاز بلا مدعا لان آیتم آیتم
بقید عهد وفا ای بی وفا یان
جفا قبیح فنان آیتم آیتم
اگر بزدم غمزدن سوگلدیتم
جهانی غرقه در فان آیتم آیتم
وگر بزدن دیتم سوز شمانم
گبونه زمادیان آیتم آیتم
جهانی خوبلدیک چوصنادم

بوعهدی عهد پیمان آیتم آیتم
اگر بر تاب دم بزنیرا به
دشا مجروح گیوان آیتم آیتم
طورنا کدک بغمزه افکه اخر
قلدسن اخیر بان آیتم آیتم
بودردومه دوا اظنرشه سندن
بولمزا کادرمان آیتم آیتم
سنیسیمیله نه طوجورادرسنک
قبوکدی پرسرخان آیتم آیتم

نذر ایکی جهاندن غرض جاه
آخری لا اله الا الله
کیمه لشه اولر سعید و ابدی
نظری لا اله الا الله
ایکنجی نبی دینی نور ایچی
قبری لا اله الا الله
عالم و آدمك ظهور سندر
مظهری لا اله الا الله

طالور عرش فرش کون مکان
خبری لا اله الا الله
کیمیادر کیه قلبی خالص ایدر
جوهری لا اله الا الله
ایچنجی طاغلر بیکاید وجود
محشری لا اله الا الله
ایمان ایلك شخلبه پسنه اولر
منبری لا اله الا الله
کسترر روحه قبر و آدمه

رهبری لا اله الا الله
شام شیرك ظلام كفرستان
سحری لا اله الا الله
قمستك كورز دعا لوحاك
كهری لا اله الا الله
خوشنیاه اولدیغ یرحاندان
سیری لا اله الا الله
جنت حیرتده دیر سفینه روح
لیكری لا اله الا الله

دو جهان بنده جانلك اولمك
چاكریكی لا اله الا الله
كوزینی یومق پشت عرشه بكر
جنتیری لا اله الا الله
عالمی اغزنه ورمك ایچون
شكریكی لا اله الا الله
هركیه بنلك اولمناج جهان
كهریكی لا اله الا الله
بر دیكی عرش فرش بیضه مناك

شهنشهی لا اله الا الله
ایله شب بخوش بخارتدر
سفری لا اله الا الله
نفسله کر عذاقلیرسک کر جک
خنجری لا اله الا الله
کر کوکلی فنجاله دین نفرت
ظفری لا اله الا الله
جند حقدر کر ضد هواجیرسین
لشکری لا اله الا الله

پیروز بخت ظفر مقام رخصت محمد
نور روز روز طالعی خرم بشید اله محمد
علم منور اولدی کلکلتان کرک
مجلس معطر اولدی عرعلن کرک
صنکم بهشت صفه بیدر محمد یوسفان
حور صفاسن ایسته دیلسان کرک
سبز اند کهیا بی سنبل محمد یخمر
یعنی جهان جنان کبدر یوکجان کرک

هر جور نکه غنچه نهان از بی خرقه
کل صوفیان از آجیکه زرد میان کرک
نرکس کیزلدن اولسه عجبی خراب مست
صاحب نظر بو منکده سرگران کرک
کنرک قومدن شرابلری دلده غاکه
عیسی کی منک یعنی اجلان امان کرک
قنخبا کنمک یکوزلن بو طاقدن
شورابه خنک نیمه سوروان کرک
کنیدکو کل وجانکز قوشوتن طدن

البته اوقنلدن مجیرده نشان کرک
ساقی شرابضوکلکه کوکلخم جوش ایدن
نکس خمر شکرفشان کرک
دیدم که عارضک صوم بارو حدر شتاء
ایدر بوجان با غبار روان کرک
کل کلسون بزمکه رنکه فرکلدن
نرکس کرمسون کزکه بقه کلدن
زلفک عزیز بنه صبا هر سحر طوده

سلطانی بے خطا و سلیمانی بے حلل
جانکیی بے نظیر و جهانکیی بے بدل

اخ اوله

هزار ذل کوزد ذلبیله
محل قمر فلکه سروریله
نه بے نظیر کشادر کیه قاندن یوقرطنه
جهانه نظیر یوقدر منظریله
لیدر دیشاله لعل و لولو رافقت

اخ اوله

برفتح خاور الروهریله
بنات نعش سزدن زلال و تردریا
تبارک الله الوشکریله
قشنه کمنه دیبا و لبرطنه
طوت قیطلیغی عرش محضریله
لبلرده مشتر کاخشه عاشقه یقمز
قیرمزی الدیجاغضریله
تکاپو شیخی فلکه دریله
فدا در بلوکا جاکریله

اخ اوله

گر کرسی ابریشم طفد چیچ فی المثل
قدرک آباغش ابکه ابریشمه زخال

نه خبر ورد صبا زلف پریشان نکیجون
که بنفشه قرم بصلو گرز انکیجون

بجون باش اچون آلکنه سرو چمن
که دعا آیلیه قدجه اما نکیجون

گون بزکی گرجک دوشن اولر بطاولنی

کم نشود و کنند قایم و آنند بوعمل

بلبل سنزند قابل و دینار بوغزل

کو کل نبده طبوحی جان سنگلدر

نه بوبزناع شهما فرمان سنگلدر

خطا بزدن عطا سزدن همیشه

مرونشگانین احسان سنگلدر

ملک کدمشتابدر کون بزوکله

ذکور اجمعین دوران سنگلدر

سوار اولدقلتا تینه ملک قاز

سعادت طوبین اورمیلان سنگلدر

سسامیشلاریکی خضیع زمانه

صوارزکیم چشمهٔ حیوان سنگلدر

بوبحد جانمخ قربانه بازدوم

قبول بلاورسه عقربان سنگلدر

قبول کلدیجه شیخ عاجزه خوز

اگر غبر و اگر نقصان سنگلدر

سلطان کرمیان عود باد و نی در بزم
شاه جهان زبان فقر انعمتی در بزم

صحبت گرمیان بزم از بی جان بر شغی
تا جانان له خوشدد

زیبای فلک زیر زنه در زمان بر شغی
سلطان له خوشدد

گر خنیاگر آنیک حکومت بزم اول شاه

فرشوسنه قوالتر
پیل پیکر طوجون تخت سلمان بر شغی
دیوانله خوشدد
هر دم صنما قلبمجان باغته عرض ایت
یکیتمه جمنلر
طغره دیلرسه خرمان بر شغی
بستانله خوشدد
سنبل صحکی کله یاغمالک کیچکه
سوداکوکلم

حیران و لب بدندان بر شغبی
زنجانیله خوشدر

خلخال آسیبی بردن آبله آشیدور در
کنیم عجب ایچیاری

خلوجه مجسار کلستان بر شغبی
اغلونیله خوشدر

خورلیر جفا عاشقه لا تقدر زاتی
حذیله کلرکدر

بیچاره کن ظالمله یهنان بر شغبی

اورانیله خوشدر

کم حسنی کاتنه یقیشیر عزیزه

نازو جوو غمزه سن

انغامکی عام ایتشه بودللر بر شغبی

اخسانیله خوشدر

دیوانلری دفتر ادا کر خبر ایلاغ

رکن ایشوقله ادمز

شغبی کورنجه یینه دیوان بر شغبی

ارکانیله خوشدر

عشقت اولا بخانه همدم دد کلدی
دردا ولدی بدل حزینه محرم دد کلدی
بزم فراق عشقلله جانی پریشان کلدی
اولدی ممشدی جانم ایلی جسم دد کلدی
بو کله نشانه اوق طتلدی نیمله کیم
بر لحظه بلسدم اولمدی اولماغم دد کلدی
بو نقش قدر لفله هانله ایجه صنم
ستمسز جهاندن وارسیدم دد کلدی

کورمز اولمی چشم قدر تنها غریبکه
کیمسه اولمیه کورمدی عالم دد کلدی
دمدم کلور نظامه بنا عشق اچنه کیم
بنای بیخود کوکلی یره یردم دد کلدی

بو محنت نیسه رحمت رحمان کیمدر
خوش زمانلر که جهانک عیشی جان کیمدر
شاخ مریم صفت یادم روحلی
ستمسز جفا ولیکن صنم جفا کیمدر

ای دل یار او بیچی کز و مه طار او لا نبیه

شاد دلو فیلدی کلشن اچنه بلبل

وفقاء حسنا تلا حسنه و ذار او لا نبیه

دایماد عا تلد رجو رجفا معشقناع

عا نقه درد بلا نیلا کرو ار او لا نبیه

ای حکیم ایمه شفا در دمنه شا نیلا

عشقو در دینه دوا وصلت یار او لا نبیه

عا فیت کوکلی زلفنه دار او لا نبیه

جا خشنه بلدی کمخنه فایده

شکر لبنگ کرکی نی شربتنه فایده

قد خنجر اغنگ او تاغنگ مرتلی

طوبغه حوریلو کوکسی نخجه تنه فایده

یار لطفنگ افتابنه ارماکه همتم

جوندا لمده طمغ همتنه فایده

هر بر خبر مضاحیه یار اولسه غمکل

صاحیز لفلیلنی صحبتنه فایده

اولساقدکین کله عدم نه منفعت

بلساقدکین باغ صوبه قربنه فایدی

حفاجهان اخنک کی جمله خبادر

باطل خیاله بنجه محبتنه فایدی

بنجه زمانه دولت دنیا همین لتی

بزدولنا کیم اوله صکی لتنه فایدی

زاهد فردوس اعلا خوشی کلور

بین بودیار هویدا خوشی کلور

سایه طوبی قصور کوثر نظر

طونسی پین بویالاخوشی کلور

نوبهار ایله شرف بنشه چهان

باغ راغ فاغ صحرا خوشی کلور

کنز لرنک عدسوای ذرد یدم دیدی

کنز لرده مستغنی لخوشی کلور

یار النک زهر خوشی اغیار نک

شکر و حلوا یسه ناخوشی کلور

بنیله کل عاشقه خنچی نگار

هر کیسه بزمانا خوش کلوز
دم صحبت او رسد سنبحی طاکل
اولد کرمیشه بوشود اخوش کلوز

بردم کیه صحبت ایلیه اغیار یارله
بند بیرلیک صفا رسه دلدار یارله
عبرت دکلدرکه کوکل یاپ یاپ دیر
هر بیر خسیس انور کی شغل کلفیارله
فکر مدبر یاپان ایرم بخت یارله

اولمازمشی زمانده کشی اختیارله
قان اولدیرک کیه بیله دراغ اولدیمیدن
اغلاوکنم کیه کلیرسی ملک خیارله
دلبرله نوقوفا اورمانه صفا کشی
یاپمی جقشه یه خوزوزوکارله
کلزاره دکله جشنه متفرقا اولسون
قیشی ایرشور بوزرنه دلبسه بهارله
بشنجی انلک قیمتی ساکا دیرفاه
درمانه بخه ایرشش دوزکارله

بگسون فغان نالود درد و انینله
شول عمر کیم سعیه بیرنان نینله
عاشق سورر صفا یاله دنیا صحبتین
موفی بجفای جنت اعلا نینله
عارف کیزمیه اکی عالمی غبار یاره
کیم عرض اولا نعیم ابد حور عینله
کیم بلمشد ذوالجلال ملکه بیراده دیشه
عیش جهان خوشی بی ما و معینله

بزنار بروما یه سیرم آشنا سنین
بزنار ایشارت ایله سیرم آشنا سنین
بعلم هردلکن کن رحم اینکه سنده دد
قافه تعشقی طالوده وشنله
کنفاده سیلدیشدیرینان خطالکن
شیخی مجی بزکیمشه عجینله

یانمدیبی بروما همدم همدم یانمدیبی
سا یمدن اورنه سرمه محرم یانمدیبی

ادم دو دیگری بدم صدف صفا بیش
عالمی افلدم انتی نیزادم بلنمدی
بورسه کیم شک کزم بحر خون ادر
قتلو حکمدن قطع قطع بلنمدی
جبل خالقنه ذی الجلال انکیم
منزور طنکم دیو نسم بلنمدی
عین حیات جسمه روح اولدیلر شان
صمد کهف عیسی و مریم بلنمدی
سبحی نلکه عالمی سنسز انسب

شاه ولکو کلیه بردم ختم بلنمدی
چقدر رشحه دن قطره شهم شاهغریب
جاندن بروشکی بخدم انتها غریب
الفتا غر خوریه دلدار یارندن ایرخ
وایله در لر بلرسه حشا ماوا غریب
شاه پیرین بلدن بروشمکه زار زرده
یا قلورسه نالله یضیف نلده غریب
دار غربتده کیمسه دیلدی دردلرندن بیخبر

گر او کلاه بر د یار زند ناز خوان غریب
شاه کل رخ فرش ره ولند خاکپای غریب
بنشود و نشند کند ز خاکپای غریب
بنده درگه حسن شهر ند کو کلاه غریب
کی خواهد خوشید کلاه غمگار غریب
رنجی شام غریبان کرد بستر یحیی طلب
قال یا لیتنی کنت معکم فافوز فوزا عظیما
سحر کلشن آواز نیاد عندلیب

گل بی بلبل چها بخواهد عندلیب
غنیمت کرد وجود ک بر نفس کم
حقیقت کز لسک عالم عندلیب
کو کل خویش بیاله نوش انجام صباح
بزم ما کم کرم پیشه کار عندلیب
جهان غاصبان بر غفلت عندلیب
کما فی البحر لطفک انه کریم
قربانا رو بیشتیا شوهد خلقک
بر تغیر افکد جوت جف القلم

ای آیاغاك طبع خندان فالمه محترم
چکر بوزم صولیدن محترمدر
دمادم ستنجی آلماغ جفادن
مبارك لحظ وقدلو قدمدر
یکار احدکاك لطفی فارکلاه زیاکی بو
الندکیکن لرك یخری کیزلدن نرکسلاغی
مکر بیرکون بیاغ سروکم بوکنارلك
تزیدن جسملرد قابنه ورنه بزیورصو
بسزه کوسد لبالرك لطفنجمنك دیزیرکلاه
ایشلسه دشلرك نظمن صدفه آیاق اولو
کوزل غسرهنکی جامه جکرهر لحظه خنجر
دوکردی قانمی صاسه حاجتارتنه ابرو
صحاك کفرینك نوزیکسر زاهدلغ
بوسجدت دیرباهو ایچنه لدرباهو
بهاغلغ اشی موسیحاغلغ میخزیعیسی
کال حسنبوسفنی محمدن دیرسنخو
البته جلم البشیخی سنه مدح ایتسه کلشن

مرا چه ذکر ادر فا نقل چنین رفاخر کو کو

سخن چا ز کو کو زم قبلی بر کز نظر ای دولت
آنای بو کو کل ایکی جهاندن کز ای دوست
تکار بکفک عنجه لبک عابد نه هدهدم
طلاکز مک جامه خون جکر ای دوست
کار نمیر کو کلک نه طاع اهم و باشم
کاشه ادمن بیلله یغمد آنای دوست
ذلیخا نقد صورد وغ لبکنا تخی اکم

هوس کو کلک هوا جانه و بلا باشنه
کنم بم او لسنم بو حاله اکر
عجبدا قالکشیم فارغ اولد عجبدکم
کشی قهرله قان بوده نته خم اکر
بر طلبنی فرشته کرسه کر طونه دیو
عجب تو حور بر جانه زم بر ادم اکر
دم اولسه بر کدکر کنلم دمادم
فنیک قلا کالک عجاد جی نخنی دم اکر
بخالیو صلی نشه زنسوزنا ادر نشنجی

فرافاد بی آنی شیلا بقدرکه آبسم اولمه

ای جمالک عجلوکاهی روضهٔ خلدیمین
حسنکه عشقاطیمی مزعندهٔ علم الیقین
اولای عشقک خلیلی کوزلم قلمز نظر
آقنا یوماه انیلا احب الآفلین
منهزم اولمز عطشدن لشکر ملاحان
کرمعین ارمز سه لعلکدن بکا بر شمعین
طاقنمق عمتنی کلام الله خطکدر شاهد

شرح شرح صحیح مسند متن المتین
قشلرک وصفنده کلمکم خرج
کزلرک شاشتدی اندیجانه سحر مبین
جنت کلزار حسنده حیرت للناظرین
شیخ بیتین بنده هالک اولدی الثاریین
ای نقاب سکا بو مجتث کلامک شرحیدر
هاتف غیب تعالم اندیجاروح الامین

صحیح بخاری فوراورن عنبر کلامنکدن نوش

طفل جان ملکین سر اسر کاکل مشکین دوست
او در عشرت طلعت کفر یلد ایمان بوزلغی
کردد کلمشدک کافر کاکل مشکین دوست
ایدلمک آفرینش جهدی کلکون یاز
قیلدی آفاقی معطر کاکل مشکین دوست
ابر نوروزی ایچون کوکلی سرشته مقصود اولمش
اولسه اول رشک مسیحا کاکل مشکین دوست
چفسه زلفی کبی باشندن عجب اولمایه کیم
بلنه صانمق استر کاکل مشکین دوست

زلفیله چفدیکچه عجب باشه علم قیلدی
اولدیلک حسنه سرور کاکل مشکین دوست
مشتاقدنک استیدی نقاب طوغروسی
بندی طاووسینه بکزر کاکل مشکین دوست
هر سحر کم شاه انجم مشرقه مسکن طوتر
لعل نابدن یاده نرجام میی روشن طوتر
انشحد خسان صلمش عود حالندن بحور
زنکی دلفی سیاهدن ویشنه دامن طوتر

بوذکر کردم بچون صفلا ایجانکه سزد
مردم چشمم آلدن بچه کم سوذن طوتدی
باشم افدی غنه بچون لطفا یقه ایلدی
جوبنه جمله خبر شدی جمعدن طوتدی
استرسه مست آکر کوتدی سه بچه
زلف خالک کبی کافد جنه مسکن طوتدی
خذه ورنک نظامی طتدی عجی کوبن وطن
بوکیم کلوب قتلک بلبل مسکن کلشن طوتدی

کوزلرکه فتنه عاشقی لفاقی آلدی
شوخ فتان مردم شیفته سافی آلدی
کوکلمه جانقاتی کوکلکدن شکایتلر قلدی
کوزلرکه غمزه عقلمزی کم دلمزی طاشی آلدی
کوزلرکه خالی عرض ایتدیکی اقلماهکم
خالنی سقالرک سلطانه قراشی آلدی
حبی لیلی دوبر مجنون مولیدن خبر
تشنه لکمش معرفت اهلینه قناعتی آلدی
چرخه جورلی عمر وفا بیرمز آلدی

دهر فهرا و اوا حشیم کافد کنیی فالوش اکدرد

افدیم ایلیر نظامی کورد کنجر حسنکی

صورتی موزون نظر اهلینه سایاش اکدرد

ناکه حسنکدن خبر ورزدی صباکلدارت

فلاندیرد و غصه دن یاناکبی کلدارت

عاشقی جبران ناکبی بزیزیه فالدوناغ اوا

کورسه قدناغ سوین سنوسیهی رفتارت

عالمی تاتاریه لفنگ کیم مسلمان ایلادی

دیلبر املکناغ نظامی اولسه اکر خراب

حسنکناغ ملکی پریوی واریسه ایله ویران ایله

کورسه سنی صانکه کشی اینجیدیر

یوقسه کوکسی سنی یوحسه قرمی کابیدر

عارضکدن ضمانسیله حالیمی کابیدر

کیم کوروب کوزلکه دوست دیمیه

خوزیلوسن که ملاغ کرمیت اولدیغ بیلیر

41

ممکنین اولم کرین اولسون دلالیکرم

تزین اولمه کیسیلتیکی ادایکرم

کیشه اولمز تربیت اولمیه ادب کندیسی

بولمازم اوزمه اولمیه خلق زیبای کرم

دلکم حقدن الم اینجه حرص خلقسنه

عمر اوزنجه اولمیه اولمز تسلای کرم

همتم عالیدر همیشه هیچ اولمز خاطرمک

اولسم راست کاله اولمقدن الای کرم

بند زبان بیهوده کسه بنجه زلف دلخواه

کیریکی انشه یکبند اولمز کوزمدن اولمز عالم فرلو

کنیسه کوزمدن اولمز یکبند یکبنی کورنکدن

اولکله الفبا یکبند اوستنده کی اولمز صنماغ

ایچ نطق محلی اوستنده کی اولمز صنماغ

غصه دن عاشقی بوزلدی بنی دوکن کیدر

بسمله ذکر کتب وفوق وسود ایلمک

بنای احمد کیبی ذلفکه طلشدم کریبجه

نه مشکلدر رجدن رشمک کبی سوکولو یارندن

خصوصا کیم غربت قیله ضرورتله دیارندن

جه ایشون کوریب آغیارکی کنارندن

دیامز اولدهبه عمری شکایت ذوکارندن

الوه بزم عشقلک کبی بر جام صنار یکیمز

جه بر چشم یاولدمز اولغه ایخیارندن

بکی جان بولسه دونه هوا کبی بنه

ایرتمه فرنه زلفک بیم مشکبارندن

چون احمد خاک اولدهم صبا سنه دوست یتنه

محبت کلدی ساجرمز رضیه نارندن

فراق بان صبر اولمز لک الم بار یشهر کلدن

کوزلک سنک غایبنه سزای بنه نیانندن

چوخطرک دین رعایتنه لک الم بار یشهر کلدن

دل او در کردن کباب او لاری کنم باشی نشاب او لاری

کوکل ملکی خراب او لاری کل الم یاری شهر کردن

چو طوطیان مگس یاکدن سکاهر خان خوزیه یاکدن

بوکلشندن قفس یاکدن کل الم یاری شهر کردن

کلورخلقك بن فاری رقیبك کریم یانماری

خبر بیکریوزاری کل الم یاری شهر کردن

اوشنداری دوجور کلدن اوصنار قهر کلدن

اولنجه زهر قهر کلدن کل الم یاری شهر کردن

کوکل کور احمك نتدی کار سود اکلدوشب کندی

متاع صبر طاغتدی کل الم یاری شهر کردن

دیدی بسیم عشقك کنه یقمر ای دوست

یکدر کیبی کنلنم اوده یقمر ای دوست

اولمسه کیبریان صنی اکمیه

اتلنن جفالو کوستا بخی بنمر ای دوست

فانوسی خلیل الیمن ساکدکلرسك

تابومنکاردیخبر بزاکمه ای دوست

شولدکلوایشه اولکوکلدیکلیکم

نیز آنک کلک شمد یکبار زهر و عمر ای دوست
احمد سوزنی باز جفا و زم کیز کیم
کاغذ طنشب و دلدن باز قلمرای دوست
جوکان ادیجک زلفکی میدان صحاله
سرکشنه اولیای کنش طوب اوله چقدر
قاشکله کزنوک کوزینی دیدیکمنجه
بزک سمنای کلاله کیبی خوب اوله چقدر
مهنا بنزک کون کبی محبوب اوله چقدر

یوغدی چو قیشنه اشوبی اوله چقدر
یوقا نلویشم یولدرکه ایشت دلبر
کرپکلرم ایشکوله چاروبی اوله چقدر
دیدیم یوکلن یوبی دیکشمک
زمیشک حتن رومنه خوب اوله
سن خسرو خوبانک و کرحبشه احمد
کیم نظم حسن کبی خوش اسلوبی اوله چقدر

یا فدیحشم عشق ادن دیدیله کریانی کا

غزلی دنبی وعقبیدارت کیلدم کوریلدم
ابتدا کلاه بزرجه کویلکاه دریان اولدم
ناکریدم تاج خسروذن کیلدم بذنفس
قولاری کلاه دکلدر دریان اولدغمه
اولدردیم بوخ دردلیه تنزل آنلرک
احمدی اولدم دیو فرزندلیه فرمان اولدغم
چیقدیلار اوقیان فرزندلیه اولدغم
ای صیاد بزه دیمک طرهٔ خانمنزی
جکمه زنجیر اسکه دیلدیو انمنزی

اویله نرکس محمود سکرخوابندن
ابتدا رسمکار نغمهٔ مستانمزی
کلمه مرد مالراقی قتلویسم شوقندن
اویمز کیمیه بودم نیل السرجانمزی
اولدی آتش اولکم شعله شه شمع کلمز
آتش اولدیکه یقر خرمن یرو انمزی
عشقک اسکر بزرجام لبک صوفیسی
جاندن بنجه جلسن جانانه یمانمزی
دست اندیشه یقابجدیخ حسنکدن

کیا وزد در زلف عروس صبحدم شانه مزن
احمد اگر گوید کنی گو صد دروغ افسانه مزن
بلبل کمیت عالمی بودی بیا نغمه مزن

ای کوزه گر ندیده چون تو وفا مبیناد بلا
جهان کوزه گر ندیده چون تو وفا مبیناد بلا
کوکل و فا سن و فرمان خطا مبیناد بلا
انکه جان جهانیان عزیز صانه دفا
دریغ عمری کبی تو وفا مبیناد بلا
نه فا باین کدیکل اجمن نور افشان

طوطی ابن بروج مادحتت امیشه بلاک
طوطی شدی زلفکه دل طفل دشته صانه دوک
کورالیچ خمی از دها میشه بلاک
وصالی خوانده ایرمک دلربا ولماک
نصیبی احمد اگر اخر دعا میشه بلاک

دلمحک زنجیرنک دیوانسیار دوشم
جادی جمالک شمعنک پروانسیلر دوشم
جاندما غنبوی زلفکه مشتاق ایلیک

حیف سحر باد صبا نرگس شهلا نسیم
رخصت رکاب استنبل بود زلف دلکش کج رو لکی
کی نسیم جانبا وصلک عبارنه قربانکی
ذکر یتیک جانبا اوصلک عبارنه قربانکی
اشتیاقک شوقناک شکر انسیدر دوستم
جون جمالک شمعنا پروانلر احمد یکن
عاقبت عشقک اودینه یانسیدر یوستم
فراق حسرت انزارت نگاه یالوردلوم

بلاو محبت ایلدت روزگاه یالوردلوم
دیماغی جاندار رمکه سنبل قوخوسن
نسیم صبحاله بادیهاه یالوردلوم
نجا یارنالوقلم اینانم اولصنمه
بکلیانلش جوین اشکان یالوردلوم
جمالی کشنک کلیرته زمکجون
پنبوزادوب اولکلمنه یالوردلوم
لب یشانی صورمغه یترله احمد
مدام جام یخوشکوار یالوردلوم

صنما صنمه کا یسندن اوصنم کلمز سنك

شمع وش بزم خیالکدن بنم کلمز سنك

قورقم اولدرکه غمکدن یافه می جانك اریر

نار حسرتاله دیارکی یقه کلمز سنك

نیلکی کوزیوکوکل خسته سنی آکلامز مکون

کنج حسرتده غمکدن یاریدنم کلمز سنك

یاره سوداده قلمز بکی فلمز لفکجون

یوزمه اوزن کوزیکی بشلو سویم کلمز سنك

دیلحدیکی عمم ستمکاره مجروح اولمین

یاد لعلکاله قیملقانه یوم کلمز سنك

فاز اولدمکاه سوردم بنی بنجانم بکی

ایسترمدم جانه دردك درمانم بکی

آلدرغاسنه دیدم کفر نفوله رقیب

ساقدردم بنی بشقالدن یانم بکی

روح قلبی جاغرر بالسنی کشتر تراب

بنی دکرکنی جرعه لعلکه تین فانم بکی

دوست زندان اهلنی کوردیدیکم آنلرک
جاهد صلبشلر دردرجاه یغدانم بکی
دیمدلرکی برکون اهلین احمدک کوکلن الم
کیم دوشیدر ایغاه زلف پر پشانم بکی

کوکل بیدل دیایه مفتشن دن
کیبلر سیه بادی مروه زن دن
بذبح یا عشلر اهل کفر ایمان
کزیب اسلام احنک دادزن دن

درست تنیه بزمانه کرچه عهدی
ولی فرقم بوکه پیمان شکندر
جمالی پرتوینه پرتفوستاک
بقای احمدکه شمع انجمندر

صنمدلرکه هرنجه اغیارله اولیادر
دیمشلر بنی فلک اغیارله اولیادر
اه اولجامه خوابیچن کیدشمنلرله
کمکه بنی هیشکی کیدهرنجه بیلادر

هرچه نکه کبی خارله خندان بوریله
اهلایه له یکی بخرنی طغلاور اتور
احمد کورکم ضحک فکرله اوزنکلر
کمسه حالتی دمزهمان اغلاور اتور

ناقانشکبی پوسندکمان ایلاکای دوشت
جورو وفاجانی شان ایلاکای دوشت
بزدمکه روان ایلاکای سرورانم
چشمه مدن ایکی چشمه روان ایلاکای دوشت

عرض ایلیی حسنی دلاکجمانه
عالم بوریه باغ جنان ایلاکای دوشت
خوش بویله طالسدی صیادهر مکرنی
عنبر صچوبکی مشکفشان ایلاکای دوشت
شکل وله لبکی یادنه طوکی دلاحد
جون عجمده یکی بزم بخفان ایلاکای دوشت

بان چشمک مرغ جانی ولی عجم صیادیسن
ظلمله هرلحظه بوزقانی یحی جلادیسن

طاش جمع لونان نین کی مهر دار بولادین

نازدن مبوکتورمش بر کشی شمشادین

بوراده شبوبلاه طوتمیش بن انکجون شادین

بعد ازده منك خضر یاکی خسروان ازدکزم

نعمان باکدن سحاب جاوان وردك بنم

صنکله اصفس سلیمانلدن نشان وردك بنم

ای یکارك منطوقی جان جان وردك بنم

یا مسیحی بندمانك بالکا هدایتدن

دلبر اهجرك بنی شول دستمه بر یدیم اندکنم

چهره زرقلدکاشك چشمی سیم اندکم

عالم اچن عاشقه سن اندکم

سکا بوفنان نی عمی کتلیم اندکم

باشنه تاغه بك وفنتوبه دادین

مات اولرمه جهان عرض اشك جانه دکی

مشتری زهره جبینه فلکه میم وهی

بونه زیا حسن خلق ولی هنر احسنده

اولقدیلا یه قولقالکی جونای سودهی

همخرا نلرن قربتکم بندنادین

چو لعبت طنبور بیکی بود دیچون عشق آید

همه اهنگ اید رکلذارن کوریابی

غنچه بیکجاک اید رینه ردیله هردم دیله

کرچه یکقاز سکانازاوکرد رغمزاموله

فتیله تعلیم اینکه من کاسنادیز

بحمدالله یاه نوعم کنز طاسیرخ

خوش صفادل کنز کسندن پاک اید رسله ماسیرخ

طالع محمود ابر کوده بنی اماسیرخ

مهر ماهک مهرین جکنلر یکطاسیرخ

کم کتوردستک مردم نقشی نوادیش

یزسمن بوسرقد کلعذارمه جبین

دویش بیمنک کوریز ابکی جوکا عنبرین

باشکلوپ تمک دسرجام بوسنجفرین

لحمدانکحون نکاجق نادیدلقاز نین

کم کوذلنزجوریچکمکدن سنعتادیش

دوشلی سندن جذبالله یحاسنسلم

کوذلرمدن دوکلرابروایم سنسندم

سن صفا و ذوقا له عشرتن دانم نشاد و کام
بن جفا و جور له غربتا خاتم سن سلم
بجز بحر ناله و دیده بقدک نبی رحم ایمک
نا نه نا نه قلدی نام نشانم سن سلم
بن ارنکسوز سن سلم کیم بلنسانی بن رنجی
بن سنسوز بلبل یکلی یکلستانم سن سلم
نه بیر کز سندن بی نکدکا با قبن سنسلم
مدعی کز لوکنه دیسک فلانم سن سلم
احمدیم عشقکله دریا بنده صلک نبی

درد سنکله غواصیم ای بحر کانم سن سلم

بو یاده

سوادم بن سنی جانندن فدایه
چورمه یوزکی بنزتن اقتدایه
الورم بن یتکرمز الوشمز
سقتغل یتکی قانلن اقتدایه
طولودم هر سحر زاری قیلودم
طولودر چکرم قانلن اقتدایه
بقیمیحق سنکله حسن جمالکه

بوجهان کونمه نزدان افندیم
بو لبیک احمدک حالنی صورمدک
شهانه اکسیلمه سندن افندیم

زلفنک بوکونمه دوتدان افندیم
هر نفس فریاد ایدر دارد فکار اکلدم
زلفنه اولمیجشمم کوزمنده رقیه خاب
کچه کوندز اولیسه نالمدن دوناک مزور کیم
دردمه سن اولدیسه نالمدن دوناک مزور کیم

میکونت لبک خیالیله هر کجه صباحدک
غم مجلسنده قالمز اقدر رقیه چغمز
ناشم دکلدرنه اچقدر تصدق ایدم
شربت هر لبکه هوسناک قلوب چغمز
کوردم لبیکه بیندکدن اه ایدردم
خیالنه قالمز اکسیلمه پادشاه چغمز
سن سزینم بنم سزلوکم اولادم یدی
یتمز الدکلشکاهیمه قوناچغمز
شوقلک وداع ایچنه الدرجوا حمدیه

یزیوسبلہ یار یوبیرفان برہا جعفر

جان شوق ودنا اترجہ یار ایدلغی
داغ غم قوردلہ شول لالہ عذار ایدلغی
قوردی اولدی جنان دل حیران
آہ کیم مشکلی صبر قرار ایدلغی
ای نیدین قدرسہ خط عبارن نہ زبان
روی زیبا یہ نعم نقش نگار ایدلغی
جان نہ در لاک کورہ جودکرمہ جانان نہ زبان

بلبلک ایلدیاغی بہار ایدلغی
احمدی سرمہ قیلکنہ لطافت ورمز
یوم کلزار اکن بلبلک ازار ایدلغی

یار لہ یار ایلمی ادر وار ایدلغی
فتنہ بحق عشوکیرب دلفریب
شفقت ازشوخ جہان در ہجر
اولدیسیلہ کارکوزک کوشہ کیر

کیم بلا نه فتنه کیم یار هیچ
فتنه در راه است با کی مفتنش هیچ
طور مست ناز است با کی طرفه یار هیچ
آن تکین قوم آلند نازنین
یار انکین فتنه امنی خار هیچ
طنطنه کلاه دار امنی قد بلند جویدیم
سرو دیه ملک اول قد بلند جویدیم
سرو دیه یوق لطفه رفتار سنجه
شنکر تجاک کلشن کلنار اولسه
ای بابا کیمی زینت کلنار هیچ

زار لیمیدن حذر نایت احمدک
افله اکن دنیده لازار هیچ

دیمه یار بنلت یوز چورودی
فیمانکم جان بدندن یوز چورودی
بحاجیم مشرجانا مزکم
انجانلت سوندت یوز چورودی
بارب حق حالدن دنسون انکیم
جمالکه دستت یوز چورودی

فوهنیو زلفکی فلشون ایفاک ددر

که اول وجد حسنندن بوذ چوذیک

بزک کسترباره لو بلبلو کا

که جلذاریچیندن بوذ چوذیک

خبالی کسه اولدیکه کذیاکیلدن

ندکل فارکیم دکیلدن بوذ چوذیک

چهاندن اوصنمشلر بکا سنی کرک سنی

دولردن اوشنمیشم بکا سنی کرک سنی

ایدم سنی سنجه طلمذر طوشوبسه ایچهانلذر

وباخود ملک دونیایی بکا سنی کرک سنی

کرمکز خورله ولدان کمکز حله ریحان

کرمکز روضهٔ رضوان بکا سنی کرک سنی

کرمکز کوکله سالسون کمکز وجه راحت

کرمکز جنتمه راحت بکا سنی کرک سنی

کرمکز ملک دنیی کرمکز دولت عقبی

کرمکز کوثر یوسف بکا سنی کرک سنی

بنم سنسز جهان نمود ربکا سنی کرک سنی

کوکل عشق اودناک بن واسنیدن

زهی مسکنا بن کون بانه سیدن

نثار اولسون بلوکا جان دلکم

بوعبدانک شهامتخانه سیدن

کلامیدی قلا لم بزعیش نوشیه

که جانک هدیی جانانه سیدن

بی ناهدر دزدن جهانک

عشقک احرامن کیب سنی ایتیوب

بودم ای کعبهٔ جان قبله سن

بنی برکون کورسم قدسنه بکا

احتمل زاریشان قبله سن

کوکل منکن خراب ایتمه دوایی

جفایی خجسابا ایتمه دوایی

شرابی غیرلره ایتمه نوش

جگر یزدن کباب ایتمه دوایی

کجا رود دم دردیله هر لحظه رود زمن
نسیم نیخ خزیخاب اندک دوامی
نگار آنلفک ادبی بیکی هردم
انبوی بیچ وتاب اندک دوامی
بزن ای کلرخ جمالک
چو ردک بیدن اندک دوامی
لذت بیاله شتاب
بزی جود آبلیب جانا رقیبی
بجون عالی جناب اندک دوامی
کوکل غیبیله وردک بوقفیه

کله سوزیجوق عتاب اندک دوامی
عشقک کوکلی صیقدرغه دیمانی درست
نلهدک اولمزمحبتک کفرنسز ایمانی درست
بیرغمزک مرهم اورمشدر مجروحه
اجلوغم بوله قلمزدلک یکانی درست
امت اولبدرچشم ابروکه خیالنده نام
اوقزمحرابده برخرقه قرانی درست
دیشی بلرمشی لعلینه یارک رقیبنه کیدک

فارسون اکسون اگر فالوسه دلابی

کل بوی کا محظ ریحانک کر جان حیرانلدر

نامه تذویرد زیر طوغمزم الخی دیشی

احمدک کر عبتیله دکلسه بر بلیشی

هر بلا حیفه برنان دیوانی درشت

کلبی هر بلا

سخایی استمز

دل غمکارن غیر جانادا یخی مهمان استمز

خان لبک جامندن انکه ابجیوان استمز

بیلدرم دایم نارن بکا عدو دزاولد قیب

اهل ایمان اولنی البته شیطان استمز

طالمک بردم لدایی اولسن ای شاه جهان

اولدیسه کیدیجک قالمه سلطان استمز

کلبنک باغی کرک عالمه ایسه سیهی

عمر اولیقه دیکهر کز کلستان استمز

درد کلسه وقتی بللدن بوسخایی دوزشه

درد کیسترولی درینه درمان استمز

سخایی

افتار حسنک ایله کیم کتاب البته دد

صانشر بدری دجا در کیم سخاب آلتناه در

زلفکاه حسرتا لفندن دلبرا هر روز شب

بودلزار ایرشاد بیچ تاب آلتناه در

حسنکا منفرد اولب جودلدکاه جانادن

جنکیم اخرعالمه مسکن تراب آلتناه در

یانکاه رحم ایلدکشوادکلو فلکه هیکم

مردم چشم شاهوی خطه آب آلتناه در

مسکن ایدرسه خیالکو کلکم چه مکدکل

دایاکنج ویران کنج خراب آلتناه در

بورسولالله دها نکلدن رقیب کلیبن

عمم کلیب بلدیکدنی عذاب آلتناه در

ایکیچی قرنتر سخایحشتهٔ لطفکه کیم

هجرتاو دینه بلزدایعذاب آلتنده در

دیزدار اوغلی

یاالهی یارب وزین کل ایلکدکل

بان قرشوبانی بلکه ایلکدکل

عین تلثعظمتک حرمیچون

یاربلبلی بانی مجنون ایلکدکل

کوکل سنبل پرستان بیزکلد
ایشم اهالی افغان اولدیغی کلد
اگر جوز بسله جانوملر بیشدی
وگر هجر یله جانمله وصلت شادی
اریشوب جمله راحت بولدیغی کلد
جگر بند بنم اغلامه دوغمیشدن ایدو
رقیبم کوردی خندان اولدیغی کلد

کوزم یاشنه رحمت سنبله دردن
کیم مردم زاده لردن دشمنی نظردن

کوزم یاشی عمان اولدیغی بیلدی
جهان باشوملر زندان اولدیغی بیلدی
بوحسرتدن وزرد آرا غلیمسکین
اولی اویقوسنکه قان اولدیغی بیلدی

عدن

خواهود کز بکنم بی نظیر
دلجان صبدا بدد بیک شیر دردن
چون منع ابدیارک تیز خمین
امیزم بعمدد بنم سپردن
دلجانبله امه ای کوکل رحم
که بیمز وردیه هرکز بجردن
جبال الملادد بومشکله چشم
دکر بافونله مرجان کوهردن
بن اولدهء چینه مشک سیم

یه اومه صوته خرشید قمردن
بوبنله دلبر شجان وزیکون
اباعلیکی حذر ایله حذر ذت
علدی
دلفکر چنکم بیشان ایلدک
فصلیدلجان ایلدک
ان طلماغه یمشکلنارین
باشمی بادان نیسان ایلدک
ایشچیلرام اویغنجون حضکله

تملکی مهری سلیمان ایلاک

صبحدم کنی کیبزده کستاب

کلشنی کلشنک خندان ایلاک

آغزی ایکنک بوبنی ایچیا

غنچه یقیبی بهتان ایلاک

اهکیم جانکن دردکه

آنک دل یکی و بیان ایلاک

دستجور یله بلا منزمنان اه

عدلنی یکی یلان ایلاک

عدلی

جان جمالک شمعنک پروانیسیدرم

دلسلسلک تنکک دیوانیسیدرم

لامانت کوکلی جوکله بیان ایلمه

کیسنک جنا جنالک خانیسیدرم

جانه درد غمکله اشنا اولدن

کلعالم انلرک یکانه سیدرم

بوکما جاذبهاز دردکله بودرنبب

بکا جورائدوکک شکرانه سیدرم

فرخ چنین بیکو معمور اولست دایما

آفاکو کل کیم عشقکدن ویرانسیدر دوستم

فامه غمزه صوصامشی لبلر کدن ضرر یم

کیم قیزی اولتشه فانه فانه سیدر دوستم

کرتز خم ابلهز سلک علنی یوزک شمعنا

عاقبت بیکو فانه بیکی یانه سیدر دوستم

عدد

آفاسرو ماه چهره کیم کلدن یکاغ وار

جان کوکلک لاله لبن مهره اغ وار

دل مرغ خالدانی صیند بلد ندوکی

بلمز انی کیم زلفنی سیاهلندیغ وار

بزم غمنک قتلوکنم دل کباب ادب

نوشاغاکه کشیله طلوقاغ وار

نکرغه منهرماه فلکک جمالیزد

ناکاه کیسه اشک یرک قالیغ وار

نقده رخکه هرکچه شبزنده حسنک

صان پاسیانلر دیکم النده چراغ وار

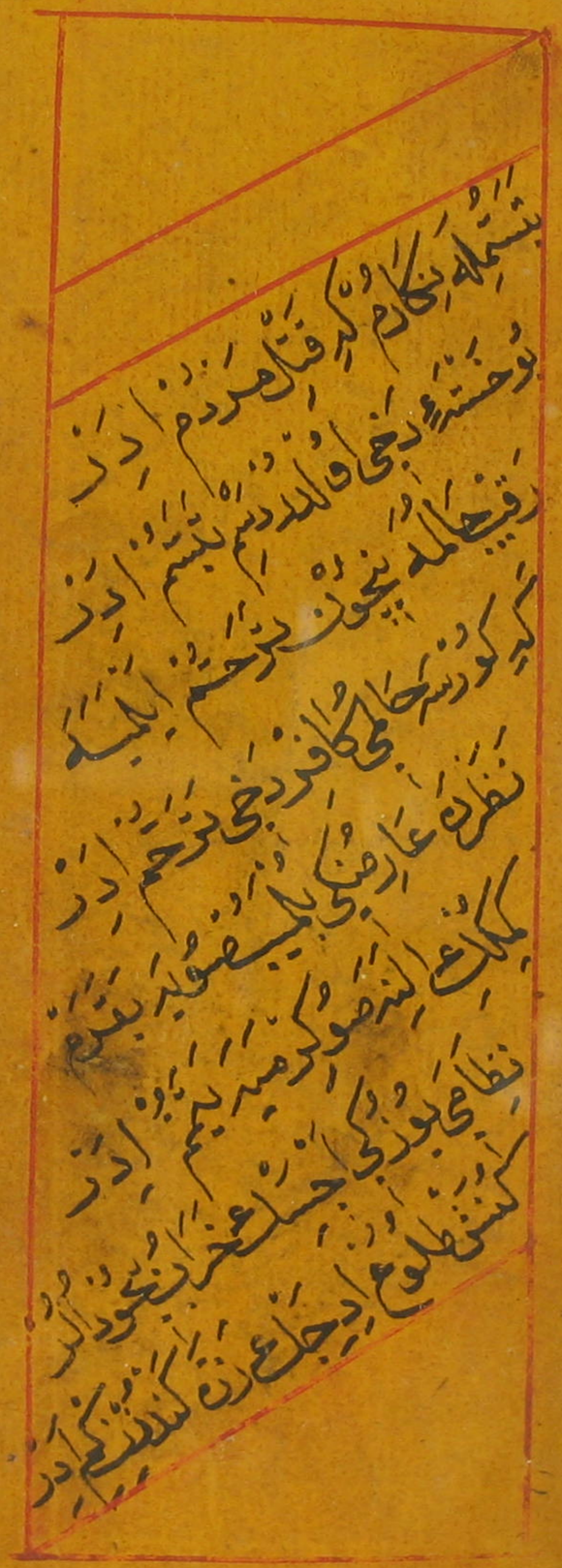
باغ رخین مرغ نظرلدن سقلغه

هر لحظه بریزی بنه فان ایلک اومز
سیمنک رخت صبر قوان کمنه چکنم
خرینسلطک ایچنده نهان ایلک اومز
راغ غمن آلبغه کوکلمجانکیافته
هر آلدیغی کیشی همان ایلک اومز
رازده هیچ بیلمز بو دلبر ایلک اومز
شو دمنک فلیستعبان ایلک اومز
اه الله علیک دله کلمجه جانی
مهمان فادکی اوده دخان ایلک اومز

زلفندن اصیلوسه بویی اوزه ناغه وار
جانانه نک دریغ کویسنده فداغه وار
عدنی
ذیلدار جون آلدیسه جانی ایلک اومز
یوز نسنه جون بنجه ذیان ایلک اومز
اولدرمکه قول آلدکنده دمدکجی
جان ویرمک اولمز بلون ایلک اومز
اغزک خبرن صورد غمه خشمله بقمه

نظامی

جانِ نیاید دلِ بیجان جانان اولتر
بلبلِ عالم قفسِ کیست کلستان اولتر
اولادِ دیلوکنه اخی بیتیمان آلده
اولادِ دیم دیلوکنه عهدِ نیمان اولتر
نولیدِ خوبلوغی عهدِ ماجرا قوردم
لبلرِ کچوب چشمِ دلک ماجرا قوردم
اولاکی خوزینِ اراسنک بی قان اولتر
کوزلرِ دومه تونیای خاکی پاک نیلدر
ای طبیبِ جانه غم کهل صفاهان اولتر

نظامی

خرم بود آن که ملک خانه ارزشم
گنج بجا خیزد و صلت خانه ارزشم

آفرد که ارزیر قدر لایشم عجم کند
بزرجه شرف زنم له الانه ارزشم

بزرجه که وصلت کند ارزخانه ارزشم
بزرو صلت کند نه ایبلی خانه ارزشم

بزرزن بمرد جهله خشیه ارزشم
بزرفطم بمکه سعیله عمانه ارزشم

بزاوز نظامیم کما لیند وصفک
حسن نظام نظاله سلمانه ارزشم

نظامی

گاه وارد بر اغزله کهی بوقد سر عاشق
بسزد نه کارزد در الکامسه نه صادق

دیکن نکمکم کم ایده قان اجمکه برهیز
زیرا کم الرحشه برجین موافق

جق قانه کرر غمزک اویر فلیقیه
عمان موافق کرنفوز امنافق

نظامی

هر وصلت آکر اخیرها انسه ایجد و دست

بندن بوجد الفینه بلمادجد الفو

بن مسئلک فکرعجب کران هشار

کم کردی سجدن بکون کم مسئولد ایقو

غوکله بلکه نکته سنی فهم ادمزدل

دیوانه نه فکر یله آیل فهم قایقو

لایق بزمه سنه نظامی بزینه دیبلر

کنیم هد کشنای سنا و لزینه لایقو

اخر ایدر نیرجفا قلمقدن اومزمسن

مدتی حسنک غنیمتدر توسی ضمنمزمسن

طوتکم الدوه بنی بکون قوعا شقاریی

ایجفا خوبار یادن نالسی ضمنمزمسن

ایمدی بلکدن مرادم ایشتمه شکایتکا

الدم الم مرادم یعنی الدمزمسن

رنجکا غیرینی بندن بیلکا دیلم یوق

سافلک اغردمشکن دیمی ضمنمزمسن

بیخدم یا تردم اولمه اسمه کلشدیی

اسکا کلای کنش سند خی اونمذ مین

ای کنش دعوای استغنا ادرین حسنا له

طاس الب کونین کرا الربی طلنمذ مین

این مندرین نقیله نظامی بخصد

جنبله اهونین بن ابله اولنمذ مین

نظامی

ای جماعت سبل بزی کلز لفه بخانم بنم

بلکا اقلسون فکر اعقل دلجانم بنم

فندن بو عشنه خاطر لبلرو کلک قلنم بنم

حسبتک السلام یونکا فانم بنم

زار کریان بکدیغم رحم دیرسن کنکا

دیمدک کم نجس انوار کریانم بنم

زاهد ایمان کر نیکی مجوبسه

کافرم کوفار یسه سوی ایمانم بنم

طعلدین یمانه بن یمانه ع بزلع اغزم

بیلدریمانه بیله عهدیمانم بنم

قلتوی کیکاه اقلدیکسه عادتلع

بونظامی بندهلع صوی سلطانم بنم

نظامی

قانم دگر سه غمزه لولوی ابجد بری صفت
شیرین لبکان آبله مهتن اکادیت
غمزه کلدسه قصد مه اهلا و مرحبا
لمعات الحسه قانجی ضحا و عافیت
تن قلدی غارت ایمدو کی کزلدی هین
کورنجه قان چلکن قلدی غا عافیت
ارمز ساطقدیه کوکل کمسه سیله
دولت انکله طالغ ایلر معاونت

نظامی

آفاد کرادی ماهی نظامینه ای عجب
یحیون اشمز قدمیه خورشید منزلت

نظامی

بکا بار ایلدردو مجنون یار
بکا بار ایلدی غیر اغیار
تلتنه مهمسنه دستم ادوخشم
بکا بالسم للتخشم ایلر اول یار
انمز مجنون رقیبسک
عذاب حشر ایلر کافر انکار

نظامی

هر بنده که مهر تخت ایزدی دارد
خوش ناله و بخت بر لحد دارد

عشق اهل بشر نه بر نهاد بحکم است
گلبن بر و مبدا نه بیک طبع خورد آب

نرگس بخسی کرد کرد وطا ابکنه ای دوست
کو مردم کوته بین اخر نظری دارد

هر خلقه مشکین بحلقه ذکر دلبر
هر گوشه فتان کز کاک فتنه دگر دارد

عالم ربی طالع فرخنده انکس

هر بنده که مهر تخت ایزدی دارد
خوش ناله و بخت بر لحد دارد

عشق اهل بشر نه بر نهاد بحکم است
گلبن بر و مبدا نه بیک طبع خورد آب

نرگس بخسی کرد کرد وطا ابکنه ای دوست
کو مردم کوته بین اخر نظری دارد

هر خلقه مشکین بحلقه ذکر دلبر
هر گوشه فتان کز کاک فتنه دگر دارد

عالم ربی طالع فرخنده انکس

هر بنده که مهر تخت ایزدی دارد
خوش ناله و بخت بر لحد دارد

عشق اهل بشر نه بر نهاد بحکم است
گلبن بر و مبدا نه بیک طبع خورد آب

نرگس بخسی کرد کرد وطا ابکنه ای دوست
کو مردم کوته بین اخر نظری دارد

هر خلقه مشکین بحلقه ذکر دلبر
هر گوشه فتان کز کاک فتنه دگر دارد

عالم ربی طالع فرخنده انکس

بنزد خیالین بزرگون الغ فرستاده باز
ابدر کنی غایله کز مدان سفر اتمه
در یا سفرای خوبیرین خطه باز
منع اتمه نظامی رنجی رلفاک کنه درسه
چون دوریشه سلک سکیمک باز

نظامی

زیکه هجی انکله خسته درمانک بتور
درد له همدم اولجه درمانک بتر
گنج قلیمک وطن دلک خیالجه هنک

بنزد خیالین بزرگون الغ فرستاده باز
افدین خلیسه کار پیشه کوکلم
برزاغ لشکرین دوشنبخن گلستانه بتر
فانه مستغرق اولب قلبم ادمز قنه بتور
دلبجه اردی کبرلنوب قرارانه دیدی
گجه هرقنه اولمیه عیبانه بتور
عارضک ارتبتور فلی خالیمک
صوت بلبلی جشنخه وضه رضوانه بتر

وصلتك توزند ابر شمد کی حضرتیه
بو نظامی ضما التبی عجرلاک بتوزد

نظم

ای غلیبه کی جانمه قصد اول حبیب ادر
بل غلیبه غریب ادر
نازک غخا ایغلال قصد غریب ادر
او قوکیه بن عبید یا وزندن بعید ادب
یا بجیه کندوزنده رقیب قریب ادر
ترک ادب اویسه رلفکله ایمان محصلدر
تشبیح کندزنده صوفی صلیب ادر

بیسوت رقیب میوغ قصدکله دوزکب
کیم پیشوای ایسنی طوکن نصیب ادر

نظامی

برفقا کردن جازد لمعرت غمام غم طوتر
بردن جنکیم جمالک غلاروشن قاتر
وقت ظالمدر وشناعم کترنجا جتناب
اولقدر یاقیلیم کم یانیخم طوتر
کوزمه یوزطوتش اولدیخم یاندیخم طوتر
کوزیخ نازکدر اولدیخم یاندیخم طوتر

کور لیدن دارد لنگاه دهانک ع میخی

صوفی انشفته ع نشد ایچ هردم دم کتر

کوردم کنجاه بضعیف سکه فدح الدرق

کوردم کنجاه فاجی اغزی اسم کتر

ع کوردم کنجاه فاجی اغزی اسم کتر

آنی سکاع کوردم کنجاه فاجی اغزی اسم کتر

زلفکه فدیکنم دشمنی جان خسته کا

منکه سلطان حشمدر آلهٔ جام جم طبر

خلقله اکبر ادب طندی جمالکه عالم

طعن بلدلر اتفاق فاولسه کشی عالم طتی

وصالنی عبد بنه ارم دیوسن عبدی ناع

بنم اکر اشلدیکه کوکلم زوده مرم طوتر

اغزکه طفینی یاد اشلدیکه نظامی شاد اولور

کوردیکه اللهدیکه کوکلمی یوقدن خرم طتر

نظامی

ابغنک اشلدیکه مرم توبرنی خاک اکر

کنکه کنبغناج سرفاوک اکر

بلدنکه بتدیکه کدغضه وغم

دریا فوقه نظر جانی فرخاک اکر

زلفکه نابنی منع اندیکی ایچ هنک

بوکنبی طاقت لذر افغی عنان باک آیلیر

طنین آلم کوزم دیمی جاروب من

غیرتدن کزلرمك کوشه سنی باک آیلیر

دیلمه اندیم اولطمن بی بند ایدر

جانه جوشم اوغمز بی باک آیلیر

زاهدا اولطمن زحسابه نظامی نه باکیر

کیجدن کندی کندیمی اندیشه باک آیلیر

نظامی

خطی بجانکم طلسمیدر کاشانی بدرست

قاله دزیم کوزادیدن ماه تابانی درست

دانه خالیاه یارکندم کوفتم

اودلی یاندیرد عمدنخر فیی جانه درست

خانقاه ایچنه اشتغ اشیدن فتنای سماع

قالمیه برخرقه هلنماغ کیمیانی درست

فرقم اولدیمه عمدیاندکندیتکم

بلدم عالمک بر عهد بوسی نیمانی درست

مه نه لاف ایلیر شکلا حسن خسی اچمقدن

قابوقوسز کنمدك بکنه بنانی درست

حسنک کنجینه سن یغما فلرد خوبلر
ازدهای طره زلفک نگهبانی اوسه
عشق جانانه دل اولدی کلوب التفاتکم
کلشکی جمله جهان دردنه درمان
اولمغدر اولدیغم عشقکله عدیدن بنار
کم انی بلمز نمکسه افسانه اوسه

عدنی

کدرسه کوز بکلرک لعلین قمر یزنه
سزسه شهد لبلرک وصفنی شکر یزنه

بیراد رشید بکه شیخ دده نک نظمی

کر حکم بزدانه بقا اغزنه دنک آبی دیه رسه
بی کردکار خواجه سنکله معمار دیه بیلورسه
کافرلرک خوزجاف ورر کن اولمز آیاق دیه
کوکلمی یقمانظامنکله یانیلمز دیجی
شبه کیم اوستاد کیمدر آیلین آیجه دیه
عدنی

سودم بنکه بزمانه کدوران کتم لیدن
سودای غم عشق کوکدن آزلیدن

فشار کمانی نه دلوکیم اله غمزه اوقین
نشان ادر جانمه بکا جانی سنه یرینه

بویلک کی سرو کلمنان صنوبر زنخ عبر
که ورد کی بکا بار غمم اولدی بر یرینه

جفا بی حد اوتنی جش انلدن بری
اشنه درد له دل آفاق اوچکدیرینه

حرامی کز لدر که قانمه اوله دیر
بلا ودرد کی دک لطف ایله دیرینه

ارزسه بو بکله سنه وسهی اوله مایله

کردشه اله بکا غمی ورد تریزنه
ایا غمک تر کنید عذبنک الله
جکرد جکر لرنه سوزمه بصر یزنه

عدنی

اوتشدیسه نالهٔ دلبر غنچه لطفه فاسلدن
بحمد الله که هر دم یاد او روجور جفاسلدن
دلیمان لطف ایله غمکدن ام بیوجانا
که درد دل اکه یانکلدیا نالهٔ دلسلدن
بیله یوشن اولدغم هر دم بولم کم می یانیم

قیل قتلان بوبندی کنو ملک جان ستان
الیک عدنی بخشنده جویلة الدمه
بکم بدروش او لنار رک حذر ایله دعا ستان

عدد خ

بنی کبی نجه بوغم الندن فغان ادم
خوشدر که یوز صویله تسلیم جان ادم
ابدی اول کنه که قشی باینه کوکل
قربان ادم کزی اوقنه جان نشان ادم
غمزک هلاک ایدر جانکدی سنجه

قتلو لرندن ایدیلر کم نهان ادم
زلف حتن خیال ایله روز بشکرک
ویردم دلمه سوزی یوزی قان ادم
یوزکله قامتک ورکن قعده قبله
بارصنوبر خوبی کلشن ادم
یاشم یکی ریاله کردن یاله رقیب
بشقه کن اراده دنی ایتسه له قان ادم
درمشبو ملک علیجه جانی ریغ ادر
اولم قیامیم انی بنی اخر بلادن ادم

عدد

شکسانه کوک تنگ سرجانتن اغلک

کز کوبی اولا ممکن بزدم قطن اغلک

قان اتلکمه خنجر انی دلک کوجشیر

باخوشجه ملک قصابه سرجانتن اغلک

تاپنه لباس ایلدم خون جکردن

عریانه یکمز خنیر دردبیرهن اغلک

کلشنه بیک سروزه ایکندکنی کوردمی

دشمنلری اندن بواشغا روزن اغلک

عدد

یوزکاله یکاغنک وارکن باغ جهانک

بی وجه درد یاد کلیاسمن اغلک

جانی رحمکه یوکله کوکلک خوشی قلمز

سن شاهدز انی دیمک بن بنده اغلک

یوزبالکسه ایتنه همسره لرسن

حد کیدرر ایتوانشی عدیقسن اغلک

عدد

کوزیاشلی یوزک بوزلنه کاله

زواله صلکیتمز هاه شوماد ایله

عدی

کو کل عمار بخ عمدت خرابه بوزدندی
جهان سیل بشم اوجدت اجه دزدندی
جونیز عمر بی بی اجه لبشان ادندی
خوش اولکه دفنا قبال اسکا بوزدندی
بشی جوع اولکه فرقت کوکلی عمدت
انتمدی کرمنلت فلاغ ولکوزدندی
عروده بنک اینه بکزرو دیکی
زوال ایشدی کوله بکزر اهمز دندی
بولنده باشکی دیر علینا نخت اشت

کنزد غمزک اوقن اوده یاقن هلاکین
سنکله هزله الکلن کلوسنه وارایله
کنشرده ونلر عشای ماه کرماک استرسنک
بنفشه زلفکی کل یوزکه نارمار ایله
بنین جورد خوش ایتدرکن صورکن
وارایدهر کیشی کنزکه یار ایله
بیدیل عدلی کبی کل یوزلی وصف ایدر
کرکسه بلبل باغلک صلهز ایله

سعادت تا ول کشاید کیم جهانک سزد تا ک

عد ف

کو کلی بنود ای فلک زلف پر شود ای دوست

جانی بیوفا که الدی بشمع بزم آرای دوست

بو للو اشنا شب هر دم بود در خاک الدعم

اوله کیم ناکه ارینه یوزم اوزه پای دوست

سیر ودن تا بوت وکلدن باکه اشلد کفن

الده چون شوق رویی حسرت بالای دوست

جاوز ذلجاه زنخدانک فلوجکله

عنبرین زنجیر اوزادر بنوفشا ولبای دوست

بو بیوله عشقنا زاده وبیچ پرشه در

کلستانی حسرتیا چنک قامت بالای دوست

قد بکی طغرید ی وغمزه لکن صیدی

لحظه ای طرار کیبی اروکمند ای دوست

ابرلیغک دخمنه اورمزنه وصلت همتین

اوله رسوا عدیی شوقی دیو زلیخای دوست

رسمی

ناکه جانا مبتلادی جور جانانه اولمشم

زخیر جان جنیم اولید رتبن کاجان المشیم

باکه کستر مدستارم تبن جانا ما همار

کرد کونیک کالکر جله کردان المشیم

دولت یا یوسکا بولم دیوبن دستدیس

اشکه کلکه هر نفس خاکله یکسان المشیم

ناکدای کویکم ای یوسف مصری جمال

سلطنت تختینه بختیالا سلیمان المشیم

دوشلی غم جنکینه بزم بلاون هر نفس

اکلدم فانوصفتنی کیبی یالان المشیم

دستیم کدای فدتکک دستیم تسویلتر

وصف حسنکک حسن تظیلا حسان المشیم

مرقدتدم اوردیم تواله ای صاحبجمال

جون دلجانه تجا اهل عرفان المشیم

یرکلم یار نمشدر وفاسنیار دیدلر

اولوم اهلم بکوکلم غم دلدار دیدلر

کندکدن صوردیلر یحال حالکی بلمک استدم

بلی بیمار اولن بیلی دیدلر بیمار دیدلر

اشیاب زاهی مرغ سحر کلزار صحنناه
شود کلونا کلر قیلور که اولور کلزار دیدار
بخ دار یسرک زلفکه اصی منصور وشاغه
انا الحق جاغر نرکون بولدل اولدار دیدار
کوکل هر جایه وزمه صفی دریلم اشمزلک
بیرید ندر سیماه شمالی اولاما ملکه دار دیدار

نیاتی

کنی بولک اوکا لی ای مه لبان چشمه دن جهان
سبحانک یمازغانمان کونین خلقی جهان

ناکاه بن فرهاد کی تشنه لبلک پیشین ده هان
کوکلم آرام آلمز طغلاوه دشمه دهان
کنجی فرقت بولبن مشکنی محزون ایلدک
عشقکیله آهکم عالم دلکون ایلدک
کتدک ای حوریلی کلدم دملک نوکنی کلبر
عالمدهم ایلدک بوکونلم یانی شبلر
ایریرده قالدم اوه سوکردان اوبلر

کوکلم آرام آیلمز طغادن دیشمدرهان

کلشنی کویلدن ایرود صیلدم ایچی کلمز آر
بلبل دلداده ادب قدیاد ایدرسی اختیار
لیلی جانفیناکه بن مجنون قالمش غیر فرار
کوکلم آرام آیلمز طغادن دیشمدرهان

اهلشم یوزنی کورندن بزیجون بیوانه بن
بکنی بیلمز ایچی رخ هیچ انسانه بن
جان بلمادم دیه یغما ایتدی جانانه بن
کوکلم آرام آیلمز طغادن دیشمدرهان

اغلدم آقر کوزمدن قانلی مینونی یاشلر
اکلدم فریاد ایدوبن یاغمه طاغلر طاشلر
میزه طاقت قلمدی شمدی کیم بیلسه اشلر
کوکلم آرام آیلمز طغادن دیشمدرهان

همدم مهر غم مونسم هردم فراقیاردر
غم بیابانده هردم یشم اهوذاردر
ای پنانی یارسز عالم کزمکه دارلر
کوکلم آرام آیلمز طغادن دیشمدرهان

بوجزه

آهکیم بوقدرو فاسخ بوفاجانم بنم
دردحسرتدن اولرسم بوبنجافانم بنم
ایلاک سن قتلمه جانم بنم
بنلام قصاب بلاک سن قتلمه جانم بنم
بلمزم صوجم ندر ولتلو سلطانم بنم
بیربری دخسار اکندن کورلرم فان اغلادی
کوکلی بندن الشاهی جهانم بغلادی
جوش ادیب دیدیلر اب روانم چغلادی
بلمزم صوجم ندر ولتلو سلطانم بنم

نه مبارک کوشی سودک کوکلجانانه
یوشی ادم دهرسه شاهم عشقاکه یمانه
بزنفس یاد اتمدک بوبنده دیوانه
بلمزم حوجم ندر ولتلو سلطانم بنم
ایستانبولی بردی کورمک نصیب دکزیکا
بقیمیز شمدی کیدیلک حوزعثمانیه دکا
قولکروطاوی کناه امته جفادشمز سکا
بلمزم صوجم ندر ولتلو سلطانم بنم
بلمک شعالمک مدیحه درد کاهر کز یشفا

بلبل غمناله لا له جان ذکر دلبر آن
گلشن بو لطفله گلستانه مصطفی

بزمخانه یکی شمع شوق یادنه
هجرمکان اودیله بخه بزیانه مصطفی

بودرد نکه هجره نظامی دیر
شیرین لبکلن ارمسه درمانه مصطفی

نظامی

باغ خشدها کجا نقر ابی یوسف
شهر دولتدر صالی دلکشا بی یوسف

یا رب این بن نارهجی یاد ناهم سروصفا
بو عجب رعنا بن میل ایلیوبکا ایلر جفا

بلزم صفاهم جهم یدرد ولنا و سلطانم بنم

یا رب اوقدلبر عجب بلسم جمن بنلن قچر
جان ورکن بلنه جانمکی تنلن قچر

رباعی نظامی

یا الهی بان دیدوکم اولمدی
تدبیر اتلم تقدیر انی قومدی
وارک ایدک الله کزلیوارمه

کلشنی جنت هواسنه نظر ایمز کوکل
مصر غمدن حزن یعقوبلا اولسون بیتاب
هرکله یوسف زلیخا یکمادر اولنا
یلمز یخت تاج دولت بولمز
گرد راهی اولسه کحل جلادیبی یوسفک
ای نکامی جاندلدن یاد اولیاد ایلمه

اولمز اسیر شست هوای دلربای یوسفک
شیخ
شول جانانه کیمسنه یوق شبهسنه یوقدر انکر
نور الله انکیرلیکمز دیو انه لیغ ایلمز
عاشقلرک محلی کنیه اتبی دلدر دیمی
عاقل کمز اولدوقلرنه دیوانه لیغ ایلمز
یاد سحری زلفکه هردم طوردیغمه
جان کوکل اولدیشانه دندانه لیغ ایلمز
بشالی کزمدیم کوکلمی کیمه بشالی نظمیت

هر قطره یی دردانه یی آبله

خون جگر اجنکز صوفی نه بلور سین

کوزلو کرشمه اولمجلسه پیمانه یی آبله

جانانیله اولجان وله چون خلوته یکانه

نشتر یکلر سیه فتی یکانه یی آبله

نظامی

یکسر اونس سنز اولنز دمر نه دم در

دم درد غم وقت نه دم در

بویک طوبی لیکدر ابکوزلر

اودزلر خوبی یوزک باغ ارم در

مسلسل صاچ داود دیکنده در

مسبحی نفع عیسی علم در

کوکلر نفس دهاک مبرد الین

بجنکم کوشه ایدرم بودم در

قشلر مخمر اینه کرسجده قلمز

هلاللک قدیچون بیله خم در

عجبمی یاد بندن یوز چوسله

کیبکن غایت حقیر اولمحاکم در

ایق بصحبتشکله فاتحم دو کله دلبند
بحمدالله بیاد دمدر قلم دو
نظامی نظمکی اغذ اختمایت
دنشنک صوکی علم دو
کله قاموسنشک
امرکب

ای کوکل مرغینه رحم اوصرسن اول صیاد دن
چون صفاسی وارانک دامنده کی فریاد دن
چنکله تقدیر کدر ایشی اختدن افغان ایله
حکمی سلطاندر سیاست اغلمه جلاد دن

کوکلک لوحنده اوقودم الوفلک روان
بندنجی بر نظمی خوب اکرعدم استاد دن
شام زلفک ایله حسنکدن جورسه یزر
اصله اولمز شکایت کیم یکلشی دیر بنداد دن
دولتکله حسنکه داد ایله اکشاه جهان
پنجه دولت خانه ایسترسه بر پنجه داد دن
سرخطکدن نکینی برکوردمه هرناجنسله
بلکه کز اولمک یکی جهانه بر امزاد دن
اشبو جمله عجبدر دعاکدر لفنکبی

اویمه هر یکانه کم حیف کلمز یاددن
هنک بلسون قتل احمد یاشکیرینه قدر
شبر امر شریعتیکه کم جون شغلی فرهاددن

الف

عشق طاشن چکن دن آه فغانم در بحر
سیلن دلمزده شعله داستانم در بحر
بنجه شرح ایلیم دلده دینی دلدارکم
شمعلی طونسه اقاد یانم در بحر
گوکب اشکمله هبت یرینن زینی ایلین

بهر رخسارمه نامهربانم در بحر
صبحه دکن طاقه قدر جنک بنان قلمز
ظاهر اولن شعله سوزنهانم در بحر
نیرینی بیلکر جبالی هر کجه شخیر جون
اولکرانسون دیشم درفشانم در بحر
خار ضمنک کعبه کوچمغه دیکر اول
یا کل ترنا سمن یا ارغوانم در بحر
جان احمد لیوشن چشمی کجان اقرنی
اولدیو مومنلن دمشلر سکا جانم در بحر

احد

بنده بیچان کو کل حسن تیلمان کلدر
دلجان شوقنی عرض اغلکه دلدار کلدر
ضیا شمه بوی المجنون
سنبلکدن ضیا شمه بوی المجنون کلدر
سنای سعدا یه دنیکلیه عطار کلدر
طغلیکلا له رخنه استنه خال سیاه
صانکه هندیجه کلدی سکا کلدار کلدر
طلادر حقه لعلینه لبلاع کل شکری
تبسم یله خسته لوکه درد بنه بیمار کلدر

احد

کوکلده نفسکه آه آیلرکمز
کوزم دندن سیاه آیلرکمز
سوارم دیلکم معذوظونکم
یشردم قولکه آه آیلرکمز
وصالکه کنجکه ماخولیا یم
کیا یم پادشاه آیلرکمز

طوپچیباغ سنخی احمد پاشه‌ین کتار
مرقومنی جانب ثابت والمعلی شکرگزار کلدی

نکته ٔ رفیع مکلمه محرم اسرار عشق
نیش زنبور یار بر رخسار نشتر گرگ
شمع با شاخ و برنشسته بزنگ کنگم و لسون
نیش زنبور جانستان بر رخسار نشتر گرگ
آل را زار بر لگام بالوار یم سوار ای گور
مور کن افسون قبور قصه مار نشتر گرگ
پیر همدم کی غافل بر رخ بکند زیبن
بوکی قلبنک خبه ما بشکار نشتر گرگ
ذکر فکر استرسک احمد اشک خلوت اشک

قبای حسن بالای قد کشیدن
فلک ماهه کلاه ابلک کشیدن
جمال العم جوری خواه ابلک کشیدن
چمالینه عذر خواه ابلک کشیدن
گه مدن بر نظر فال احمک کنیم
قلینه شاه نگاه ابلک کشیدن

خوبینکیم فکید رخسار نکار انشیم کرک
خطا عمل وقد رخسار نک آلشمارم
خوبزنکین لطف وابدا انشیم کرک
انا فیا پیمانه صفکم توبه وپیمانه
صوفلرد لبند کیمیا رمانا انشیم کرک
کلبز چون نالروفا یاد یلبلکه
مرغزار اچنده سحرگاه مرغ زار انشیم کرک

احمد

شدویالا کله باشمه بلاولنرنجه بز

خشم چشمکله جانمه چفالرنجه بز
عارضورنکی جمالکه نگارنجه بز
کردم خسته نالهٔ صبح مسالرنجه بز
الاورنلوغی ادریسه مشتدنکی
الارتدیغ کابی سروبالرنجه بز
قوینبنه زلفکوکلنی کودنکی دورایلمانر
بوکلخانلرکیابد ماه لقالرنجه بز
احمدک دردینی ارتس اولماه لقا
اهلدردولبسنه دیوه دوالرنجه بز

احمد

غریبیم عاشقیم یا کله نظر قیل
آکه قلمزسنك اهدن حذر قیل
غریبیم جوریله اولدرمه بانی
آکه اولدرزسنك یاریکه خبر قیل
غریبیك کوکلینی یتیرمه زینهار قیل
غریبیم بکزمه بخالعومی کله
وفا ایله بکا جوری بیتر قیل

احمد

ایسترکا منزسنك اباغك توزیمی
کوزکه کلا رمه یوزیمه بصر قیل
شکایاریکی قیلورسه یار احمد
اوزنکه یوسنیکی وار مختصر قیل

احمد

بی وفا ایله یارا ایسترا اولدی
قونیمی حاله ستمکارا ایسترا اولدی
ایسترا اولدی یلدیلر یوزکه
ایسترا اولدی کوزیغیارا ایسترا اولدی

عشقمك عشقمينه پروانه يكي
يا نسيم دمادمن اغبا ايسيم اول
سنه نيرسنه مشغ يا نسلقم
كلبو كون لطف ايله دلدار ايسيم اول
شروفا قلمازسك بردار ايسيم اول
ايتمكل زلفكاه بردار ايسيم اول

احمد

رحلدك عكسنه جام اچن يانكيي كلدك
يلدك سيغ يا به يا به يانكيي كلدك

كيريان ايدوكلكلدم يكي كلدم
يكرغيور جفاسيچه يجانلندم
يكوه شمكنيم نرده يكي كلدم
ايتمكشونيم نرده يكي كلدم
يغنيلنيكيو لك يكي كلدم
فرشته كچه سي اغلاو غمه كلدم
يركون لشتر دينه كلدم
فرعشقه بيناغه كي احمد لقبه